རྫོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ་རབ་དགའི་རྒྱུད་མངས།

Rapgai Jümang

A

Dzongkha Phrasebook

with

Roman Transcription & English Translation

རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།

ཤིང་མོ་ལུག་ལོ། ༢༠༡༥

མི་དབང་འབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་དགུང་ལོ་༨༠ བཞེས་པའི་དུས་ཆེན་བརྩི་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ཆེད་བསྒྲོ་ཞུཔ་ཨིན།

པར་དབང་།	©༢༠༡༥ རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས། པར་དབང་ཧྲིལ་བུམ་རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་ཡོད། ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་མེད་པར་ བསྐྱར་སྐྲུན་དང་འདྲ་བཤུས་ཚུ་མཛད་མི་ཆོག
པར་ཐེངས།	པར་ཐེངས་དང་པ། སྤྱི་ལོ་༢༠༡༥།
ཞིབ་འཚོལ་པ།	ཕུར་པ་རྡོ་རྗེ། སྐྱིད་པ་ལྷ་སྒྲོན། བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་སྐྱིད་དབང་མོ།
ངག་གཤིས་ཁྲུངས་གཏུགས།	ཆོས་སྒྲོན། ཡེ་ཤེས་ལྷ་མོ།
རྩོམ་སྒྲིག་དང་ཞུན་དག	པདྨ་དབང་འདུས། དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་དབང་ཕྱུག ཕུར་པ་རྡོ་རྗེ། སྐྱིད་པ་ལྷ་སྒྲོན། བསོད་ནམས་རིན་ཆེན། བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། ཆོས་སྐྱིད་དབང་མོ།
ཞུན་དག་ལས་རོགས།	ཆོས་རྒྱལ་དབང་མོ་དང་འཇིགས་མེད་ཆོས་སྒྲོན། སྡུག་རྩེ་སྐད་ཡིག་དང་ལམ་སྲོལ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལས་མཐར་འཁྱོལ་མི།
བཀོད་རིས།	བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ།
པར་སྐྲུན།	རྫོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས།
འགྲེམས་སྒྲོམ་ཨང་།	༡༢༢
བརྒྱུད་འཕྲིན་ཨང་།	༣༢༢༦༦༣
པར་འཕྲིན་ཨང་།	༠༢-༣༢༢༩༩༢
ཡོངས་འབྲེལ་འཆར་སྒོ།	www.dzongkha.gov.bt
པར་བཏབ་ས།	སྤྱུན་གཉིས་མཐུན་འབྲེལ་པར་སྐྲུན་དང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་།
རྒྱལ་སྤྱིའི་དེབ་ཨང་། (ISBN)	༩༧༨-༩༩༩༣༦-༡༥-༢༩-༣།

ཆེད་བརྗོད།

ད་རེས་ ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ་རབ་དགའི་རྒྱུད་མངས་འདི་ཉིད་ ཇོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཚོལ་སྡེ་ཚན་ཁ་ཐུག་ལས་ ཇོང་ཁ་སླབ་སྟོལ་ཡོད་པའི་གཡུས་སྒྲོ་སོ་སོའི་ནང་གི་ངག་གཤིས་དང་འབྲེལ་བའི་ཚོགས་ཚིག་ག་དེ་མངམ་བསྡུ་ལེན་འབད་དེ་ དོན་ཚན་སོ་སོ་ལུ་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ཞིནམ་ལས་ རོ་མན་ཡིག་གཟུགས་ལུ་སྒྲ་ཕབ་དང་ ཨིངལིཤ་ནངསྐད་སྒྱུར་དངབཅས་ ག་ནི་བ་ཁག་ཆེ་བའི་སྐད་ཡིག་དཔེ་དེབ་ཅིག་བཏོན་མི་འདི་ལུ་ ངལ་རངས་སྦོམ་ཡོད།

དཔེ་དེབ་འདི་གིས་ སྐད་ཡིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་སའི་གནས་སྟངས་ཚུ་ནང་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་ཚུ་ཤེས་ནི་ལུ་ཕན་ཧླབས་སྦོམ་འབྱུངནི་ཨིནམ་མ་ཚད་ ཚོགས་ཚིག་གི་ཐོབ་ཐངཚུ་མ་འཛོལ་བར་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་འབྱུངནི་དང་ ཨིངལིཤ་གི་ཐོག་ལས་ཇོང་ཁའི་ཤེས་ཚད་རྒྱ་སྐྱེད་བཏངསྟེ་ ཇོངཨིངཟུངའབྲེལ་གྱི་ལག་ལེན་ལྟོགས་གྲུབ་གོང་འཕེལ་གཏངནི་ལུ་ཕན་སྦོམ་ཐོགས་འོངམནོ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

ཞིབ་འཚོལ་སྡེ་ཚན་གྱིས་ ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ་འདི་ འཆར་གཞིའི་སྔ་གོང་ལས་བཏོན་ནི་ལུ་ དམིགས་ཏེ་ ཉིན་ནུབ་མེད་པར་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ཞུན་དག་གྲུབ་སྟེ་ མི་དབངའབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་ དགུངལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པའི་དུས་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་ལུ་ དུས་ཐོག་པར་སྐྲུན་ནངཚུད་ཚུགས་མི་འདི་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགའ་ཚོར་ཡོད།

དཔེ་དེབ་འདི་ ཞིབ་འཚོལ་དངརྩོམ་སྒྲིག་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ གནད་སྡུད་བསྡུ་ལེན་དངདབྱེ་དཔྱད་ཚུ་ སྐད་ཡིག་རིག་པའི་ལམ་ལུགས་ལྟར་འབད་དེ་བཟོ་ཡོད་ནི་འདི་གིས་ ཇོང་ཁ་འདི་འཇམ་ཏོངཏོ་དངསྤྲོ་བ་ཆེ་ཏོག་ཏོ་གི་སྒོ་ལས་ལྷབ་ཚུགས་ནིའི་ཕན་པ་ཡོད་པ་ལས་ འབྲུག་མི་ཚུ་དང་ ཇོང་ཁ་ལྷབ་ནི་ལུ་དངའདོད་ཡོད་པའི་ཕྱི་མི་ཚུ་གིས་ ག་དེ་དྲག་དྲག་ལག་ལེན་འཐབ་གནངཞེར་ཞུ་ནི་ཨིན་ལགས།

པདྨ་དབངའདུས།

དྲུངཆེན་ངོ་ཚབ།

སྔོན་བརྗོད།

དེ་ཡང་། ཇོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིབ་འཚོལ་སྡེ་ཚན་ཁ་ཐུག་ལས་ ད་ལྟོ་ངོམ་སྡེ་སླབ་སྦྱོལ་ཡོད་པའི་ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་ཚུ་ ག་དེ་ཐོབ་ཐོབཔ་ཅིག་བསྡུ་ལེན་འབད་ཞིནམ་ལས་ ངག་གཤིས་དང་མཐུན་མི་མཐུན་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དེ་ཡོད།

དོན་ཚན་སོ་སོ་སྡེ་ཁྱེས་ཏེ་ཡོད་པའི་ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་ཚུ་ སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་ནངལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ཕན་ནུབས་སྦོམ་འབྱུངནི་དང་ ཇོང་ཁའི་ནངལུ་ མིངཚིག་དངཚིག་དོན་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐངཚུ་ཡང་ མ་འཇོལ་བར་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་ཕ་ན་ཐོགས་ཡོདཔ་སྦེ་བཟོ་ཡོད།

དཔེ་དེབ་འདི་ནང་ ངག་གཤིས་དངམཐུན་པའི་མིངཚིག་དངཚོགས་ཚིག་ཚུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐད་ཡིག་གི་ལམ་ལུགས་དངབསྟུན་ སྒྲ་ཕབ་འབད་དེ་ ཇོད་སྒྲ་ངོམ་ག་ཨིནམ་འཐོན་ཚུགསཔ་སྦེ་བཟོ་སྟེ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ གོ་དོན་ཚུ་ཡང་ ག་དེ་ཕོག་ཕོགཔ་ཅིག་རྩ་འགེངས་ཏེ་ ཨིངལིཤ་ནངསྐད་སྒྱུར་འབད་ཐོག་ལས་ ཤནསྦྱར་སྦེ་བཟོ་སྟེ་ཡོད།

མ་གཞི་ གཞུངསྐྱོངམཆོག་གྱུར་གྱི་གནཡིག་དངའཁྲིལ་བ་ཅིན་ དཔེ་དེབ་འདི་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༧ ལུ་བཏོན་ནི་སྦེ་འཆར་གཞི་ཡོདརུང་ དུས་ཅིག་ལོ་འདི་ མི་དབངའབྲུག་རྒྱལ་བཞི་པ་མཆོག་ དགུངལོ་དྲུག་ཅུ་བཞེས་པའི་དུས་སྟོན་ཁྱད་པར་ཅན་ཅིག་ཨིན་མི་དངའབྲེལ་ ཇོང་ཁ་གོང་འཕེལ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱལ་ཁབ་དངམི་དམངས་ལུ་ སྐད་ཡིག་གི་ཞབས་ཏོག་ལུ་དམིགས་ཏེ་ བདུན་མཐའི་ངལ་གསོ་དངགཞུང་གི་ངལ་གསོའི་སྐབས་ལུ་ཡངམ་སྟོད་པར་དུས་འཐེབ་བཏོན་ཏེ་ བརྩོན་ཤུགས་གངདྲག་བསྐྱེད་དེ་འཆར་གཞི་གི་སྔ་གོངལས་བཏོནམ་ཨིན།

མཇུག་ར་ ཇོང་ཁའི་ཚོགས་ཚིག་དཔེ་དེབ་འདི་ ད་རེས་འགོ་ཐོག་བཏོནམ་ཨིནམ་དང་ ད་ལས་ཕར་ཡང་ ལེགས་བཅོས་དངཁ་སྐོངགི་ཐོག་ལས་དུས་མཐུན་བཟོ་ཚུགས་པའི་རེ་བ་ཡོད།

རྫོང་ཁའི་རོ་སྨན་ལམ་སྟོན།

A guide to Dzongkha Romanization

The system of romanization (rendering of Dzongkha pronunciation in the Roman alphabets) used in this Phrasebook is based on Official Dzongkha Romanization developed by the Dzongkha Development Commission in 1991. The fifty one consonant symbols in Roman Dzongkha with equivalents in Bhutanese script are as follows:

k ཀ	kh ཁ	g རྒ	g° ག	c ཅ	ch ཆ	j རྗ	j° ཇ
t ཏ	th ཐ	d རྡ	d° ད	p པ	ph ཕ	b རྦ	b° བ
pc པྱ	pch ཕྱ	bj སྦྱ	bj° བྱ	tr ཀྲ	thr ཁྲ	dr སྒྲ	dr° གྲ

ts ཙ tsh ཚ dz ཛ

zh གཞ z གཟ

zh° ཞ z° ཟ

sh ཤ s ས

y ཡ 'y དབྱ

w ཝ 'w དབའ

r ར hr ཧྲ

l ལ 'l སླ lh ལྷ

ng ང ny ཉ n ན m མ

'ng རྔ 'ny རྙ 'n རྣ 'm རྨ

h ཧ

Eight vowel symbols are used in official Dzongkha Romanziation

i འི ü འུས u འུ

e འེ ö འོས o འོ

ä འས a འ

Alphabetical order of Roman Dzongkha

a	ch	g˚	'l	'o	s	'û
'a	d	h	lh	ô	sh	ü
â	d˚	i	m	'ô	t	'ü
'â	dr	'i	'm	ö	th	w
ä	dr˚	î	n	'ö	tr	'w
'ä	dz	'î	'n	p	thr	y
b	e	j	ng	ph	ts	'y
b˚	'e	j˚	'ng	pc	tsh	z

bj	ê	k	ny	pch	u	z˚
bj˚	’ê	kh	’ny	r	û	zh
c	g	l	o	hr	’û	zh˚

The diacritic marks in Roman Dzongkha

Dzongkha Romanization makes use of four diacritic marks:

1. **The diaeresis [¨]**
   The vowel symbol ä denotes an open front vowel, ö denotes a half-closed rounded front vowel, and ü denotes a closed rounded front vowel.

2. **The apostrophe [’]**
   The apostrophe, written before an initial consonant or a vowel, marks the high register tone.

3. **The circumflex accent [^]**
   The circumflex accent marks a long vowel and grave accent. It is never used on ä, ö, ü which are inherently long.

4. **The devoicing diacritic [˚]**
   The devoicing diacritic indicates a devoiced consonant as modern Dzongkha distinguishes between voiced and devoiced consonants.

/c/ pronounced [ʧa] ༼ཅ༽ as in English *church* and not [ka] as in English *car*

/j/ pronounced [ʤa] ༼ཇ༽ as in English *judge* and not [ya] like in phonetics

For comprehensive guide to Dzongkha Romanization, used as the tool of roman transcription in this phrasebook, refer *Guide to Official Dzongkha Romanization* (1991) published by Dzongkha Development Commission.

Abbreviations and symbols

HON	honorific
PL	plural
POL	polite
SG	singular

/	indicates a variant pronunciation
–	combines a root verb and a modal
	also used to reduce pronunciation ambiguity
"…"	indicates a rough translation or a definition

མཆོད་བརྗོད།

ཨོཾ་སྭསྟི།

རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་པད་འབྱུང་རྒྱལ་པོ་མཆོག།

བླ་མ་ཀུན་འདུས་མཐུ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་ མཆོག།

རྒྱལ་པོ་ཀུན་འདུས་སེངྒེ་དབང་ཕྱུག་མཆོག།

མཆོག་གསུམ་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་ རྟག་ཏུ་བསྟེན།།

ལོ་ཡི་མཆོག་གྱུར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུའི་ལོ།།

ཟླ་བའི་མཆོག་གྱུར་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་ ཟླ།།

ཞག་གི་མཆོག་གྱུར་སྤྱི་ཚེས་བཅུ་གཅིག་ཉིན།།

ལོ་ཟླ་ཞག་གསུམ་མཆོག་ལ་སྙིང་ནས་སྨྲོ།།

མཆོག་གསུམ་མཆོག་གྱུར་གསུམ་ལ་གུས་བཏུད་ཆེད།།

ཚོགས་ཚིག་ཚོགས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་བརྟེན་པས།།

མི་སེར་མི་མང་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་རླབས།།

ཉི་མའི་ཉི་ཟེར་འཕྲོ་ལའང་སྙིང་ནས་དགའ།།

དཀར་ཆག
Contents

མིང་ཚབ། 1

Pronoun 1

དྲི་ཚིག 4

Interrogatives 4

གློ་འགོ་བཙུགས་ཐངས། 10

Getting into conversation 10

གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག 20

Body parts 20

ནང་མི་ཉེ་ཚན། 31

Kinship terms 31

ཕྱོགས་དྲི་ནི་དང་སླབ་ནི། 36

Asking and giving directions 36

དུས་ཚོད་སླབ་ཐངས། 42

Telling time 42

གནམ་གཤིས་གནས་སྟངས། 54

Talking about weather conditions 54

འགྲོ་འགྲུལ་འབད་ཕྱད། 60

Going travelling 60

  གླ་འཁོར་ནང་། 60

  Taking a taxi 60

བུསི་ནང་། 65

Going by bus 65

གནམ་གྲུ་ནང་། 67

Taking a flight 67

སྒྲིང་ཁྱིམ་ནང་། 76

In a building 76

ཁྱིམ་ནང་གི་མཁོ་ཆས། 78

Household articles 78

བཟའ་འཐུང་གི་སྐོར། 92

Food and drink 92

སྡོད་གནས་འཚོལ་བའི་སྐབས། 103

Looking for accommodation 103

ཨང་གྲངས། 107

Numbers 107

ཏི་རུ། 114

Currency 114

ཚོས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིག 116

Colour and related terms 116

བཟོ་རྣམ། 119

Shapes 119

ཚད་མཇལ་ཐངས། 122

Measurements 122

ཨ་ལུ་གསར་སྐྱེས། 127

Baby shower 127

སློབ་གྲྭ་ནང་། 131

In a school 131

བསླབ་བྱ། 136

Giving advice 136

རང་གཤིས་དང་བྱ་སྤྱོད། 141

Personality traits and behaviour 141

ཚོར་སྣང་། 159

Emotions 159

དགའ་མཐུན་གྱི་གློ། 163

Lovers' talk 163

གཉེན་སྟོན་བརྩི་སར། 172

At a wedding ceremony 172

ཉོ་ཚོང་སྐབས། 177

Going out shopping 177

- བཀབ་གོ་ལ། 177
- Articles of clothing 177
- བཟའ་ཆས་ཚོང་ཁང་ནང་། 185
- At a grocery store 185
- ཚོད་བསྲེ་ཁྲོམ་ཁར། 189
- At the vegetable market 189

གོ་གནས་ཡར་སེང་། 191

Getting promotion...191

ངལ་རངས་ཀྱི་ཚིག 193

Words of appreciation...193

གནས་དངལྷ་ཁང་མཇལ་ཕྱ་ད། 196

Going on a pilgrimage...196

དྲུངའཚོ་འབད་སར། 201

At the doctor's..201

སེམས་གསོའི་བློ། 205

Expressing condolences...205

  མི་ན་སར་འགྲོ་ཕྱ་ད། 205

  Visiting a patient...205

  གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མི་དངཕྱུདཔ་ད། 207

  Meeting a divorcée 207

  མི་ཤི་སར་འགྲོ་བའི་སྐབས།...209

  Visiting a deceased family 209

མིང་ཚབ།

Pronoun

ང།
nga
“I”

ངར།
ngara
“myself”

ངེ་གི།
nge g˚i
“mine”

ངེའི།
ngei
“mine”

ཁོ།
kho
“he”

ཁོ་ར།
khora
“himself”

ཁོ་གི།
kho g˚i
“his”

ཁོའི།
khoi
“his”

མོ།
mo
“she”

མོ་ར།
mora
“herself”

མོ་གི།
mo g˚i
“hers”

མོའི།
moi
“hers”

ཁྱོད།
chö (SG)
“you”

ཁྱེད།
chê (HON, PL)
“you”

ཁྱོད་ར།
chöra
“yourself”

ཁྱོད་ཀྱི།
chö g˚i
“yours”

ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ།
chê chachap (PL)
"you"

ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་ཀྱི།
chê chachap g˚i (PL)
"your"

ནཱ།
nâ (POL)
"you"

ནཱབུ།
nâ b˚u (PL, POL)
"you"

ནཱཆ་ཁྱབ།
nâ chachap (PL, POL)
"you"

ཁོང་།
khong
1 "they" 2 "them"

ཁོངར།
khongra
"themselves"

ཁོངགི།
khong g˚i
"their," "theirs"

ཁོངཆ་ཁྱབ་ཀྱི།
khong chachap g˚i
"their," "theirs"

ངབཅས།
ngacä
"we," "us"

ངབཅས་ར།
ngacära
"we," "ourselves"

ངབཅས་ཀྱི།
ngacä g˚i
"our," "ours"

ངབཅས་རའི།
ngacärai
"our," "ours"

ངབཅས་ཆ་ཁྱབ།
ngacä chachap
"we," "us"

གཞན།
zhän
"other"

གཞན་ཚུ།
zhän tshu
"others"

འདི།
di
"this"

ནཱི།
nî
“this”

ཨ་ནཱི།
’anî
“this”

འ་ནཱི།
anî
“this”

འདི་ཚུ།
di tshu
“these”

ནཱི་ཚུ།
nî tshu
“these”

ཨ་ནཱི་ཚུ།
’anî tshu
“these”

འ་ནཱི་ཚུ།
anî tshu
“these”

དེ།
d̊e
“that”

དེ་ཚུ།
d̊e tshu
“those”

ཕི།
phi
“that”

ཨ་ཕི།
’aphi
“that”

ཨ་ཕི་ཚུ།
’aphi tshu
“that,” “those”

དྲི་ཚིག
Interrogatives

ག
g˚a
“Who?”

ག་ཅི།
g˚aci
“What?”

ག་ཅི་སྦེ།
g˚acibe
“Why?”

གམ་སྦེ། ༼སྦ་རོ།༽
g˚ambe
“Why?”

ག་ཏེ།
g˚ate
“Where?”

ག་དེ་སྦེ།
g˚ad˚ebe
“How?”

ག་འདི།
g˚adi
“Which?”

ག་གི།
g˚ag˚i
“Whose?”

ག་ལུ།
g˚alu
“Whom?”

ནམ།
nam
“When?”

ཨིན་ན།
’îna
“Is it?”

མེན་ན།
mêna
“Isn’t it?”

མེན་སྦོ།
mêbo
“Isn’t it?”

ནཱ་གིས་ཕྱག་ལཱ་རྫོགསཔ་ད་ངལུ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ཅིག་ག་ནང་ཚུགས་ག
nâ g˚î châlâ dzôpd˚a nga lu jüthrin cî ’nang-tshû g˚a (HON)
“Can you call me after you get your work done?”

ཁྱོད་ཀྱིས་ལཱ་རྫོགསཔ་ད་ངལུ་བརྒྱུད་འཕྲིན་ཅིག་གཏང་ཚུགས་ག
chö g˚î lâ dzôpd˚a nga lu jüthrin cî tang-tshû g˚a
“Can you call me after you get your work done?”

དྲོ་པ་གི་སྨན་ཟ་ཡི་ག
dr˚ob˚a g˚i 'män z˚ayi g˚a
“Did you take your morning medicine?”

ཁྱོད་ལཱ་འབད་ཚར་ཡི་ག
chö lâ bä tshayi g˚a
“Did you complete your work?”

ཁྱོད་རྒྱུ་ཆོགཔ་ཨིན་ན། ༼སྤྱི་སོ།༽
chö ju-chôp ’îna
“Are you ready to go?”

ཁྱོད་འགྱོ་ཆོགཔ་ཨིན་ན།
chö jo-chôp ’îna
“Are you ready to go?”

ཁྱོད་ན་ནིང་ཐིམཕུག་སོང་ཡི་ག ༼སྤྱི་སོ།༽
chö nanî thimphû songyi g˚a
“Did you go to Thimphu last year?”

ཁྱོད་ན་ཧིང་ཐིམཕུག་སོང་ཡི་ག
chö nahing thimphû songyi g˚a
“Did you go to Thimphu last year?”

ཁྱོད་ག་འདི་དགོ་ནི་སྨོ།
chö g˚a di goni ’mo
“Which one do you want?”

ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གན་སླབ་སྨོ། (སྨད་རོ།)
chö g˚i ming g˚an ’lap ’mo
“What is your name?”

ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སླབ་སྨོ།
chö g˚i ming g˚aci ’lap ’mo
“What is your name?”

ཁྱོད་གམ་འབདཝ་སྨོ། (སྨད་རོ།)
chö g˚am bäu ’mo
“What are you doing?”

ཁྱོད་ག་ཅི་འབདཝ་སྨོ།
chö g˚aci bäu ’mo
“What are you doing?”

ག་གིས་སླབ་དེས།
g˚a g˚î ’lap d˚ê
“Who told you?”

ཨ་ནཱི་པི་སི་འདི་ག་གི་སྨོ།
’anî pisi di g˚a g˚i ’mo
“Whose pencil is this?”

ག་དང་ཕྱད་ཕྱདཔ་སྨོ།
g˚a d˚â chächäp ’mo
“Whom did you meet with?”

ག་དང་ཕྱད་ཅི།
g˚a d˚â chäci
“Whom did you meet with?”

ཁྱོད་མོ་གམ་སྦེ་དྲངས་དྲངསམ་སྨོ། (སྨད་རོ།)
chö mo g˚ambe dr˚angdr˚âm ’mo
“Why did you beat her?”

ཁྱོད་མོ་ག་ཅི་སྦེ་དྲངས་དྲངསམ་སྨོ།

chö mo g˚acibe dr˚angdr˚âm ’mo
“Why did you beat her?”

ཁྱོད་མོ་གམ་སྦེ་དྲངདགོཔ་སྨོ། ༼སྦ་རོ།༽

chö mo g˚ambe dr˚ang gop ’mo
“Why did you beat her?”

ཁྱོད་མོ་ག་ཅི་སྦེ་དྲངདགོཔ་སྨོ།

chö mo g˚acibe dr˚ang gop ’mo
“Why did you beat her?”

བཱསི་འདི་ནཱ་ལུ་ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་ཁར་ལྷོདཔ་སྨོ།

bâs di nâ lu chutshö g˚ad˚emcî khâ höp ’mo
“At what time does the bus arrive here?”

ཁྱོད་ག་སྡོདཔ་སྨོ། ༼སྦ་རོ།༽

chö g˚a döp ’mo
“Where do you live?”

ཁྱོད་ག་ཏེ་སྡོདཔ་སྨོ།

chö g˚ate döp ’mo
“Where do you live?”

ཁྱོད་ག་དེ་སྦེ་ཡོད།

chö g˚ad˚ebe yö
“How have you been?”

འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ག་དེ་སྦེ་བཟོ་ཡི།

di chö g˚î g˚ad˚ebe zoyi
“How did you make this?”

ཐིམ་ཕུག་ལུ་ག་དེ་སྦེ་ལྷོད་ཚུགས་ག

thimphû lu g˚ad˚ebe hö-tshû g˚a
“How can I get to Thimphu?”

ཁྱོད་གཟུགས་རིང་ཐུང་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད།
chö zû ringthung g˚ad˚emcî yö
“How tall are you?”

མོ་གམ་ཅིག་ཙིག་པ་ཟ་ནུག ༼སྤ་རོ།༽
mo g˚amcî tsîp z˚a nû
“How angry is she?”

ཨ་ནི་ཁྱིམ་རྒྱབ་སྐྱེ་ག་ཚོད་ཡར་སོང་ཡི། ༼སྤ་རོ།༽
’anî chim cap d˚i g˚atsö yâsi
“How many years have gone by since you built this house?”

ཨ་ནི་ཁྱིམ་རྒྱབ་སྐྱེ་ག་དེམ་ཅིག་ཡར་སོང་ཡི།
’anî chim cap d˚i g˚ad˚emcî yâsi
“How many years have gone by since you built this house?”

ཕྱེ་ག་དེམ་ཅིག་དགོས་པ་སྨོ།
pchi g˚ad˚emcî gop ’mo
“How much flour do you need?”

འཛོམས་འདུའི་ནང་ མི་ག་དེམ་ཅིག་གིས་བཅའ་མར་གཏོགས་དེས།
dzomdu nâ ’mi g˚ad˚emcî g˚î camatôd˚ê
“How many people are attending the meeting?”

ལྒམ་བནད་ད་འདི་གོང་ག་དེ་ཅིག་སྨོ།
’lambänd˚a di g˚ong g˚ad˚ecî ’mo
“What is the price of these tomatoes?”

ཁྱོད་ཨ་ནི་ལྷ་འདི་ག་དེམ་ཅིག་ཁར་ཚར་འོང་།
chö ’anî lâ di g˚ad˚emcî khâ tshâ-ong
“At what time can you complete this work?”

ཁྱོད་ལོ་གཅིག་ལུ་གནས་སྐོར་རྒྱབ་པར་ཚར་ག་ཚོད་ཅིག་འགྲོ་ནི་ཡོད། ༼སྤ་རོ།༽
chö lo cî lu ’näkô câb˚â tsha g˚atsöcî joni yö
“How often do you go on pilgrimage in a year?”

ཁྱོད་ལོ་གཅིག་ལུ་གནས་སྐོར་རྐྱབ་པར་ཚར་ག་དེམ་ཅིག་འགྱོ་ནི་ཡོད།

chö lô cî lu ’näkô câb˚â tsha g˚ad˚emcî jôni yö
“How often do you go on pilgrimage in a year?”

ཁོ་ཐིམ་ཕུག་ལུ་སྡོད་པ་ཨིན་ལོ། ཨིན་ན།

kho thimphû lu döp ’inglo ’îna
“I heard that he lives in Thimphu, doesn’t he?”

ད་ང་བཅས་འགྱོཝ་དྲག་ནི་མས་མེན་ན།

d˚a ngacä jou dr˚âni mä mêna
“We should leave now, shouldn’t we?”

ཁྱོད་མཛར་ཙུམ་ཟ་བར་འགྱོ་དོ་གོ་ཤིག

chö zâcum z˚awâ jod˚o g˚osh
“You’re going for a picnic, aren’t you?”

ཁྱོད་མངར་ཇ་འཐུང་ནི་སྨོ། སྲུ་ཇ་འཐུང་ནི་སྨོ།

chö ’ngaj˚a thungni ’mo suja thungni ’mo
“Would you like to have suger tea or churned butter tea?”

ངཁྱོད་ལུ་བརྒྱུད་འཕྲིན་གཏང་ནི་སྨོ། གློག་འཕྲིན་བསྐྱལ་ནི་སྨོ།

nga chö lu jûthrin tangni ’mo ’lokthrin käni ’mo
“Should I give you a call or send you an email?”

ཁྱོད་དཔེ་དེབ་གཅིག་དགོཔ་སྨོ། གཉིས་དགོཔ་སྨོ།

chö ped˚ep cî gop ’mo ’nyî gop ’mo
“Would you require one book or two books?”

ཀློ་འགོ་བཙུགས་ཐངས།

Getting into conversation

སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ།
kuzû zangpo
"hi," "hello," "G'day"

ཕྱོན་པ་ལེགས་སོ།
j˚ömb˚a lêso
"Welcome!"

དྲོ་པ་བདེ་ལེགས།
dr˚ob˚a delê
"good morning"

ཉིན་མ་བདེ་ལེགས།
nyîma delê
"good afternoon"

ཕྱི་དྲུ་བདེ་ལེགས།
pchiru delê
"good evening"

ནང་ན་ཕྱོན།
nangna j˚ön
"Come in please."

མ་ཕྱད་པར་ཧ་ལམ་ཅིག་ཡར་སོ་ཡི།
machäb˚â halamcî yâsi
"We haven't met in ages."

ནཱ་ག་དེ་སྦེ་ཡོད།
nâ g˚ad˚ebe yö (POL)
"How have you been?"

ནཱ་གི་མཚན་ག་ཅི་ཞུལ་སྨོ་ལགས།
nâ g˚i tshän g˚aci zhû ’mo lâ (HON)
“May I know your name?”

ནཱ་གི་མཚན་གན་ཞུལ་སྨོ་ལགས། ༼སྤྲ་རོ།༽
nâ g˚i tshän g˚an zhû ’mo lâ (HON)
“May I know your name?”

ཁྱོད་ཀྱི་མིང་ག་ཅི་སྨོ།
chö g˚i ming g˚aci ’mo
“What is your name?”

ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གན་སླབ་སྨོ། ༼སྤྲ་རོ།༽
chö g˚i ming g˚an ’lap ’mo
“What is your name?”

ངེ་གི་མིང་པདྨ་ཨིན།
nge g˚i ming päma ’ing
“I am Pema.”

ངའབྲུག་ལས་ཨིན།
nga drû lä ’ing
“I am from Bhutan.”

ནཱ་འཁྲུངས་གཡུས་ག་ལས་སྨོ།
nâ thrungyü g˚a lä ’mo (HON)
“Where are you from?”

ཁྱོད་ག་ལས་སྨོ།
chö g˚a lä ’mo
“Where are you from?”

ནཱ་ག་དེ་སྦེ་བཞུགས་ཡོད།
nâ g˚ad˚ebe zhû yö (HON)
“How have you been keeping?”

ཁྱོད་ག་དེ་སྦེ་ཡོད།

chö g˚ad˚ebe yö
“How do you do?”

ནཱ་ཡངལེགས་ཤོམ་སྦེ་ར་ཡོད་ག

nâ yâ lêzhimbe ra yö g˚a/ nâ yâ lêshombe ra yö g˚a (POL)
“How are you doing?”

ངལེགས་ཤོམ་སྦེ་ར་ཡོད། སྟེ། ནཱ་ག་དེ་སྦེ་ཡོད།

nga lêzhimbe ra yö te nâ g˚ad˚ebe yö (POL)
“I am doing well. So, how about you?”

ལེགས་ཤོམ་སྦེ་ར་ཡོད།

lêzhimbe ra yö
“I am fine.”

ངཁྲིག་ཁྲི་ཅིག་ཡོད།

nga trîtricî yö
“I am doing okay.”

ད་རེས་ཧ་ལམ་ཅིག་སྦེ་ཡོད།

d˚arê halamcîbe yö
“I am doing okay for now.”

ཁྱོད་ག་ཏེ་སྡོདཔ་སྨོ།

chö g˚ate döp ’mo
“Where do you live?”

ནཱ་ག་ཏེ་བཞུགསཔ་སྨོ།

nâ g˚ate zhûp ’mo (HON)
“Where do you live?”

ངཐིམ་ཕུག་ལུ་སྡོདཔ་ཨིན།

nga thimphû lu döp ’ing
“I live in Thimphu.”

ངབེངཀོག་ལས་སྦེ་འོངམ་ཨིན།

nga bengkok lä be ôm ’ing
“I came via Bangkok.”

ནཱ་དགུངལོ་ག་དེ་ཅིག་བཞེས་ཡི།

nâ gunglo g˚ad˚ecî zhêyi (HON)
“How old are you?”

ཁྱོད་ལོ་ག་དེ་ཅིག་ཡར་སོ་ཡི།

chö lo g˚ad˚ecî yâsi
“How old are you?”

ནཱ་གིས་ཨིངལིཤ་མཁྱེན་ག

nâ g˚î ’inglish khen g˚a (HON)
“Do you speak English?”

ཁྱོད་ཀྱིས་ཨིངལིཤ་ཤེས་ག

chö g˚î ’inglish shê g˚a
“Do you speak English?”

ངགིས་ཨིངལིཤ་མི་ཤེས།

nga g˚î ’inglish mishê
“I don’t speak English.”

ངགིས་རྫོངཁ་ཨ་ཙི་རེ་ཤེས།

nga g˚î dzongkha ’atsire shê
“I speak very little Dzongkha.”

ལགས་སོ། བཀའ་དྲིན་ཆེ།

lâso kâdr˚îche
“Ok then, thank you.”

ནཱ་ཕྱག་ལཱ་ག་ཏེ་གནངམ་སྨོ།

nâ châlâ g˚ate ’nâm ’mo (HON)
“Where do you work?”

ཁྱོད་ལཱ་ག་ཏེ་འབདཝ་སྨོ།
chö lâ g˚ate bäu ’mo
“Where do you work?”

ཁྱོད་ལཱ་ག་ན་འབདཝ་སྨོ། ༼སྲ་རོ།༽
chö lâ g˚an bäu ’mo
“What do you do for a living?”

ནཱ་ཕྱག་ལཱ་ག་ན་མཛད་དོ། ༼སྲ་རོ།༽
nâ châlâ g˚an dzäd˚o (HON)
“What do you do for a living?”

ཁྱོད་ལཱ་ག་ཏེ་འབདཝ་སྨོ།
chö lâ g˚ate bäu ’mo
“Where do you work?”

ནཱ་ཕྱག་དཔེ་ག་ཅི་ནང་གཟིགས་ཅི།
nâ châpe g˚aci nâ zîci (HON)
“What subject did you study?”

ཁྱོད་དཔེ་ཆ་ག་ཅི་བལྟ་ཡི།
chö pecha g˚aci tayi
“What subject did you study?”

ལགས།
lâ (HON)
“Pardon?” “Yes?”

ཨ།
’a
“what?” “yes?”

ད་རེས་ནངས་པ་ག་ཅི་ར་འབད་དོ་གོ།
d˚arê nâb˚a g˚aci ra bäd˚o g˚o
“What have you been doing nowadays?”

ད་རེས་ནངས་པ་ག་ནར་འབད་དོ་གོ། ༼སྦྱ་སོ།༽
d˚arê nâb˚a g˚anra bäd˚o g˚o
“What have you been doing nowadays?”

ད་རེས་ནངས་པ་ག་ནར་མཛད་དོ། ༼སྦྱ་སོ།༽
d˚arê nâb˚a g˚anra dzäd˚o (HON)
“What have you been doing nowadays?”

སྟེ། ཁྱོད་ནཱ་ག་ཅི་འབདཝ།
te chö nâ g˚aci bäu
“So, what are you doing here?”

ཁྱོད་ནཱ་གམ་འབདཝ། ༼སྦྱ་སོ།༽
chö nâ g˚am bäu
“What are you doing here?”

སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་ལཱ་ག་དེ་སྦེ་ར་འགྱོ་དོ་གོ།
te chö g˚i lâ g˚ad˚ebe ra jod˚o g˚o
“So, what is the progress of your work?”

ལཱ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་ར་འགྱོ་དོ་ག
lâ lêzhimbe ra jod˚o g˚a
“Is everything going well?”

ག་འབྱོནམ་སྨོ། ༼སྦྱ་སོ།༽
g˚a jöm ’mo (HON)
“Where are you going?”

ག་ཏེ་འབྱོནམ་སྨོ།
g˚ate jöm ’mo (HON)
“Where are you going?”

ག་ཏེ་འགྱོཝ་སྨོ།
g˚ate jou ’mo
“Where are you going?”

ག་རྒྱུཕ་སྨོ། ༼ཕྱ་རོ།༽
g˚a jû ’mo
“Where are you going?”

ལེགས་ཞོམ་སྦེ་ཡོད་ག
lêzhimbe yö g˚a
“How are you doing?”

ད་རེས་ཨ་ཙི་སྡབས་མ་བདེཝ་ཅིག་ཡོད།
d˚arê ’atsi tap madeu cî yö
“Things are not going well.”

ག་ལས་འབྱོནམ་སྨོ།
g˚a lä jöm ’mo (HON)
“Where are you coming from?”

ག་ཏེ་ལས་འབྱོནམ་སྨོ།
g˚ate lä jöm ’mo (HON)
“Where are you coming from?”

ག་ལས་འོངམ་སྨོ།
g˚a lä ôm ’mo
“Where are you coming from?”

ག་དེམ་ཅིག་སྦེ་འོངམ་སྨོ།
g˚ad˚emcîbe ôm ’mo
“What is the purpose of your visit?”

ནཱ་གིས་ཕྱི་གླིངཔའི་ཁ་མཁྱེན་ག
nâ g˚î chilîb˚i kha khen g˚a (HON)
“Do you speak English?”

ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ཁ་ཤེས་ག
chö g˚î jag˚â kha shê g˚a
“Do you speak Hindi?”

ངགིས་རྒྱ་གར་ཁ་ཤེས།

nga g˚î jag˚â kha shê
“I do speak Hindi.”

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།

trashî delê
“Congratulation!” “Greetings!”

སྐྱིད་ཏོངཏོ་སྦེ་ཉལ།

kîtongtobe nyä
“goodnight,” “sleepwell”

སྐྱིད་ཏོངཏོ་སྦེ་གཟིམས།

kîtongtobe zîm (HON)
“goodnight,” “sleepwell”

ལེགས་ཞིམ་སྦེ་ཟ།

lêzhimbe z˚a
“Bon Appétite,” “Enjoy your meal.”

ལེགས་ཞིམ་སྦེ་བཞེས།

lêzhimbe zhê (HON)
“Bon Appétite,” “Enjoy your meal”

འགྲངམ་སྦེ་བཞེས།

drâmbe zhê
“Eat well.”

གསོལ་ར་ཞུ་ཡི།

söra zh˚uyi
“Thank you for the treat.”

གནམ་མེད་ས་མེད་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

’namê samê kâdr˚îche
“Thank you so much.”

ལགས་སོ། བཀའ་དྲིན་ཆེ།

lâso kâdr°îche
“Okay, thank you.”

ཨ་ཙི་ཁ་ལས་མཇལ་གེ།།

’atsi kha lä jä-g°e (HON)
“See you in a minute.”

ལྟ་མ་ཕྱད་འོང་།

tama chä-ong
“See you later.”

ནཱ་དང་མཇལ་སྤེ་སེམས་དགའ་ཡི།

nâ d°â jäbe sem gâyi (HON)
“Pleased to meet you.”

ཁྱོད་དང་ཕྱད་སྤེ་སེམས་དགའ་ཡི།

chö d°â chäbe sem gâyi
“Pleased to meet you”

ལེགས་ཞོམ་སྤེ་བཞུགས།

lêzhimbe zhû
“goodbye,” “take care”

ལྟ་མ་མཇལ་གེ།།

tama jä-g°e (HON)
“See you later.”

ནངས་པ་མཇལ་གེ།།

nâb°a jä-g°e (HON)
“See you tomorrow.”

ཤུལ་ལས་མཇལ་གེ།།

shülä jä-g°e (HON)
“See you next time.”

ཤུལ་ལས་མཇལ་བའི་སྨོན་ལམ་ཡོད།

shülä jäwi ’mölam yö (HON)
“Looking forward to seeing you in the future.”

ལོག་མཇལ་གེ།

lok jä-g˚e (HON)
“See you next time.”

ཡར་སོང་ཡི་མས།

yâsi mä
“I will take leave.”

ལགས་སོ། ལེགས་ཞོམ་སྦྲེ་བྱོན།

lâso   lêzhimbe j˚ön
“Bon Voyage,” “safe journey”

གཟུགས་ཀྱི་ཡན་ལག
Body parts

སྐྲ།
ca
"hair"

སྤྱི་གཙུག
chitshû
"the crown"

ཐོད་པ།
thöp
"skull"

ཀ་པཱ་ལི།
kapli
"skull"

སྦོག་བར་ནང་།
sôb˚ânâ
"temple"

སྦབ་ས།
sapsa
"temple"

མགུ་ཏོ།
guto
"head"

སྨིན་མཚམས།
'mintsham
"the centre of forehead"

སྐྲ་མཚམས།
catsham
"glabella"

དཔྲལ་ཝ།
pcäu
"forehead"

མིག་ཏོ།
'mîto
"eye"

ཨའུལྷ་ཅུ།
'aulhacu
"pupil"

མིག་རྫིམ།
'mîdzim
"eyelash"

སྨིན་མ།
'minma
"eyebrow"

གདོང་།
dong
"face"

ལྷ་པ།
hapa
1 "nose" 2 "flesh"

སྣ་པ་དོང་།
hapa d̥ong
“nostril”

ཁ།
kha
“mouth”

རྣམ་ཅོ།
’namco
“ear”

མཆེ་ཝ།
cheu
1 “canine tooth”
2 “canine,” “tusk,” “fang”

ཞོ་རལ།
shorä
“cleft lip,” “harelip”

ཁ་རལ།
kharä
“cleft lip,” “harelip”

སོ་ཉིཨུ།
sonyiu
“gum”

ཉིཨུ།
nyiu
“gum”

སོ།
so
“teeth”

གདོང་སོ།
dongso
“incisor”

ཡ་སོ།
yaso
“upper teeth”

མ་སོ།
maso
“lower teeth”

ཕུག་སོ།
phûso
“molar,” “wisdom tooth”

ལྕེ།
cä
“tongue”

ལྕེ་ཅུང་།
cäcum
“tonsil,” “epiglottis”

རྐན།
kän
“palate”

ཡ་རྐན།
yakän
“upper palate”

མ་རྐན།
makän
“lower palate”

མཆུ།
chu
"lip"

ཡ་མཆུ།
yamchu
"upper lip"

མ་མཆུ།
mamchu
"lower lip"

མ་མཁལ།
mangkhä
"chin"

ཟ་ལྟབ།
z°atap
"cheek"

མཁུར་ཚོས།
khurtshö
"cheek"

རྒྱ་བོ།
jawo
"moustache"

རྒྱམ་ཞོལ།
jamzh°ö
"beard"

ལྟག་ཀོ།
tâko
"nape"

ཨོལ་སྐོག།
'öko
"neck"

སྐོད་མའི་དོང་།
kömi d°ong
"throat"

ཨོལ་རྡོག།
'ödô
"larynx"

ཨོལ་གྲུ།
'ötru
"Adam's apple"

ལྦཤ།
bau
"goitre"

ཕྲག་ལྟག།
pchâtâ
"shoulder"

དཔུངམ།
pûm
"shoulder"

ལགཔ།
lâp
"hand"

ཀི་ལི།
kili
"elbow"

ལག་ངར།
lâ ngâ
“arm”

ལག་ཐོ།
lâtho
“arm”

སྤར་རི་སྦུག
pâribû
“palm”

སེན་མོ།
sêmo
“nail”

མཛུབ་མོ།
dzûmo
1 “finger” 2 “index finger”

མཛུབ་མོ་མགུ་ཏོ།
dzûmo guto
“fingertip”

མཛུབ་རྩེ།
dzuptse
“fingertip”

མཐེ་བོང་།
theb˚ong
“thumb”

ཨམ་མཐེ་བོང་།
’am theb˚ong
“thumb”

གུང་མཛུབ།
g˚ungdzup
“middle finger”

སྲིན་ལག
sinlâ
“ring finger”

སྲིན་མཛུབ།
sindzup
“ring finger”

སྲུང་མཛུབ།
sungdzup
“ring finger”

ཨེ་ཙི་འོག
’etsiwô
“armpit”

བྱང་ཁོག
bj˚angkhô
“chest”

མཆན་ལོགས།
chänlô
“ribcage”

རྩིབ་སྒྲོ།
tsipdro
“rib”

སྒལ་ཏོ།
gäto
“back”

སྒལ་ཚིགས།
gätshî
“backbone”

ཨོམ།
’om
“breast”

ཨོ་མའི་འགག
’omigâ
“breast”

ནུ་རྩེ།
nutse
“nipple”

ཕོཝ།
phou
“stomach,” “belly”

ཕོ་ཅུམ།
phocum
“tummy”

སྐེདཔ།
kêp
“waist”

དཔྱི་སྨད།
ci’mä
“hip”

དཔྱི་སྨད་ཕུ་ཅུ།
cimi phucu
“hip”

ཨ་བུག
’ab˚û
“buttock”

ཨུབ།
’up
“buttock”

ཨ་བུག་དོང་།
’ab˚û d˚ong
“anus”

ཨ་བུག་སྒང་ཚིགས།
‘ab˚û gangtshî
“buttock”

མཇེ།
je
“penis”

ཕོ་མཚན།
photshän
“penis”

སྤོ།
po
“glans,” “head of the penis”

མཇེ་ལྤགས།
jepâk
“foreskin”

ལྷིགཔ་རྡོག
lhîptô
“testicle”

ལྷིགཔ།
lhîp
"testicle"

ལྷིག་ལྤགས།
lhikpâ
"scrotum"

ཧུང་།
hung
"pubic hair"

ཧུང་ཚང་།
hung tshang
"pubic hair"

སྟུ།
tu
"vagina"

སྐྱེ་སྒོ།
kägo
"vagina"

བྱ་ལེ།
j˚ale
"clitoris"

ལྟེ་ཐག
tiuthâ
"umbilical cord," "navy string"

བརླད་དོ།
'läd˚o
"thigh"

པུས་མོ།
pümo
"knee"

པུས་མོའི་ལྷ་ང་།
pümoi lhanga
"kneecap," "patella"

ཚིགས་ཏོ།
tshîto
"joints"

རྐངམ།
kâm
"leg"

བྱིནམ་ཐག
bjîmthâ
"calf"

སྒྲིད་ཐག
gîthâ
"calf"

ངར་གདོང་།
ngâdong
"shin," "shinbone"

སྨིག་ཙུང་།
'mîcû
"ankle"

རྐངམའི་ཞྭ།
kâmi wa
"arch of the foot"

རྗེས་ལེབ།
jêlep
“instep”

རྐང་མཛུབ།
kangdzup
“toe”

རྟིངམ།
tîm
“heel”

གཟུགས།
zû
“body”

རུ་ཏོ།
ruto
“bone”

ཤ།
sha
“meat”

ཁྲག
thrâ
“blood”

ཁྲག་རྩ།
thrâtsa
“vein”

བདར་ཁུ།
dâkhu
“semen”

ཁུ་བ།
khuwa
“semen”

རྔུལ་ནག
ngüna
“sweat”

ཀླད་རྩ།
’lätsa
“nerves of the brain”

ཀླད་པ།
’läp
“brain”

རྐང་།
kang
“bone marrow”

ནང་ཁྲོལ།
nangthrö
“viscera”

མཁལ་རྡོག
khädô
“kidney”

མཁལ་མ།
khäma
“kidney”

དོན་སྙིང་།
d°ûhing/d°önhing
“heart”

གློཝ།
’lou
“lung”

རྒྱུ་མ།
juma
“intestine”

མཆིན་པ།
chimpa
“liver”

མཆིནམ།
chîm
“liver”

བུ་ཚང་།
b˚utshang
1 “womb” 2 “placenta”

མངལ།
’ngä
“womb”

མངལ་སྒོ།
’ngägo
“cervix”

རྣག།
’nâ
“pus”

པགས་ཀོ།
pâko
“skin”

སྤུ།
pu
“the small hairs of the body,”
“fuzz”

བ་སྤུ།
b˚apu
“the small hairs of the body,”
“fuzz”

ལྷབས།
hâp
“mucus”

བད་ཁྲག།
b˚äthra
“bloody phlegm”

གློ་ཁྲག།
’lothra
“bloody phlegm”

ཁྲགས་རྣགས།
thrâm’nâm
“bloody phlegm”

ཟླ་ཁྲག།
d˚athrâ
“menstruation,” “period”

རྣལ་པ།
’näpa
“earwax”

མིག་ཆུ།
'mîchu
"teardrop"

ཐེ་ཀེ།
j˚eke
"rheum," "the stuff that forms at the corners of the eyes"

རྩ།
tsa
"vein"

ཆུ།
chu
"urine"

ཆབ་གསང་བསྡུས་པ།
chapsâ düp
"urine," "liquid body waste"

ཨ་ཁྱ།
'awa
"faeces," "stool"

ཆབ་གསང་རྒྱས་པ།
chapsâ gäp
"faeces," "stool," "fecal matter"

ཆུ་བུར།
chub˚û
"blister"

མཛེར་པ།
dzêp
"wart"

མཆིལ་མ།
tshîma
"spit"

རྟིང་རྩ།
tingtsa
"Achilles Tendon"

སྐྱ་བར་ནང་།
gab˚ânang
"pubic area"

ངག་ཟུགས་ནཟ་མས།

nga zû nau mä
“I am suffering from body ache.”

ཁོ་རྫོབ་རིལ་ཏེ་ཚིགས་དཀྲུགས་ནུག

kho boprî te tshî trûnû
“He fell and fractured his joints.”

ལྷ་པའི་ནང་ལས་ཁྲག་འཐོན་མས།

hapa nâ lä thrâ thöm mä
“My nose is bleeding.”

པུས་མོ་ན་སྟེ་ལམ་འགྲོ་མི་ཚུགས་པས།

pümo na te lam jo mitshû b˚ä
“I am unable to walk due to pain in the knee.”

ངག་ནམ་མེད་ས་མེད་ཆུ་གང་ཡི།

nga ’namê samê chu g˚angyi
“I am bursting for pee.”

ངཁ་ལས་ལོག་ནི་མས།

nga kha lä lôni mä
“I feel like vomiting.”

མོ་གི་རྐངམ་རིངམོ་འདུག

mo g˚i kâm rîm dû/mo g˚i kâm rêm dû
“She has got a pair of slender legs.”

མོ་གི་བརླད་དོ་འདི་ ཐད་རིལ་རི་འདུག

mo g˚i ’läd˚o di thäriri dû
“She has got a pair of beefy thighs.”

བུམོ་མགུ་ཏོ་སེརཔོ་ཅིག་མས།

b˚um guto sêp cî mä
“She is blonde.”

མོ་གི་ལགཔ་འཇམ་ཅུག་ཅུ་མས།

mo g˚i lâp jamcûcu mä
“Her hand is soft and tender.”

མོ་གི་མིག་ཏོའི་དཀྱུ་རིང་མོ་འདུག

mo g˚i ’mîtoi cu rîm dû
“She has got a pair of wide-apart eyes.”

མོ་གི་ཨ་བུག་སྦོམ་མས།

mo g˚i ’ab˚û bom mä
“Her buttock is plumpy and rounded.”

ནང་མི་ཉེ་ཚན།

Kinship terms

བཟའ་དཔོན།
zâpön
“head of the family”

ཨ་པ།
’apa
“father”

ཨའི།
’ai
“mother”

ཨ་ཞང་།
’azh°â
1 “maternal uncle”
2 “father-in-law”

ཨ་ནེ།
’ane
“paternal aunt”

གྱོས་པོ།
j°öp
“father-in-law”

སྒྱུག་མོ།
jûm
“mother-in-law”

ཨ་ཁུ།
’akhu
1 “paternal uncle”
2 “stepfather”

ཨམ་ཅུངམ།
’amcûm
1 “mother’s younger sister”
2 “stepmother”
3 “other woman”

ཨ་རྒས།
’agä
“grandfather,” “grandpa”

ཇོ་ཇོ།
j°oj°o
“grandfather,” “grandpa”

ཨང་རྒས།
’anggä
“grandmother,” “grandma”

བུ།
b°u
“son”

བུ་མོ།
b°um
“daughter”

ཕ་ཚབ།
phatshap
“adopted father,” “foster father”

མ་ཚབ།

matshap
1 “adopted mother,” “foster mother”
2 “surrogate mother”

ཉེའུ།

nyeu
“relatives”

སྤུན་ཆ།

püncha
1 “sibling” 2 “cousin”

ཨ་ཞེམོ།

'azh°em
“elder sister”

ཕོ་རྒནམ།

phogäm
“elder brother”

ཨ་ཅོ།

'aco
“elder brother”

ནུ་གཅུང་།

nucû
“younger brother”

ནུམོ།

num
“the younger sister of a female sibling”

སྲིངམོ།

sîm
“the younger sister of a male sibling”

རྨགཔ།

'mâp
“husband”

མནའམ།

'nâm
“daughter-in-law”

གནསམོ།

'näm
“wife”

གནས་ཚང་།

'nätshâ
“wife”

གཉེན་གྲོགས།

'nyendr°ô
“spouse”

ཨམ་སྲུ།

'amsu
“wife”

ཚ་བོ།

tshawo
1 “nephew” 2 “grandson”

ཚམོ།

tsham
1 “niece” 2 “granddaughter”

ཚ་བོ་ཅུང་།
tshawocû
“grandson”

ཚ་མོ་ཅུང་།
tshamcû
“granddaughter”

དི་བུ།
d°ib°u
“grandson”

དི་བུམོ།
d°ib°um
“granddaughter”

བུ་ཚབ།
b°utshap
“adopted child”

སྐུད་པོ།
küp
“brother-in-law”

རྨག་སྐུད།
’mâkü
“brother-in-law”

རྨག་རོགས།
’mârô
“the husbands of sisters”

རྡོ་རྗེ་སྤུན།
doje pün
“spiritual siblings”

ཕ་སྤུན།
pha pün
“paternal relatives”

མ་སྤུན།
ma pün
“maternal relatives”

ཨ་མ།
’ama
“mother’s elder sister”

ཕ་སྤད།
phapä
“father and child”

མ་སྨད།
mamä
“mother and child”

ཁོད་ཀིན།
khotkin
“brother-in-law”

མ་ཐང་།
mathang
“sister-in-law”

ཁྱོད་ལུ་བུམོ་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད།

chö lu b˚um g˚ad˚emcî yö
“How many daughters do you have?”

ཨའི་འདི་ ཨ་ལུ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་སྡུག་བསྔལ་ཤུགས་སྦེ་ར་འབག་སྡོདཔ་མས།

’ai di ’alu tshu g˚i d˚önlu dungä shûbe ra bâ döp mä
“The mother is deeply concerned about her children.”

ངཨ་ཞངདངགཅིག་ཁར་སྡོདཔ་ཨིན།

nga ’azh˚â d˚â cîkhâ döp ’ing
“I am living with my uncle.”

ཁོ་གི་ཨ་ནེ་དགོནཔ་ལུ་སོངཡི།

kho g˚i ’ane gönb˚a lu songyi
“His aunt went to the monastery.”

ངེའི་ཨ་ཁུ་དྲགོས་འཐོབ་ནིའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག

ngei ’akhu dr˚âsho thopnî lojû dû
“There is a rumour that my uncle is likely to receive the Dasho title.”

ངབཅས་ཀྱི་ཨ་རྒས་གྱོངས་སྦེ་ལོ་གསུམ་སོངཡི།

ngacä g˚i ’agä j˚ong be lo sum songyi
“Three years have gone by since our grandfather passed away.”

ཁོང་གི་ཨ་རྒས་འདི་ད་ལྟོ་ཡངགཞོནམ་སྦེ་ར་འདུག

khong g˚i ’agä di d˚ato yâ zhöm be ra dû
“Their grandfather is still youthful.”

བསོད་ནམས་ཀྱི་ཨངརྒས་ཀྱིས་བཞེས་སྒོ་ལེགས་ཞིམ་སྦེ་ཟ་མི་ཚུགས་པས།

sönam g˚i ’anggä g˚î zhêgo lêzhimbe z˚a mitshu bä
“Sonam’s grandmother suffers from loss of appetite.”

བུཚ་འདི་ཚགས་ཁར་ག་ནི་ཡངམི་ཚུདཔས།

b˚utsh di tshâkhâ g˚aniyâ mitshü bä
“The lad is good-for-nothing.”

སྤུན་ཆའི་ནང་ལས་བོམ་ཤོས་ར་ཁོ་ཨིན།
pünchai nâ lä bomsho ra kho ’ing
“He is the eldest of the siblings.”

ངབཅས་ཀྱི་ཨ་པ་འདི་དཔྱལ་ཐེ་འཐོན་དེས།
ngacä g˚i ’apa di pcäthe thönd˚ê
“Our dad is going bald.”

ནུ་གཅུང་ཆུང་ཤོས་ར་འཆི་མེད་རྡོ་རྗེ་ཨིན།
nucû chungshô ra chimi dôje ’ing
“Chimi Dorji is the youngest brother.”

ནུམོ་འདི་ད་ལྟོ་དཔེ་ཆ་བལྟ་བའི་བསྒང་ར་ཡོད།
num di d˚ato pecha tawi gang ra yö
“The younger sister is still studying.”

ངེའི་སྲིང་མོ་གཉེན་རྐྱབ་སྟེ་ཨ་ལུ་བུ་ཅིག་སྐྱེས་ཡི།
ngei sîm ’nyen cap te ’alu b˚u cî kêyi
“My little sister got married and gave birth to a baby boy.”

ཁྱོད་ཀྱི་མག་པ་འདི་གནམ་མེད་ས་མེད་ཡིད་ཁར་འོང་ཏོག་ཏོ་ཅིག་མཐོང་མས།
chö g˚i ’mâp di ’namê samê yikhâ ongtôto cî thôm mä
“Your hubby looks absolutely charming.”

ཁྱོད་ཀྱི་ཨམ་སྲུ་འདི་གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་འཛའ་རིམ་མོ་ཅིག་འདུག
chö g˚i ’amsu di zhän d˚â madrawi jârîm cî dû
“Your wife looks exceptionally beautiful.”

ཚ་བོ་ཅུང་བཀྲ་ཉེས་ཚུ་གིས་ཨ་རྒས་འདི་སྐྱིད་ཏོང་ཏོ་སྡེ་སྡོད་རམ་སྟེར་བས།
tshawocû tranyê tshu g˚î ’agä di kitongtobe dö ra matê wä
“The mischievous grandsons don’t let their grandpa to live in peace.”

ཁྱོད་ཀྱི་ཚམོ་ཅུང་འདི་གཟུགས་གཤིས་ཉ་ཁག་ཅུང་བཟུམ་འདུག་མས།
chö g˚i tshamcû di zûshî nyakhâcû zum dû mä
“Your granddaughter has a long and slender figure (like an asparagus).”

ཕྱོགས་དྲི་ཞི་དང་སླབ་ཞི།

Asking and giving directions

ཕྱོགས་བཞི།
chok zhi
"four directions" (East, West, North, South)

མཚམས་བཞི།
tsham zhi
"four cardinal points" (Northeast, Southeast, Southwest, Northwest)

ཁ་ཐུག
khathû
"towards," "in the direction of"

ཤར།
shâ
"east"

ཤར་ཁ་ཐུག
shâ khathû
"eastward," "towards the east," "in the direction of east"

ཤར་བལྟ་སྡེ།
shâ tadi
"eastward," "towards the east," "in the direction of east"

ལྷོ།
lho
"south"

ལྷོ་ཁ་ཐུག
lho khathû
"southward," "towards the south," "in the direction of south"

ལྷོ་བལྟ་སྡེ།
lho tadi
"southward," "towards the south," "in the direction of south"

ནུབ།
nup
"west"

ནུབ་ཁ་ཐུག
nup khathû
"westward," "towards the west," "in the direction of west"

ནུབ་བལྟ་སྡེ།
nup tadi
"westward," "towards the west," "in the direction of west"

བྱང་།
j˚ang
"north"

བྱང་ཁ་ཐུག
j˚ang khathû
“northward,” “towards the north,” “in the direction of north”

བྱང་བལྟ་སྡེ།
j˚ang tadi
“northward,” “towards the north,” “in the direction of north”

ཤར་ལྷོ།
shâlho
“southeast”

ཤར་ལྷོ་ཁ་ཐུག
shâlho khathû
“southeastward,” “towards the southeast,” “in the direction of southeast”

ཤར་ལྷོ་བལྟ་སྡེ།
shâlho tadi
“southeastward,” “towards the southeast,” “in the direction of southeast”

ལྷོ་ནུབ།
lhonup
“southwest”

ལྷོ་ནུབ་ཁ་ཐུག
lhonup khathû
“southwestward,” “towards the southwest,” “in the direction of southeast”

ཤར་ལྷོ་བལྟ་སྡེ།
shâlho tadi
“southeastward,” “towards the southeast,” “in the direction of southeast”

ནུབ་བྱང་།
nupj˚ang
“northwest”

ནུབ་བྱང་ཁ་ཐུག
nupj˚ang khathû
“northwestward,” “towards the northwest”

ནུབ་བྱང་བལྟ་སྡེ།
nupj˚ang tadi
“northwestward,” “towards the northwest,” “in the direction of northwest”

བྱང་ཤར།
j˚angshâ
“northeast”

བྱང་ཤར་ཁ་ཐུག
j˚angshâ khathû
“northeastward,” “towards the northeast”

བྱང་ཤར་བལྟ་སྡེ།
j˚angshâ tadi
“northeastward,” “towards the northeast,” “in the direction of northeast”

སྟོད།
tö
“upper”

སྨད།
’mä
“lower”

བར།
b˚â
“middle”

ཡར།
yâ
“up”

ཡར་ཁ་ཐུག
yâ khathû
“upward”

ཡར་བལྟ་སྟེ།
yâ tadi
“upward”

མར།
mâ
“down”

མར་ཁ་ཐུག
mâ khathû
“downward”

མར་བལྟ་སྟེ།
mâ tadi
“downward”

ཕར།
phâ
“there”

ཕར་ཁ་ཐུག
phâ khathû
“that side”

ཕར་བལྟ་སྟེ།
phâ tadi
“towards that side”

ཚུར།
tshû
“here”

ཚུར་ཁ་ཐུག
tshû khathû
“this side”

ཚུར་བལྟ་སྟེ།
tshû tadi
“towards this side”

ཨ་ཕར།
’aphâ
“over there”

ཨ་མར།
’amâ
“down”

ཨ་ཡར།
’ayâ
“up”

ནཱ།
nâ
“here”

ནཱ་བལྟ་སྟེ།
nâ tadi
“towards here”

ཨ་ནཱ།
’anâ
“here”

གཡས།
’yä
“right”

གཡས་ཁ་ཐུག།
’yä khathû
“rightward”

གཡས་བལྟ་སྟེ།
’yä tadi
“towards the right”

གཡོན།
’yön
“left”

གཡོན་ཁ་ཐུག།
’yön khathû
“leftward”

གཡོན་བལྟ་སྟེ།
’yön tadi
“towards the left”

རྒྱབ།
jap
“behind,” “back,” “rear”

རྒྱབ་ཁ་ཐུག།
jap khathû
“backward”

རྒྱབ་ཁར།
japkhâ
“behind,” “back,” “rear”

གདོང་ཁར།
dongkhâ
“front,” “forward,” “before”

ལྟག།
tâ
“above”

སྟེང་།
teng
“top”

ཐོག་ཁར།
thôkhâ
“top,” “on”

འོག་ལུ།
ôlu
“below,” “under,” “beneath”

ཟུར་ཁར།
z˚ûkhâ
“on the side of,” “beside”

ནང་ན།
nangna
“in,” “inside”

ནང་ཁ་ཐུག་ལུ།
nang khathû lu
“inward”

ཕྱི་ཁར།
pchikhâ
“out,” “outside”

ཕྱི་ཁ་ཐུག་ལུ།
pchi khathû lu
“outward”

སྦུག་ལུ།
bû lu
“middle,” “center”

ལོགས།
lô
“opposite,” “facing”

གདོང་གཏད་ལུ།
dongtä lu
“opposite,” “facing”

གདོང་སྐོར།
dongkô
“face-to-face”

ག་ཏེ་ལུ།
g˚ate lu
“Where?”

ཁྱིམ་གྱི་ལྟག་ལུ།
chim g˚i tâ lu
“Above the house.”

ཀྭ་ལས།
kâlä
“Where?”

ཨ་ནཱ་ཡོད།
’anâ yö
“It is here.”

རྒྱབ་བཤུད་རྐྱབ།
japshü cap
“Move back,” “retreat”

གཡས་ཁ་ཐུག་སོང་།
’yä khathû song
“Go towards the right.”

ཡར་བལྟ་སྟེ་རྒྱུག
yâ tadi jû
“Run upward.”

ག་ཏེ་འགྱོ་ནི།
g˚ate joni
“Where are you going?”

ང་ཤར་ཁ་ཐུག་འགྱོ་ནི།
nga shâ khathû joni
“I am going towards the east.”

ག་ལས་འོངས་ཡི།
g˚a lä ongyi
“Where did you come from?”

ཡར་ལས་འོངས་ཡི།

yâ lä ongyi
“I came from the upper reaches.”

ཐིམ་ཕུག་འགྱོ་ས་ག་ཏེ་ལས་སྨོ།

thimphû josa g˚ate lä ’mo?
“How do I get to Thimphu?”

ཨ་ཡར་ལས་ཕར་ཨིན།

’ayâ lä phâ ’ing
“Take that (upper) route.”

གདོང་ཁར་ཐད་ཕྲང་སྟེ་སོང་།

dongkhâ thäthrangdi song
“Go straight ahead.”

གཡས་ཁ་ཐུག་སོང་།

’yä khathû song
“Go towards the right.”

ནཱ་ལས་ག་དེ་ཅིག་ཡོད་ག

nâ lä g˚ad˚ecî yö g˚a?
“How far is it from here?”

དུས་ཚོད་སྐབ་ཐངས།
Telling time

དུས་རབས།
d˚ürap
"century"

རབ་བྱུང་།
rapj˚ung
"Rabjung— a 60-year cycle"

གནམ་ལོ།
'namlo
"Lunar Year"

སྤྱི་ལོ།
cilo
"CE (Common Era)"

ལོ།
lo
"year"

ལོ་གསར།
losâ
"New Year"

ལོ་ནག
lonâ
"inauspicious year"

དང་ཕུ།
d˚angphu
"olden times," "long ago"

དང་ཕུ་དིང་ཕུ།
d˚angphu d˚ingphu
"olden times," "long long ago"

དེངསང་།
d˚engsang
"today," "modern times"

ན་ཉིང་།
nahing
"last year"

དུས་ཅི།
düci
"this year"

སང་ཕོད།
sangphö
"next year"

བྱི་ལོ།
j˚i lo
"Rat Year"

གླང་ལོ།
'lang lo
"Ox Year"

སྟག་ལོ།
tâ lo
"Tiger Year"

ཡོས་ལོ།
yö lo
"Rabbit Year"

འབྲུག་ལོ།
drû lo
"Dragon Year"

སྦྲུལ་ལོ།
drü lo
"Snake Year"

རྟ་ལོ།
ta lo
"Horse Year"

ལུག་ལོ།
lû lo
"Sheep Year"

སྤྲེལ་ལོ།
trê lo
"Monkey Year"

བྱ་ལོ།
bj˚a lo
"Rooster Year"

ཁྱི་ལོ།
khi lo
"Dog Year"

ཕག་ལོ།
phâ lo
"Pig Year"

ཟླཕ།
d˚au
"month"

སྤྱི་ཟླ་དང་པ།
cid˚a d˚angpa
"January"

སྤྱི་ཟླ་གཉིས་པ།
cid˚a 'nyîpa
"February"

སྤྱི་ཟླ་གསུམ་པ།
cid˚a sumpa
"March"

སྤྱི་ཟླ་བཞི་པ།
cid˚a zhipa
"April"

སྤྱི་ཟླ་ལྔ་པ།
cid˚a 'ngapa
"May"

སྤྱི་ཟླ་དྲུག་པ།
cid˚a dr˚ukpa
"June"

སྤྱི་ཟླ་བདུན་པ།
cid˚a dünpa
"July"

སྤྱི་ཟླ་བརྒྱད་པ།
cid˚a gäpa
"August"

སྤྱི་ཟླ་དགུ་པ།
cid°a gupa
"September"

སྤྱི་ཟླ་བཅུ་པ།
cid°a cupa
"October"

སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པ།
cid°a cucîpa
"November"

སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པ།
cid°a cu'nyîpa
"December"

བདུན་ཕྲག
dünthrâ
"week"

རེས་གཟའ།
rêzâ
"day of the week"

མིག་དམར།
'mîmâ
"Monday"

ལྷགཔ།
lhâp
"Tuesday"

ལྷག་པ།
lhakpa
"Tuesday"

ཕུརབུ།
phûp
"Wednesday"

ཕུར་བུ།
phurb°u
"Wednesday"

པ་སངས།
pasâ
"Thursday"

སྤེནམ།
pêm
"Friday"

སྤེན་པ།
pêmb°a
"Friday"

ཉིམ།
nyim
"Saturday"

ཉི་མ།
nyima
"Saturday"

ཟླཝ།
d°au
"Sunday"

ཟླ་བ།
d°awa
"Sunday"

ཆུ་ཚོད།
chutshö
1 "time" 2 "hour"

སྐར་མ།
karma
"minute"

སྐར་ཆ།
karcha
"second"

ཐོ་རངས་སྟག
thorang tâ
"cockcrow"

ལག་རིས་མཐོངམ་མཐོང་ཅིག་ཁར།
lârî thong mathong cîkhâ
"twilight"

ཤར་དཀར་ཕོད།
shâ kau d˚a
"dawn"

ཉིན་ཤར།
nyinshâ
"sunrise," "sunup"

དྲོ་པ།
dr˚ob˚a
"morning"

ཉིནམ།
nyîm
"day"

ཉི་མ།
nyîma
1 "afternoon" 2 "day"

ཉིན་དགུང་།
nyin gung
"noon," "midday"

ཉིན་ཕྱེད།
nyin pchê
"noon," "midday"

ཉིནམ་ཕྱེད།
nyîm pchê
"half-day"

ཉིན་ནུབ།
nyin nup
"sunset," "sundown"

ཕྱི་རུ།
pchiru
"evening"

གནམ་སྲོ་ཁམས།
'nam sokham
"dusk"

ནུབ་མོ།
nûmo
"night"

ནུབམོ་ཕྱེད།
nûm pchê
"midnight"

ཞག།
zh˚â
“night”

ད་ལྟོ།
d˚ato
“now”

ཁ་ཙ།
khatsa
“yesterday”

ཁ་ཙ་ཉིན་མ།
khatsa nyîma
“yesterday,” “the day before today”

ད་ཅི།
d˚aci
“a little while ago”

ད་ལྟོ་ཁམས།
d˚ato kham
“a moment ago”

ལྟ་མ།
tama
“later,” “after a while”

ཟླ་ནག།
d˚anâ
“inauspicious month”

ཟླཕ་དང་པ།
d˚au d˚angpa
“First Lunar Month”

ཟླཕ་གཉིས་པ།
d˚au ’nyîpa
“Second Lunar Month”

ཟླཕ་གསུམ་པ།
d˚au sumpa
“Third Lunar Month”

ཟླཕ་བཞི་པ།
d˚au zhipa
“Fourth Lunar Month”

ས་ག་ཟླཕ།
saga d˚au
“Saga Dawa—Fourth Lunar Month”

ཟླཕ་ལྔ་པ།
d˚au ’ngapa
“Fifth Lunar Month”

སྤྲེལ་ཟླ།
trê d˚a
“Monkey Month—Fifth Lunar Month”

ཟླཕ་དྲུག་པ།
d˚au dr˚ukpa
“Sixth Lunar Month”

ཟླཕ་བདུན་པ།
d˚au dünpa
“Seventh Lunar Month”

ཟླཝ་བརྒྱད་པ།
d°au gäpa
"Eighth Lunar Month"

ཟླཝ་དགུ་པ།
d°au gupa
"Ninth Lunar Month"

ཟླཝ་བཅུ་པ།
d°au cupa
"Tenth Lunar Month"

ཟླཝ་བཅུ་གཅིག་པ།
d°au cucîpa
"Eleventh Lunar Month"

ཟླཝ་བཅུ་གཉིས་པ།
d°au cu'nyîpa
"Twelfth Lunar Month"

ན་ཧིང་གཞེས་ཧིང་ཅིག་ཁར།
nahing zhêhing cîkhâ
"a few years back"

གཞེས་ཧིང་།
zhêhing
"the year before last"

གཞེས་ཕོད།
zhêphö
"the year after next"

དགུ་ཕོད།
guphö
"two years after next"

བཅུ་ཕོད།
cuphö
"three years after next"

ལོ་འཁོར་བཅུ་གཉིས།
lokhô cu'nyî
"a 12-year cycle"

ཁ་ཙ་དྲོ་པ།
khatsa dr°ob°a
"yesterday morning"

མདངམས་ཕྱི་རུ།
d°âm pchiru
"last evening"

ཁ་ཙ་ཕྱི་རུ།
khatsa pchiru
"last evening"

ཁ་ཙ་ནུབ་མོ།
khatsa nûmo
"last night"

ཁ་ཉིམས།
khanyîm
"the day before yesterday"

གཞེས་ཉིམས།
zhênyîm
"two days before yesterday"

དགུ་ཉིམས།
gunyîm
"three days before yesterday"

བཅུ་ཉིནམ།

cunyîm
“four days before yesterday”

ཁ་ཙ་ཁ་ཉིནམ།

khatsa khanyîm
“a few days ago,” “last time”

ཁ་ཙ་ཁ་ཉིནམ་ཅིག་ཁར།

khatsa khanyîm cîkhâ
“a few days back,” “in recent past”

མདང་ཞག

dangzh˚â
“some days back”

དེ་ཚེ།

d˚e tshe
“that time”

ད་རིས།

d˚arî
“today”

ད་རེས།

d˚arê
“nowadays”

ད་རེས་ཁམས་ཅིག

d˚arê kham cî
“recently,” “of late,” “lately”

ནངས་པ།

nâb˚a
“tomorrow”

གནངས་ཚེ།

’nangtshe
“the day after tomorrow”

གཞེས་ཚེ།

zhêtse
“two days after tomorrow”

དགུ་ཚེ།

gutse
“three days after tomorrow”

བཅུ་ཚེ།

cutse
“four days after tomorrow”

ཡུདཔ་ཅིག་ཁ་ལས།

yüpcî kha lä
“shortly,” “in a while”

ད་ལྟོ་ར།

d˚atora
“right away,” “immediately”

འདི་འཕྲོ་ལས།

dithrö lä
“right away,” “immediately”

ཨ་ཙི་ཅིག་ལས།

’atsi cî lä
“shortly,” “in a while”

ལྟ་མ་ཅིག་ཁར།

tama cîkhâ
“after a short while,” “a little later”

གནས་སྐབས་ཅིག་གི་དོན་ལུ།
’näkap cî g˚i d˚önlu
“for the time being”

གནས་སྐབས་ཅིག
’näkap cî
“for the time being”

སྐབས་ཅིག་གི་དོན་ལུ།
kap cî g˚i d˚önlu
“for the time being”

སྐབས་ཅིག
kap cî
“nowadays,” “recently,”
“these days”

ད་རེས་སྐབས་ཅིག
d˚arê kap cî
“nowadays,” “recently,”
“these days”

རེས་ཅིག་སྐབས།
rêcî kap
“sometimes”

སྐབས་སྐབས།
kapkap
“sometimes”

སྐབས་སྐབས་ར།
kapkap ra
“frequently,” “often”

འཕྲལ་འཕྲལ།
thräthrä
“sometimes”

འཕྲལ་འཕྲལ་ར།
thräthrä ra
“frequently,” “often”

འཕྲལ་འཕྲལ་འཕྲལ་འཕྲལ་ར།
thräthrä thräthrä ra
“every now and then,” “time and again”

གཏན་རྒྱུང་།
tänca
“always,” “forever”

ཨ་རྟག
’atâ
“usual,” “regular”

ཨ་རྟག་ར།
’atâ ra
“always,” “every time”

རྟག་བུ།
tâb˚u
“regularly,” “daily”

རྟག་བུ་གནའ་བུ།
tâb˚u nâb˚u
“always,” “regularly”

འཕྲལ་ཁམས་ཅིག་ཁར།
thräkham cîkhâ
“recently,” “of late,” “lately”

རེས།

rê
"sometimes," "occasionally," "at times"

ཧེ་མ།

hema
1 "long ago" 2 "before"

ཧེ་མ་ར།

hema ra
1 "firstly" 2 "early times," "ancient times"

སྔོན་མ།

'ngöma
1 "former," "earlier" 2 "long ago," "the past"

སྔོན་མ་ར།

'ngöma ra
1 "firstly," "formerly" 2 "early times," "ancient times"

ཤུལ་མ།

shûma
1 "after," "next" 2 "later," "future"

ཤུལ་ལས།

shûlä
"next time," "later"

ན་ཧིང་དུས་ཚོད་འ་ནེམ་ཅིག་ཁར།

nahing dütshö anem cîkhâ
"around this time last year"

དུས་བཞི།

d°üzhi
"the four seasons of the year"

སོ་ཁ།

sokha
"spring"

དབྱར།

bj°â
"summer"

སེར་ཁ།

sêkha
"autumn"

དགུན།

gün
"winter"

ནམ་འོངས་ཡི།

nam ongyi
“When did you come?”

ཁ་ཙ་འོངས་ཡི།

khatsa ongyi
“I arrivedyesterday.”

ཁྱོད་ལོ་ག་ཅི་ནང་སྐྱེས་ཡི།

chö lo g˚aci nâ kêyi
“In which year were you born?”

ང་སྤྲེལ་ལོ་ནང་སྐྱེས་ཡི།

nga trê lo nâ kêyi
“I was born in the Monkey Year.”

ཉིནམ་ག་དེམ་ཅིག་ཡར་སོང་ཡི།

nyîm g˚ad˚emcî yâsi
“How many days have passed by?”

ཉིནམ་ལྔ་དེ་ཅིག་ཡར་སོངཡི།

nyîm ’nga d˚ecî yâsi
“It has been around five days.”

ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་ཡར་སོངཡི།

chutshö g˚ad˚emcî yâsi
“What time is it?” “What is the time?”

ཕྱི་རུའི་ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་བརྡུངས་ནུག

pchirui chutshö gä dungnû
“It’s 8 p.m.”

ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་ཁར།

chutshö g˚ad˚emcî khâ
“At what time?”

ཉིན་མའི་ཆུ་ཚོད་གསུམ་ལུ།

nyimai chutshö sum lu
“At 03:00 p.m.”

དྲོ་པ་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་དང་དགུ་ལུ་ཤོག

dr˚ob˚a chutshö pchê-d˚a-gu lu shô
“Come at 08:30 a.m.”

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༨ གྱི་ཧེ་མ།

cilo nyitong gä g˚i hema
“before 2008”

ལོ་གསར་གྱི་ཤུལ་ལས་འགྱོ་ནི།

losâ g˚i shûlä joni
“I will be going after the Losar.”

ཤུལ་མའི་གཟའ་མིག་དམར་ལུ་འགྱོ་ནི།

shümai zâ ’mîmâ lu joni
“I will be going by next Monday.”

ཁྱོད་ར་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་མ་གཏང་།

chöra dütshö thro’lâ matang
“Don’t waste your time.”

ཁྱོད་དལ་ཁོམ་ཡོད་ག

chö d˚äkhom yö g˚a?
“Have you got time?”

ང་ཉོ་ཚོང་རྐྱབ་ནིའི་དུས་ཚོད་མ་ཐོབ།

nga nyoptshong capnî d˚ütshö mathop
“I had no time to do shopping.”

ཁྱོད་ར་འཚབ་འཚབ་འབད་མི་དགོ།

chöra tshaptshap bä migo
“Don’t be in haste.”

ཁྱོད་ར་དུས་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་འགོར་རུངཁྱད་མེད།

chöra dütshö g˚ad˚emcî gô rû khä mê
“It’s okey/Don’t worry! Take your own time.”

ཁོ་དུས་ཚོད་ཁར་ཁྲིག་ཁྲི་ལྷོད་ཅི།

kho d˚ütshö khâ trîtri höci
“He arrived right on time.”

ལཱ་འགོ་བཙུགས་ནི་འདི་འཕྱིས་ར་འཕྱིས་སོངཡི།

lâ gotsûni di pchî ra pchîsi
“It’s too late to start the work.”

ངདུས་ཚོད་ཀྱིས་ལངམ་ཚུགས།

nga dütshö g˚î lang matshû
“I ran out of time.”

ལཱ་མཇུག་བསྡུ་ནི་ལུ་དུས་ཚོད་ལེ་ཤ་འགོར་ནི་མས།

lâ jûduni lu d˚ütshö lesha gôni mä
“It will take ages to complete the work.”

གནམ་གཤིས་གནས་སྟངས།
Talking about weather conditions

ཆརཔ།
châp
"rain"

ཉིམ།
nyîm
"sun"

ཁཝ།
khau
"snow"

ཁ་འབབ།
khabap
"snowfall"

ས་སྨུག
sa'mû
"cloud"

ས་སྨུག་སྤུབས་སྤུབསཔ།
sa'mû pûpûp
"cloudy"

སེརཝ།
sêu
"hailstone"

བུ་ཡུག
b˚uyû
"hailstorm"

རླུང་ཆར།
'lungchar
"windstorm"

གློག་འཁྱུག
'lokchû
"lightning"

སྤྲིན་སྒྲ།
trindr˚a
"thunder"

གནམ་བག་བོག
'nam b˚akb˚ok
"unsettled weather"

གནམ་སྤ་ལ་སྤུ་ལོ།
'nam palapulo
"foggy weather"

ཁཝ་ཐ་རེ་ཐོ་རེ།
khau tharethore
"fine snow"

ཆརཔ་གཡུས་ངན།
châp 'yüngä
"monsoon rains"

ཁྲུས་ཆར།
thrüchar
"a late autumn rain"

ཤོ་ཆརམ།
shochâm
“driving rain”

གནམ་བསིལ་ཧོངཧོ།
’nam sîtongto
“calm and cool weather”

ལྷུངམ་ཁོད་སི་སི།
’lûma khösisi
“icy wind”

ཚ་དྲོད་ལྷན་ཧོག་ཧོ།
tshadr˚ö däntôto
“moderate weather”

ས་སྨུག་སྟུག་པག་པ།
sa’mû tûpâpa
“dense cloud,” “thick cloud,”
“heavy cloud”

ལྷུངབསིལ་ཧུ་ཧུ།
’lung sîhuhu
“chill wind”

གནམ་ཧོ་ཐངཐང།
’nam hothangthâ
“cloudless sky”

གནམ་ཧིངསངས།
’nam hingsangsa
“clear sky”

གནམ་ཧོ་ཏངཏ།
’nam hotangta
“cloudless sky”

གནམ་སྤུབས་སུ་ཅིག
’nam pûpsu cî
“quite cloudy sky”

གནམ་ཧོནམོ།
’nam höm
“azure sky”

ཆརཔ་ཟམ་ཟིམ།
châp z˚amz˚im
“light fine rain”

གནམ་ས་སྨུག་སྤུབས་སྤུབསཔ།
’nam sa’mû pûpûp
“grey and cloudy skies”

གནམ་ངན་སུ་ཅིག
’nam nyänsu cî
“quite bitter weather”

གནམ་སྐྱོ་སི་སི།
’nam cosisi
“dismal weather”

གནམ་དགའ་ཧོག་ཧོ།
’nam gâtôto
“lovely weather”

གནམ་ངན་ར་ངན་མས།

’nam ngän ra ngä mä
“The weather is gloomy.”

ཁཝ་ཟམ་ཟིམ་བུད་དེས།

khau z˚amz˚im b˚üd˚ê
“There is a light snowfall.”

སེརཝ་ཤུགས་སྦེ་རྐྱབ་དེས།

sêu shûbe capd˚ê
“There is a heavy hailstorm.”

ཆརཔ་ཤུགས་སྦེ་རྐྱབ་དེས།

châp shûbe capd˚ê
“There is a torrential downpour.”

ཆརཔ་གཡུས་ངན་འདི་ ཟླཝ་ ༧ པ་དང་ ༨ པའི་ནང་རྐྱབཔ་ཨིན།

châp ’yüngän di d˚au dünb˚a d˚â gäb˚i nâ câp ’ing
“The monsoon rain falls during the period of 7th and 8th lunar months.”

ཆརཔ་རྐྱབཔ་རྐྱབ་སར་སྡོདཔ་མས།

châp câp capsâ döp mä
“There is a persistent rainfall.”

དུས་ཅི་ཆརཆུ་དཀོན་དྲགས་འདུག

düci charchu köndr˚â dû
“It is rare for it to rain this year.”

ཆརཔ་ལོངས་ཆི་ཡི།

châp longchiyi
“The rain is setting in.”

རླུངམ་གནམ་མེད་ས་མེད་འཕུ་དེས།

’lûma ’namê samê phud˚ê
“There is a gusty wind.”

ལྷུང་ཆར་ཤུགས་སྦྲེ་རྒྱབ་རེད།
’lungchar shûbe capd˚ê
“There is a fierce wind and a heavy downpour.”

ད་རིས་ཉིནམ་ཚ་ར་ཚ་བས།
d˚arî nyîm tsha ra tsha wä
“Today the sun is scorching.”

ངཁ་ཙ་དྲོད་ཀྱིས་ལཱ་འབད་ར་མ་ཚུགས།
nga khatsa dr˚ö g˚î lâ bä ra matshû
“Yesterday I could not work because of the fierce heat.”

ད་རིས་གནམ་དྲོ་བས།
d˚arî ’nam dr˚o wä
“It is warm today.”

ད་རིས་ས་སྨུག་གནག་ཧུང་ཧུ་སྤུབས་ནུག
d˚arî sa’mû ’nad˚ungd˚u pûpnû
“It is grim and gloomy today.”

ཟླཝ་འདི་ནང་ཆར་ཆུ་འབོལ་ར་འབོལ་བས།
d˚au di nâ charchu bö ra bö wä
“There has been abundant rainfalls this month.”

གནམ་ལེགས་ཞིམ་འདུག
’nam lêzhim dû
“The weather is ideal.”

ཉིམ་ཤར་རེད།
nyim shâd˚ê
“The sun is rising.”

ཉིམ་འཐོན་རེད།
nyim thönd˚ê
“The sun is appearing.”

ཉིམ་ཤར་ནུག
nyim shânû
1 “It is sunny.” 2 “The sun has appeared.”

ཉིམ་འཛུལ་དེས།
nyim dzüd˚ê
“The sun is setting.”

ཉིམ་ལ་ཁར་སྒྲགས་ནུག
nyim lakhâ drânû
“The sun is sinking below the horizon.”

ཉིམ་འཛུལ་སོ་ཡི།
nyim dzüsi
“The sun has set.”

གནམ་གནག་ཀིང་ཀི་ཡར་སོ་ནུག
’nam ’nakingki yâsonû
“The sky has turned grey and sullen.”

ཉིམ་སེར་དིང་དི་ཤར་ནུག
nyim sêd˚ingd˚i shânû
“The sun has shone brilliantly.”

ཁཝ་བུ་ཡུག་འཁྲིལ་དེས།
khau b˚uyû drîd˚ê
“The snow is swirling into snowstorm.”

གནམ་བཟང་ར་བཟང་མས།
’nam zang ra zang mä
“The weather is glorious.”

ད་རིས་གནམ་ལེགས་ཞིམ་མིན་འདུག
d˚arî ’nam lêzhim mindû
“The weather is not pleasant today.”

ཆར་ལམ་དྲངས་ན་སེར་ཕ་གིས་དྲང་།

charlam dr°ân sêu g°î dr°ang
"The way to rain is paved by the hailstone."

ཆར་མཇུག་བསྐུམས་ན་སེར་ཕ་གིས་བསྐུམ།

châjû kûmn sêu g°î kum
"The way to rain is ceased by the hailstone."

འགྲོ་འགྲུལ་འབདཔ་ད།
Going travelling

སླ་འཁོརནང་།
Taking a taxi

སྤ་རོ་འགྱོ་ནིའི་སླ་འཁོར་ག་ཏེ་ལས་འཐོབ་ག
paro jonî ’lakhor g˚ate lä thop g˚a?
“From where can I catch a cab to Paro?”

སྤ་རོ་མི་འགྱོ་ག
paro mijo g˚a?
“Aren’t you going to Paro?”

ཁྱོད་འགྱོ་མི་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད།
chö jomi g˚ad˚emcî yö
“How many of you are going there?”

འགྱོ་མི་ངབཅས་གཉིས་ར་ཨིན།
jomi ngacä ’nyî ra ’ing
“Only two of us are going there.”

མི་ཚངསོངཡི་ག
’mi tshangsi g˚a?
“Have you got the required number of passengers?”

ནཱ་ག་ཏེ་འབྱོནམ་སྨོ།
nâ g˚ate jöm ’mo? (HON)
“Where are you going?”

ག་ཏེ་འགྱོ་ནི་སྨོ།
g˚ate joni ’mo?
“Where are you going?”

ང་ཐིམ་ཕུག་ལུ་འགྱོ་ནི།

nga thimphû lu joni
“I am going to Thimphu.”

ནཱ་གླ་འཁོར་གྱི་དེད་གཡོག་པ་ཨིན་ན།

nâ ’lakhor g̊i dê’yôp ’îna?
“Are you the cab driver?”

ང་ཡང་ཐིམ་ཕུག་ལུ་འགྱོ་ནི།

nga yâ thimphû lu joni
“I am also going to Thimphu.”

ང་ཡང་མི་ཤོང་ག།

nga yâ mishong g̊a?
“Can I also squeeze in?”

ང་ཡང་འགྱོ་གེ་མས།

nga yâ jo-g̊e mä
“Let me also go (by this taxi).”

མི་ཤོང་བས་ཏེ། དགོངསམ་མ་ཁྲེལ།

mi shong bä te gôm mathrê
“Sorry, I cannot squeeze you in.”

ཡ་ཡ་ འཛུལ་ད།

yaya dzü-d̊a
“Okay, get in.”

བཏུབ་ཏེ། བྱོན།

tup te jön (HON)
“Okay then, get in.”

གླ་ཆ་ག་དེམ་ཅིག་སྨོ།

’lacha g̊ad̊emcî ’mo
“How much is the fare?”

ཉིས་བརྒྱ་ཨིན།

nyîja ’ing
“It’s Nu 200.”

གཅིག་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་སྦེ་འཇོ་གེ་མས།

cikja ’ngapcu be jo-g˚e mä
“Can you take me for 150?”

ངེགི་ཅ་ལ་ཚུ་ག་ཏེ་བཙུགས་ནི་སྨོ།

nge g˚i cala tshu g˚ate tsûni ’mo
“Where can I get my luggage into?”

རྒྱབ་ཁར་བཙུགས་ད།

japkhâ tsû-d˚a
“Put it into the trunk.”

ཐོག་ཁར་བཀལ་ད།

thôkhâ kä-d˚a
“Get it into the carrier above.”

ནཱ་ལས་ཐིམ་ཕུག་ཚུན་ཀི་ལོ་མི་ཊར་ག་དེམ་ཅིག་འོང་ག

nâ lä thimphû tshün kilomitar g˚ad˚emcî ong g˚a
“What is the distance from here to Thimphu in terms of kilometres?”

ཀི་ལོ་མི་ཊར་གཅིག་བརྒྱ་ཡོད།

kilomitar cikja yö
“It is 100 kilometres away from here.”

དུས་ཡུན་ག་དེམ་ཅིག་འགོར་འོང་།

d˚üyün g˚ad˚emcî gô-ong
“How long will it take to get there?”

ཆུ་ཚོད་གཅིག་ལྷག་པ་ཅིག་འགོར་འོང་།

chutshö cî lhâp cî gô-ong
“It will take a little more than an hour.”

ནཱ་ཨ་ཙི་ཅིག་བསྒུག་གནང་མས།
nâ ’atsicî gû-’nang mä
“Can you please stop here for a while?”

ངཆབ་གསང་ཅིག་ན་འཐན་ར་འགྲོ་དགོ་པས།
nga chapsâ cî nathä ra jo-go b°ä
“I am desperate for toilet.”

སྣུམ་འཁོར་གོ་ལེ་སྦེ་བདའ་གནང་།
’numkhor g°olebe dâ-’nang
“Please drive slowly?”

ངམགུ་ཡུ་འཁོར་ཕ་མས།
nga guyu khôu mä
“I am getting motion sickness.”

ངབསྐྱུག་ནི་མས།
nga cûni mä
“I feel like vomiting.”

སྣུམ་འཁོར་ཤུགས་ཚད་ལས་བརྒལ་ཏེ་བཏངཔ་ཅིན་ ཁྲིམས་ལས་བརྒལ་བ་ཨིན།
’numkhor shûtshä lä gä te tangb°acin thrim lä gäwa ’ing
“It is against the law to drive beyond the speed limit.”

ལམ་བདའ་སྟེ་འབུར་ལམ་ལེ་ཤ་འདུག
lam dâ te burlam lesha dû
“There are so many speed humps on the road.”

ཨ་ཕི་སྒོར་ལྟབ་ནངཨ་ཙི་བསྒུག་གནང་།
’aphi gôtap nâ ’atsi gû-’nang
“Stop a little while.”

ཏམ་ཁུ་བཞེས་མི་ཆོག
tamkhu zhê michô
“No Smoking.”

ང་ཆུ་བར་ཆུ་ཚུན་བསྐྱལ་གནང་མས།

nga chub˚âchu tshün kä-’nang mä
“Can you drop me at Chubachu?”

བཱསི་ནང་།
Going by bus

ངབཱསི་ནངའགྱོ་ནི།

nga b˚âs nâ joni
“I will go by bus.”

མོངསྒར་ལུ་འགྱོ་མིའི་བཱསི་ག་འདི་ཨིན་ན།

monggar lu jomî b˚âs g˚a di ’îna
“Which bus goes to Monggar?”

བཱསི་གི་ཤོག་འཛིན་ག་ཏེ་ལས་འཐོབ་ག

b˚âs g˚i shokdzin g˚ate lä thop g˚a
“Where can I buy the bus ticket?”

ཨ་ནི་བཱསི་འདི་ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་ཁར་འགྱོ་འོང་ག

’ani b˚âs di chutsö g˚ad˚emcî khâ jo-ong g˚a
“At what time does this bus leave?”

སྡོད་ཁྲི་ཨང་ ༩ པ་འདི་ག་ཏེ་ཨིན་ན།

döthri ’ang gupa di g˚ate ’îna
“Where is the seat no 9?”

གླ་ཆ་ག་དེ་རེ་སྨོ།

’lacha g˚ad˚ere ’mo
“How much is the bus fare?”

ཐིམ་ཕུག་དངསྤ་རོ་གི་བར་ན་བཱསི་ག་དེམ་ཅིག་ཡོདཔ་སྨོ།

thimphû d˚â paro g˚i b˚âna b˚âs g˚ad˚emcî yöp ’mo
“How many buses ply between Paro and Thimphu?”

ལྷུན་རྩེ་དངཐིམ་ཕུག་གི་བར་ན་བཱསི་ནམ་དང་ནམ་ར་ཡོད་ག

lhüntse d˚â thimphû g˚i b˚âna b˚âs nam d˚â nam ra yö g˚a
“On which days does Lhuntse-Thimphu bus run?”

བཱུསི་ནངམི་ག་དེམ་ཅིག་ཤོངམ་སྨོ།

b°âs nâ ’mi g°ad°emcî shôm ’mo
“How many passengers can go in this bus?”

བཱུསི་ནངམི་ཚད་ལས་བརྒལ་སོ་ནུག

b°âs nâ ’mi tshä lä gäsonû
“This bus has excess passengers.”

ཁྲིམས་སྲུངའགག་པ་གིས་གཟུངའོང་།

thrimsû gakpa g°î zung-ong
“You will be caught by the Traffic Police.”

གླ་འཐེབ་ལེན་མི་ཆོག

’la thep len michô
“You are not allowed to charge extra fare.”

ངོས་འཛིན་ཅན་གྱི་སྡོད་ཁྲི།

ngödzincän g°i döthri
“designated seat”

གནམ་གྲུ་ནང་།
Taking a flight

ག་ཏེ་འཕུར་ནི་སྨོ།

g˚ate phûni ’mo
“Where are you flying to?”

བེང་ཀོག་ལུ་འཕུར་ནི་ཨིན།

bengkok lu phûni ’ing
“I’m flying to Bangkok.”

ཤོག་འཛིན་བཏོག་ས་ག་ཏེ་ཨིན་ན།

shokdzin tôksa g˚ate ’îna
“Where is the ticket counter?”

བེང་ཀོག་ལུ་འཕུར་ནི་གི་ཤོག་འཛིན་ཅིག་དགོ་པས་ས་ལགས།

bengkok lu phûni g˚i shokdzin cî go b˚ä sa lâ
“I would like to book a ticket to Bangkok.”

ནམ་འཕུར་ནི་གི་སྨོ།

nam phûni g˚i ’mo
“When do you want to go?”

གནངས་ཚེ་གི་དགོ་ནི།

’nâtshe g˚i goni
“I need a ticket for the day after tomorrow.”

ཡིག་ཆ་ག་ཅི་ར་དགོ་ག

yîcha g˚aci ra go g˚a
“What documents are needed?”

ངོ་སྤྲོད་ལག་ཁྱེར། ཁྲིམས་སྲུང་ཉོག་མེད་ལག་ཁྱེར། པར་ཚུ་དགོ།

ngotrö lâkher thrimsung nyokmê lâkher pâ tshu go
“You need to produce your Citizenship Identity Card, No Objection Certificate, and a passport-size photo.”

བེང་ཀོག་ཚུན་གླ་ག་དེམ་ཅིག་སྨོ།
bengkok tshün ’la g˚ad˚emcî ’mo
“What is the airfare till Bangkok?”

ཕར་དང་ཚུར་འབདཔ་ད་ཏི་རུ་སྟོང་ཕྲག་ཁལ་གཅིག་ཨིན།
phâ d˚â tshû bäu d˚a tiru tongthra khäcî ’ing
“It is Nu. 20000 for the round-trip ticket.”

གནམ་གྲུ་ག་འདི་སྨོ།
’namdr˚u g˚a di ’mo
“Which airline is it?”

གནམ་གྲུ་འདི་སྡོད་ཁྲི་ག་དེམ་ཅིག་འབད་མི་སྨོ།
’namdr˚u di döthri g˚ad˚emcî bämi ’mo
“What is the seating capacity of the aircraft?”

བེང་ཀོག་ལུ་གནམ་གྲུ་གཟའ་ནམ་དང་ནམ་ར་འཕུརཝ་སྨོ།
bengkok lu ’namdr˚u zâ nam d˚â nam ra phû ’mo
“On which days of the week are the flights to Bangkok scheduled?”

ག་ར་གྱལ་ནང་འབྱོན་གནང་།
g˚ara g˚ä na jön-’nang
“Please come in queue.”

ནཱ་གི་ལམ་ཡིག་དང་ཤོག་འཛིན་ཞུ་གེ།
nâ g˚i lamyik d˚â shokdzin zh˚u-g˚e
“May I have your passport and ticket?”

ཨ་ནཱ་ཡོད།
’anâ yö
“Here it is.”

ཨ་ནཱི་ནཱ་གི་འཛུལ་ཤོག་ཨིན།
’anî nâ g˚i dzüshô ’ing
“This is your Boarding Pass.”

ཉེན་སྲུང་འཛུལ་སྒོའི་ནང་ལས་བྱོན།

nyensung dzügoi nâ lä j˚ön
“Please go through the security check.”

ཉེན་སྲུང་ཞིབ་དཔྱད་འབད་ཡི་ག

nyensung zh˚ipcä bä yi g˚a
“Have you gone through the security check?”

མ་འབད།

mabä
“No, I didn’t.”

ཉེན་སྲུང་ཞིབ་དཔྱད་འབད་སའི་འབྲེལ་སྟེགས་ག་ཏེ་སྨོ།

nyensung zh˚ipcä bäsai drêtek g˚ate ’mo
“Where is airline check-in counter?

འཛུལ་ནིའི་དུས་ཚོད་ནམ་སྨོ།

dzünî dütshö nam ’mo
“When is the boarding time?”

འབག་ཐག་མ་ཆོག་པའི་ཅ་ལ་རྩུ་ག་ནི་ཡང་མེད་པས་སོང་།

bâthâ machôb˚i cala tshu g˚ani yâ mêbä-song
“Hope you are not carrying any prohibited articles?”

ཁྱོད་རའི་ཅ་ལ་རྩུ་ཅདམ་འགོ་དཔོན་ལུ་གསལ་སྟོན་འབད་ཡི་ག

chörai cala tshu cad˚am gopön lu sätön bä yi g˚a
“Have you declared your goods to the custom officers?”

ད་རིས་ཀྱི་གནམ་གྲུ་འཕུར་ནི་འཕྱིས་སོ་ཡི།

d˚arî g˚i ’namdr˚u phûni pchisi
“The departing flight has been delayed today.”

ན་གི་བརྒྱུད་འགྲུལ་གནམ་གྲུ་ཡོད་པ་ཨིན་ན།

nâ g˚i jüdrül ’namdr˚u yöp ’îna
“Do you have a connecting flight?”

ནང་འཛུལ་འབྲི་ཤོག་འདི་བཀང་གནང་།
nangdzü drishô di kang-’nang
“Please fill-up this immigration form.”

ཕྱིར་སྐྱོད་འབྲི་ཤོག་འདི་བཀང་གནང་།
pchircö drishô di kang-’nang
“Please fill-up this emigration form.”

ཉིནམ་གཅིག་ལུ་གནམ་གྲུ་ག་དེ་རེ་འཕུར་ཕ་སྨོ།
nyîm cî lu ’namdr˚u g˚ad˚ere phû ’mo
“How many flights are there in a day?”

འབྲུག་ལུ་གནམ་གྲུ་ཐང་ག་དེམ་ཅིག་ཡོད་ག
drû lu ’namdr˚u thang g˚ad˚emcî yö g˚a
“How many airports do you have in Bhutan?”

རྒྱལ་སྤྱིའི་གནམ་གྲུ་ཐང་གཅིག་དང་ ནང་འཁོད་གནམ་གྲུ་ཐང་གསུམ་ཡོད།
gäcî ’namdr˚u thang cî d˚â nangkhö ’namdr˚u thang sum yö
“We have one international airport and three domestic airports.”

འབྲུག་ལུ་གནམ་གྲུ་ག་དེམ་ཅིག་ཡོདཔ་སྨོ།
drû lu ’namdr˚u g˚ad˚emcî yöp ’mo
“How many planes do you have in Bhutan?”

གནམ་གྲུ་ནང་ལུ་སྤྲོ་བའི་ལས་རིམ་ག་ཅི་ར་འདུག་ག
’namdr˚u nâ lu trowi lärim g˚aci ra dû g˚a
“What in-flight entertainment programs are there?”

འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ནང་ན་ཞབས་ཏོག་ཆོག་སྒྲིག་འདུག
drû khadrül nangna zh˚aptô chôdrî dû
“Druk Air provides very good in-flight services.”

འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ག་དེམ་ཅིག་ནང་འཕུར་འགྲུལ་འབད་ཕ་སྨོ།
drû khadrül di gäkhap g˚ad˚emcî nâ phûdrül bäu ’mo
“To how many destinations does Druk Air fly?”

རྒྱལ་ཁབ་ལྔ་ནང་འཕུར་འགྲུལ་འབད་འོང་།

gäkhap ’nga nâ phûdrül bä-ong
“It flies to five countries.”

སྤ་རོ་ལས་བེང་ཀོག་ཚུན་ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་འགོར་འོང་ག

paro lä bengkok tshün chutshö g˚ad˚emcî gô-ong g˚a
“How many hours’ flight is from Paro to Bangkok?”

གནམ་གྲུའི་དེད་དཔོན་འདི་འབྲུག་པ་ཨིན་ན།

’namdr˚ui d˚epön di drûp ’îna
“Is the captain Bhutanese?”

ད་རིས་གནམ་གཤིས་ལེགས་ཞིམ་མེད་པར་གནམ་གྲུ་འཕུར་མ་ཚུགས།

d˚arî ’namshî lêzhim mêb˚â ’namdr˚u phû matshû
“Today, the plane could not take-off due to a bad weather.”

ཉེན་སྲུང་འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་འོང་།

nyensung gopön tshu g˚î zh˚ipcä bä-ong
“The Security Officers will do the security check-up.”

མཚོན་ཆའི་རིགས་ཚུ་འབག་མི་ཆོག

tshönchai rik tshu bâ michô
“You are not allowed to carry weapons.”

ཅ་ལ་ཀེ་ཇི་ ༢༠ ལས་བརྒལ་ཏེ་འབག་པ་ཅིན་ གླ་ཆ་འཐེབ་སྤྲོད་དགོ།

cala kej˚i khäcî lä gä di bâwacîn ’lacha thep trö-go
“You have to pay extra charge if your luggage exceeds 20 kg.”

སྒོ་སྒྲིག་སྦོ་ལོགས་ཁའི་སྡོད་ཁྲི་འདི་དགའ་བས།

godrî bolôkhai döthri di gâ wä
“I prefer the window seat.”

མོ་གིས་འདི་སྒོ་སྒྲིག་མེད་སའི་སྡོད་ཁྲི་དགའ།

mo g˚î di godrî mêsai döthri gâ
“She prefers the aisle seat.”

ཁོང་ཆ་ཁྱབ་གླ་དབང་གི་གནམ་གྲུ་ནང་འོངས་ནུག

khong chachap ’la’wang g˚i ’namdr˚u nâ ongnû
“They came by chartered flight.”

སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ། འབྲུག་མཁའ་འགྲུལ་ཀེ་བི་༡༣༨ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་བྱོན་པ་ལེགས་སོ་ཡོད།

kuzû zangpo druk khadrül KB 138 g˚i khathû lä j˚ömb˚a lêso yö
“Hello, ladies and gentlemen! Druk Air KB 138 welcomes you on-board.”

གནམ་གྲུ་འཕུར་ནི་འཕྱིས་སོང་མི་དང་དེའི་ཞོར་ལས་བྱ་སྟབས་མ་བདེཝ་འཐོན་མི་ལུ་གདིང་ལས་ར་བཟོད་པ་བཞེས་གནང་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

’namdr˚u phûni pchî-songmi d˚â d˚ei zh˚ô lä j˚atap madeu thönmi lu ding lä ra zöpa zhê ’nang z˚ê zh˚uni ’ing
“We sincerely apologize for the delay in taking-off and for any inconvenience caused.”

ཉེན་སྲུང་བརྡ་དོན་གྱི་དོན་ལུ་ནཱ་ཚར་གཅིག་གསན་གནང་།

nyensung dad˚ön g˚i d˚önlu nâ tshâ cî sän-’nang
“May we have your attention to the following safety information please?”

རང་གི་ལག་ཁུར་འདི་མགུ་ཏོའི་ལྟག་ལུ་ཡོད་པའི་ཅ་ལ་བཙུགས་སྒྲོམ་ནང་བཙུགས་གནང་།

rang g˚i lakhur di gutoi tâ lu yöb˚i cala tsûdrom nâ tsû-’nang
“Please store your hand luggage in the overhead compartment.”

ལག་ཁུར་འདི་གདོང་ཁར་ཡོད་པའི་སྡོད་ཁྲི་གི་འོག་ལུ་བཞག་གནང་།

lakhur di dongkhâ yöb˚i döthri g˚i ôlu zhâ-’nang
“Please place your hand luggage under the seat in front of you.”

ནཱ་ཆ་ཁྱབ་ཀྱི་འགྲུལ་འཕྲིན་དང་གློག་འཕྲུལ་གཞན་ཚུ་ཡང་གསད་གནང་།

nâ chachap g˚i drülthrin d˚â ’lokthrü zhän tshu yâ sä-’nang
“We request all of you to switch off your mobile phones and all other electronic devices.”

ཉེན་སྲུང་བརྡ་དོན་གྱི་དོན་ལུ་རང་སོའི་གདོང་ཁར་ཡོད་པའི་སྡོད་ཁྲིའི་རྐྱལ་ཙུང་ནང་གི་དཔེ་དེབ་འདི་གཟིགས་གནང་།
nyensung dad˚ön g˚i d˚önlu rangsoi dongkhâ yöb˚i döthrî käcû nâ g˚i ped˚ep di zî-’nang
“For safety cautions, please go through the pamphlet in the seat pocket in front of you.”

རང་སོའི་བཞུགས་ཐག་བསྡམ་གནང་།
rangsoi zhûthâ dam-’nang
“Please fasten your seat belt.”

སྡོད་ཁྲི་ཚུ་ཁྲིག་ཁྲི་སྦེ་ཡར་ཕྲང་གནང་།
döthri tshu trîtribe yâ thrang-’nang
“Please ensure that your seat back is upright.”

བཞག་ཁྲི་ཚུ་ཡང་ཨ་ཏག་ཧ་ལུགས་སྦེ་བཞག་གནང་།
zhâthri tshu yâ ’ata halû be zhâ-’nang
“Please ensure that your tray table is stowed.”

གནམ་གྲུ་འཕུར་ནི་འབད་དོ།
’namdr˚u phûni bäd˚o
“The plane is about to take-off.”

ཙ་བར་བཞུགས་གནང་།
tsawâ zhû-’nang
“Please remain seated.”

གནམ་གྲུ་འདི་ནང་ཏམ་ཁུ་བཞེས་མི་ཆོག
’namdr˚u di nâ tamkhu zhê michô
“We remind you that this is a non-smoking flight.”

ང་བཅས་ཀྱི་གནམ་གྲུ་འདི་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་གཅིག་དང་སྐར་མ་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྔ་གི་རིང་འཕུར་འགྲུལ་འབད་འོང་།
ngacä g˚i ’namdr˚u di düyün chutshö cî d˚â karma zhipcu zh˚e’nga g˚i ring phûdrül bä-ong
“Our flight time will be of one hour and 45 minutes.”

ངབཅས་ཀྱི་གནམ་གྲུ་འདི་མཐོ་ཚད་ཕིཊ་ ༤༠༠༠༠ དངམགྱོགས་ཚད་ཆུཚོད་རེ་ལུ་ཀི་ལོ་མི་ཊར་ ༣༨༠ རེ་སྦེ་འཕུར་འགྲུལ་འབད་འོང་།

ngacä g˚i 'namdr˚u di thotshä fit tongthra zhipcu d˚â joktshä chutshö re lu kilomitâ sumja gäpcu re be phûdrül bä-ong
"We will be flying at an altitude of 40000 feet at a ground speed of 380 km per hour."

གནམ་གྲུ་ཆགས་ནི་འབད་དོ།

'namdr˚u châni bäd˚o
"The plane is about to land."

འགྲུལ་པ་ཕོ་མོ་ཡོངས་ལུ་འབྲུག་ལུ་བྱོན་པ་ལེགས་སོ་ཡོད།

drülpa pho mo yông lu drû lu j˚ömb˚a lêsô yö
"Ladies and gentlemen, Welcome to Bhutan!"

ད་ངབཅས་སྤ་རོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནམ་གྲུ་ཐང་ནང་ལྷོད་ཅི།

d˚a ngacä paro gäcî 'namdr˚u thang nâ höci
"We have now arrived at the Paro International Airport."

གནམ་གྲུའི་ནང་ལས་མ་ཐོན་པའི་ཧེ་མ་རང་གི་ལག་ཁུར་དང་འགྲོ་འགྲུལ་ཡིག་ཆ་ཚུ་ཁྲིག་ཁྲི་ཡོད་མེད་བལྟ་གནང་།

'namdr˚u nâ lä mathömb˚i hema rang g˚i lakhur d˚â drodrül yîcha tshu trîtri yö mê ta-'nang
"We request you all to check and ensure that you have your hand luggage and all the travel documents before leaving the aircraft."

ནཱ་གི་ལྟག་ལུ་ཡོད་པའི་ཅ་ལ་བཙུགས་སྒྲོམ་འདི་ཁ་འཕྱལཝ་ད་དྲནམ་བརྟོན་ཏེ་འཕྱལ་གནང་།

nâ g˚i tâ lu yöb˚i cala tsûdrôm di kha pchäud˚a dr˚ämtön d˚i pchä-'nang
"Open the overhead compartment with caution."

གནམ་གྲུའི་ཐང་ནང་ཆ་རོགས་རེ་དགོཔ་ཐོན་པ་ཅིན་ངབཅས་གནམ་གྲུའི་ཐང་ནང་ལཱ་འབད་མི་ཚུ་ལུ་གཡངཟ་བག་ཟ་མེད་པར་འདྲི་གནང་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

’namdr°u thang nâ charô re gop thömb°acin ngacä ’namdr°u thang nâ lâ bämi tshu lu ’yangz°a b°az°a mêb°â dri-’nang z°ê zh°uni ’ing
“After disembarkation, please feel free to contact our ground staff for any information or assistance.”

ནཱ་བུ་ངབཅས་དངག་ཅིག་ཁར་འཕུར་འགྲུལ་འབད་མི་ལུ་རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་མཁའ་འགྲུལ་གྱི་ཁ་ཐུག་ལས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

nâ b°u ngacä d°â cîkhâ phûdrül bämi lu gäzhung drû g°i khâdrül g°i khathû lä kâdr°îche zê zh°uni ’ing
“On behalf of Drukair, Royal Bhutan Airlines, the crew would like to thank you for flying with us.”

ངབཅས་ཀྱི་གནམ་གྲུའི་ནང་ལུ་ཐུགས་སྤྲོ་བ་བྱུང་བྱུངམ་འོང་མནོ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

ngacä g°i ’namdr°u nâ lu thû trowa jungjûm-ong ’nowi rewa yö
“We hope you enjoyed flying with us.”

ལོག་ཞུལ་ལས་ཡང་འབྱོན་ནིའི་རེ་བ་ཡོད་ཟེར་ཞུ་ནི་ཨིན།

lok shülä yâ jönnî rewa yö z°ê zh°uni ’ing
“We look forward to seeing you on-board again.”

སྒྲིང་ཁྱིམ་ནང་།
In a building

སྡོད་ཁང་།
dökhang
“living room”

ཉལ་ཁང་།
nyäkhang
“bedroom”

ཐབ་ཚང་།
thaptshâ
“kitchen”

མཆོད་བཤམས།
chösha
“shrine-room,” “altar”

གཉེར་ཚང་།
nyertshâ
“store”

ཆབ་གསང་།
chapsâ
“toilet,” “restroom”

གཤམ་བར།
shamb°â
“attic”

ཤ་ཚང་།
shatshang
“meat store”

སྟེང་སྒོ།
tenggo
“veranda”

སྟེང་གཡབ།
teng’yap
“gallery”

མཆོད་གཤམ་ནང་ལུ་ཕྱག་འཚལ།
chöshâ nâ lu cha tshä
“Make prostrations in the shrine-room.”

གཤམ་པར་ནང་གེ་ཟ་དཔྱང་།
shamb˚â nâ g˚ez˚a cang
“Hang maize corn in the attic.”

ཤ་ཚང་ནང་ལུ་ཤ་གངམ་མིན་འདུག
shatshang nâ lu sha g˚âm mindû
“There is not much meat in the meat store.”

ཉལ་ཁང་འདི་ཆབ་གསང་གཅིག་ཁར་ཡོད་མི་ཅིག་ཨིན་པས།
nyäkhang d˚i chapsâ cîkhâ yömi cî ’immä
“The bedroom has an en suite bathroom.”

ཆང་ཟེ་གུ་རུ་ཚུ་སྟོད་ཁང་ནང་ལུ་ར་གཉིད་ཐལ་སོ་ནུག
changz˚e g˚uru tshu dökhang nâ lu ra ’nyî thäsonû
“The boozers fell asleep in the living room only.”

དབང་མོ་འདི་སྟེང་སྒོའི་ནང་ལས་ས་ཆ་ཚུ་བལྟ་སྦེ་སྐྱིད་ཏོང་ཏོ་སྡོད་ནུག
’ôm di tenggoi nâ lä sacha tshu ta be kîtongto dönû
“Wangmo is relaxing on the veranda admiring the view of the landscape.”

ཁྱིམ་ནང་གི་མཁོ་ཆས།

Household articles

ཀང་ཁྲི།
kangthri
“chair”

པི་ར།
pira
“stool”

ཨུབ་སྟེགས།
’uptê
“stool”

ནར་ཁྲི།
nâthri
“bench”

སྡོད་ཁྲི།
döthri
“seat”

པ་ལང་ཀང་ཁྲི།
palang kangthri
“divan”

དི་ཝན།
d˚iwan
“divan”

ཅོག་ཙེ།
coktse
“a small low table”

ཅན་སྟེགས།
cäntê
“a small low table”

སྟེགས་ཁྲི།
tekthri
“stand”

རྒྱང་མཐོང་སྟེགས་ཁྲི།
jangthong tekthri
“TV stand”

ཕྱག་སྒམ།
châgam
“showcase”

སྟེགས་སྒྲོམ།
tekdrom
“bookshelf”

འབྲི་ཁྲི།
drithri
“desk”

འབོལ་ཁྲི།
böthri
“sofa”

པ་ལང།
palang
“bed”

པ་ལང་ཐོག་གཉིས་མ།
palang thô’nyîm
“bunk bed”

ཉལ་སྒྲོམ།
nyädrom
“cradle,” “baby crib”

གཡུག་གཡུག་དཔྱངས།
’yû’yû cangsa
“cradle,” “baby crib”

བང་སྒྲོམ།
b˚angdrom
“wardrobe,” “closet,”
“cupboard”

མེ་ལོང་།
melong
“dressing mirror”

ལྕགས་སྒྲོམ།
câdrom
“trunk”

གཟར་ཤིང་།
zâshing
“hanger”

མལ་ཆ།
mächa
“blanket”

བྱེམ་ཏ།
j˚emta
“quilt”

ཕྱ་རུ།
charu
“woollen blanket”

ཡོལ་ལི།
yoli
“curtain”

རྒྱབ་ཧང་།
japhang
“cushion”

མལ་ཤུབས།
mäshup
“quilt cover”

གདན།
dän
“mattress”

བཀྱང་གདན།
cangdän
“mattress”

ཧང་།
hang
“pillow”

ཧང་ཤུབས།
hangshup
“pillowcase”

གདན་ཁེབས།
dänkhep
“sheet”

ཅོག་ཁེབས།
côkhep
“tablecloth”

ཨ་ཅོ་ལྟོ་ར།
'acotora
“towel”

ཧ་སྒྲོམ།
hadrom
“a wooden box used for storing rice”

མར་འདེགས།
mâdek
“a bamboo container usually used to store butter”

སི་པ།
sipa
“a bamboo container usually used to store butter”

ཚྭ་འདེགས།
tshadek
“salt cellar”

ཀུ་ཏོ།
kuto
“a small bamboo basket”

ཐབ་ཆས།
thapchä
“kitchenware”

ཟ་ཧོད།
z°ahö
“crockery”

འཁྱེག་སྒྲོམ།
khêdrom
“refrigerator”

ཐབ།
thap
“oven”

ཛིབ།
dzip
“hearth stone”

མེ་ཀྲེག
metrê
“match”

ལྟོ་ཟ།
todza
“rice cooker”

ཚོད་ཟ།
tshödza
“curry cooker”

ཇམ་སྦྱིས།
j°amjî
“teapot”

རྒྱ་ཛི།
jadzi
“cylinder”

ཨེན་ཙི།
'entsi
"chopping board"

ཨེན་ཤེ།
'enshe
"grater"

ཇ་ཕོར།
j˚aphor
"teacup"

ཕོརཔ།
phôp
"cup"

དཀར་ཡོལ།
kâyö
"china," "cup"

ཚོད་ཕོར།
tshöphor
"curry bowl"

ཐུརམ།
thûm
"spoon"

ཀངཏ།
kangtra
"fork"

ཤིང་གྲོ།
shingtro
"tray"

ཐ་ལི།
thali
"plate"

སྡེརམ།
dêm
"plate"

བང་ཅུད།
b˚angcû
"*b˚angcû*—a flat round container used for storing and eating food"

སྒྲོ་གཟུགསམ།
drozûm
"dagger"

དཔའ་རྟགས།
pâtâ
"sword"

ཌ་གྱི།
dr˚ag˚i
"carving knife"

ཀ་ཏྲ་ལ།
katrala
"pocket knife"

སྐྲ་གྲི།
cadr˚i
"razor"

གྲིམ་ཙི།
gimtsi
"scissors"

འཛིནམ།
dzîm
“tongs”

ལྕགས་ཡོ།
câyo
“griddle”

བརྔོ་ལྷང།
’ngolhang
“frying pan”

ལྷ་ང་།
lhanga
“pan”

ཨམ་པུ།
’ampu
“*ampu*—a piece of wood used for holding the pan”

ཟན་སྐྱུ།
z˚änca
“spatula”

གཟར་རུ།
zâru
“ladle”

ར་ང་།
ranga
“tablespoon”

ལྟོ་གཟར།
tozâ
“tablespoon”

ཇ་དམ།
j˚ad˚am
“flask,” “hot bottle”

སྒྲིལ་ཤིང།
drîshing
“rolling pin”

པངལེབ།
panglep
“board”

གསིག་མ།
sîma
“strainer”

ཇ་ཚག
j˚atsâ
“sieve”

ཛ་ཤབ།
dzashap
“kitchen pad,” “oven glove”

ཛ་གདན།
dzadän
“table mat”

གདོངཁེབས།
dongkhep
“apron”

གཙིག་ཀུ།
tsîku
“mortar”

རྡོ་ཏི།
doti
“pestle”

ལྷིའུ།
lhiu
“a large mortar”

མ་ལྷི།
ma lhi
“a large mortar”

ལག་ལྷི།
lâ lhî
“a large pestle”

པ་ལང་།
palang
“*palang*—a bamboo container used for storing liquids such as *’ara*”

ཐང་ཁུག།
thangkhû
“*thangkhû*—a small leather sack”

ལྟོ་ར།
tora
“*tora*—a piece of cloth used for packing food”

ཇ་ཁྲུག།
j˚athrû
“twirling stick”

ཇ་སྲུམ།
j˚asum
“churn”

ཨོ་ཟོམ།
’oz˚om
“milk pail,” “churn”

ཨོ་སྲུམ།
’osum
“milk churn”

ཨར་ཟངས།
’arz˚ang
“*’arz˚ang*—a large cylindrical pot made of copper used for brewing *’ara*”

ཁ་ཛ།
khadza
“*khadza*—a round metal pot with two short handles placed on top of the *’arz˚ang* to help the brewing process of the *’ara*”

བར་ཛ།
b˚âdza
“*b˚âdza*— a small pot placed inside *’arz˚ang* to collect *’ara* during the brewing process”

ཀྲང་གསུམ།
kangsum
“*kangsum*—tripod placed inside the *’arzang* to hold *b˚âdza*”

ར་རྡུགས།
radû
"*radû*—a long strip of cloth fastened around the joint of *khadza* and *'arzang* to help the brewing process of the *'ara*"

ཟངས་གཞོང་།
z˚angzhô
"bowl"

རྫེ་ཀོ།
dzeko
"pot-mat"

ཆང་བཤོ།
changsho
"*b˚angchang* strainer"

རྒྱང་མཐོང་།
jangthong
"television"

འགྲུལ་འཕྲིན།
drülthrin
"mobile"

འཕྲུལ་རྡོ།
thrüto
"battery"

འཕྲུལ་མེ།
thrüme
"torch"

འཁྲུ་འཕྲུལ།
chuthrü
"washing machine"

གླུ་སྒྲོམ།
'ludrom
"tape recorder"

རླུང་འཕྲིན་ཉན་སྒྲོམ།
'lungthrin nyändrom
"radio"

སྒྲ་གཟུང་འཕྲུལ་འཁོར།
drazung thrükhor
"recorder," "sound recorder"

རྡོད་རྫི།
dr˚ödzi
"geyser"

ཉི་གདུགས།
nyindû
"umbrella"

དབུར་ཏི།
'urti
"iron"

ཝ།
wa
"bathtub"

དུ་ཁུང་།
d˚ukhung
"chimney"

རླུང་འཁོར།
'lungkhor
"fan"

ཀ་ལི་མགུ་ཏོ།
kaliguto
"tap," "faucet"

ས་ཏི།
sati
"lamp"

ལ་ཕང་།
lawang
"oil lamp"

བརྒྱུད་འཕྲིན།
jüthrin
"telephone"

འཕྲུལ་ཚེམ།
thrütshem
"sewing machine"

མེ་ཕྱི།
mepchi
"chips of pine wood containing resin used to produce light"

སྦྱར་ཐག
jarthâ
"Sellotape"

རྩིས་འཕྲུལ།
tsithrü
"calculator"

གློག་རིག
'lokrik
"computer"

ལག་ཏ།
lakta
"mouse"

པར་འཕྲུལ།
parthrü
"printer"

འདྲ་འཕྲུལ།
drathrü
"photocopier"

མཛུབ་གནོན་ལྕགས་པར།
dzup'nön cakpar
"typewriter"

འབིགས་ལྕགས།
bikcâ
"punching machine"

ཁང་ཁྲི་ལག་ཅནམ།
kangthri lakcäm
"armchair"

ཐོ་དེབ།
thod°ep
"register"

འཕར་གཟུགས་སྟོན་འཕྲུལ།
pharzuk tönthrü
"projector"

པར་ལོག་འཕྲུལ་ཆས།
pâlok thrüchä
"scanner"

སྣག་ཚི།
'naktsi
"ink"

སྣག་དུང་།
'nakd°ung
"cartridge"

བཙན་སྒམ།
tsängam
"locker"

བདབ་ལྕགས།
tapcâ
"stapler"

ཡིག་སྣོད།
yik'nö
"file"

དྲོད་རྫ།
dr°ödza
"heater"

པར་འཕྲིན།
pâthrin
"fax"

ཟླ་ཐོ།
d°atho
"calendar"

སྟེགས།
tê
"shelf"

ཤོག་གུ།
shôku
"paper"

གསར་ཤོག
sarshô
"newspaper"

སྨྱུག་གདན།
'nyukdän
"pen stand"

ཤོག་ཁབ།
shôkhap
"paper clip"

བདབ་གཟེར།
tapzê
"staple"

སྣག་ཀོང་།
'nâkong
"ink jar"

སྨྱུ་གུ།
'nyug°u
"*'nyug°u*—a pen with sharp point made from bamboo used for writing by dipping in the ink"

ཡིག་གྲེག
yiktrê
"eraser"

སྨྱུག་གྲི།
'nyûkdri
"a knife for sharpening *'nyug˚u*"

ལྡི་ཀུ།
diku
"ink-pad," "stamp pad"

ཤོག་ནག།
shônâ
"carbon paper"

བཞུགས་ཁྲི།
zhukthri
"a raised seat"

ཁྲི།
thri
"a raised seat"

རྒྱབ་ལ།
japla
"a raised seat"

རྔ།
'nga
"drum"

རྔ་འཛིན།
'ngadzin
"drum stand"

སྤོས་ཕོར།
pöphor
"censer"

བསང་ཕོར།
sangphor
"censer"

རྔས་ཏོག
'ngätô
"drumsticks"

སྦྱིར་རྔ།
bjir'nga
"*bjir'nga*—a pair of straight drumstick"

དྲིལ་ཤུབས།
dr˚îshup
"bell case"

མཆོད་ཁྲི།
chöthri
"offering stand"

བོར།
b˚ô
"*bô*—a kind of butter lamp stand"

དུང་།
d˚ung
"trumpet"

རྒྱ་གླིང་།
ja'lî
"*ja'lî*—a reed-like instrument similar to clarinet but slightly larger used during Buddhist ceremonies"

དུང་དཀར།
d˚ungkar
"white conch"

རྐང་དུང་།
kangd˚û
"thigh-bone trumpet"

རྐང་གླིང་།
kang'ling
"*kang'ling*—a trumpet usually made of copper, used in certain tantric practices"

དྲིལ་བུ།
dr˚îb˚u
"*dr˚îb˚u*—a Buddhist ritual bell"

རོལ་མོ།
röm
"cymbals"

བལ་རོལ།
bärö
"*bärö*—a type of cymbals"

སྦོ་སང་།
posang
"*posang*—a type of cymbals"

སིལ་སྙན།
sil'nyän
"*sil'nyän*—a type of cymbals"

གཏོར་མ།
torm / torma
"*torma*—it is made from flour, butter, earth etc., and water kneaded into dough and pressed into different shapes and often coloured and ornamented. It is used in Buddhist rituals, especially in secret mantra, as an offering"

ཚེ་གཏོར།
tshetor
"*tshetor*—long-life *torma*"

མནྡལ་ཚོམ་བུ།
mändre tshomb˚u
"*mändre tshomb˚u*—a pile of mandala"

རྡོ་རྗེ།
d˚ôje
"*vajra*—an implement used along with *dr˚îbu*"

ཏིང་།
ting
"*ting*—an offering bowl"

ཏིང་ཤགས།
tingshâ
"*tingshâ*—a kind of small cymbal used in Buddhist ceremonies to provide musical accompaniment"

པད་སྡེར།

päder
"platter," "saucer"

གཏོར་གཞོང་།

tôrzhong
"*tôrzhong*—a large bowl, usually made out of wood, used for kneading dough to make *torma*"

གཏོར་ཁྲི།

tôthri
"*torma* stand"

ཚོགས་ཁྲི།

tshôthri
"*tshôthri*—a stand on which feast offerings are placed"

ཚོགས་གཞོང་།

tshôzhong
"*tshôzhong*—a container in which feast offerings are put"

སྟེགས་ཁྲི།

têkthri
"*têkthri*—a long wooden table on which religious items like statue and *tormas* are placed"

བུམ་པ།

b°umpa
"*b°umpa*—a pitcher-like vessel used as a container for 'cleansing water' known as *thrüchu*"'

ཀཔ་ལི།

kapli
"skull cup"

ཕུད་ཀོང་།

phükong
"select portion bowl," "a kind of bowl into which the select portion of tea, milk, wine etc. is placed in secret mantra ceremonies"

ཀོངམ།

kôm
"butter-lamp vessel"

སྐུ།

ku
"statue"

སྐུ་ཐང་།

kuthang
"*kuthang*—Buddhist painting usually done on canvas or sized cloth of a religious motif"

ཀངཁྲི་གུ་སྡོད།

kangthri g˚u dö
"Sit on the chair."

པི་ར་གུ་འཛེག

pira g˚u dzê
"Climb on the stool."

པ་ལངཀངཁྲི་གུ་ཉལ།

palang kangthri g˚u nyä
"Sleep on the divan."

དཔེ་དེབ་ཅོག་ཙེ་གུ་བཞག

ped˚ep coktse g˚u zhâ
"Keep the book on the table."

རྒྱངམཐོངསྟེགས་ཁྲི་འདི་ག་ནི་བ་སྦོམ་པས།

jangthong tekthri di g˚aniwa bom b˚ä
"The TV stand is incredibly big."

སྟེགས་སྒྲོམ་ནངདཔེ་དེབ་ཚུ་འཇའ་ཆི་ཆི་སྦེ་བཞག་ནུག

tekdrom nâ ped˚ep tshu jâchichi be zhânû
"The books in the shelf are neatly arranged."

ཉལ་ཁངནངཔ་ལངཐོག་གཉིསམ་གཉིས་ཡོད།

nyäkhang nâ palang thô'nyîm 'nyî yö
"We have two bunk beds in the bedroom."

ཨ་ལུ་འདི་ཉལ་སྒྲོམ་ནངཧལ་བཞག

'alu di nyädrom nâ hä zhâ
"Lay the baby in the cradle."

གོ་ལ་ཚུ་བལྟབས་ཏེ་བངསྒྲོམ་ནངབཙུགས་བཞག

g˚ola tshu tâp te bangdrom nâ tsû zhâ
"Fold the clothes and place them in the wardrobe."

མེ་ལོངབལྟ་སྟེ་འཛའ་རིསམོ་བཟོ།

melong ta te jârîm zo
"Look in the mirror and put on your make-up."

ལྕགས་སྒྲོམ་འདི་གོངག་ནི་བ་མཐོ་བས།

câdrom di g˚ong g˚aniwa tho wä
"The trunk is ridiculously expensive."

གདན་ཁེབས་དངཧྟངཤུབས་ཚུ་སོར་མས།

dänkhep d˚â hangshup tshu sô mä
"Change the sheets and the pillowcases."

གྲངམ་ད་ལུ་ཁྲེམ་ཏ་དངསྦྲུ་རུ་གཉིསཔོ་ཆ་ར་བཀབ་དགོ་པས།

j˚âmd˚a lu j˚emta d˚â charu 'nyîpchara kap-go bä
"When I feel cold, I have to use both the blanket and quilt."

གནམ་བསྲོཤད་ཡོལ་ལི་བསྡམ།

'nam soud˚a yöli dam
"Close the curtains when it gets dark."

ཀྲུབ་ཧྟངབཙུགསཔ་ད་ར་བདེ་བས།

japhang tsupd˚a ra de wä
"It is comfortable to lie on the cushion."

ཨ་ཅོ་ལྟོ་ར་ཉིམ་ནངབསྐམ་བཞག

'acotora nyim nâ kam zhâ
"Dry the towel in the sun."

བཟའ་འཐུང་གི་སྐོར།

Food and drink

ལྟོ།
to
1 “cooked rice” 2 “food”

ལྟོ་དཀར་པོ།
to kâp
“cooked white rice”

ལྟོ་དམར་པོ།
to mâp
“cooked red rice”

མཛརཨུ།
dzâu
“breakfast”

གྲོ་པ་གི་ཟ་ནི། ༼སླ།༽
dr°ob°a g°i z°ani
“breakfast”

གྲོ་མཛར།
dr°omdzâ
“breakfast”

ཉིན་མའི་ལྟོ།
nyîmai to
“lunch”

ཕྱི་རུའི་ལྟོ།
pchirui to
“dinner”

ཁ་རང།
kharang
“*kharang*—crushed corn to be cooked as food,” “grits”

བློན་འབྲས།
b˚ôndrä
“*b˚ôndrä*—a variety of rice”

ཏ་མགྲིན་ཚེ་རིང།
tântsherî
“*tântsherî*—a variety of rice”

དབངདྲག་ཀ་སྨ།
’wangdr˚a kâm
“*’wangdr˚a kâm*—a variety of rice”

སྤྱ་ཆུམ་དམར་པོ།
pachum ’mâp
“*pachum ’mâp*—a variety of rice”

ངངཔ་བྱ།
ngâpj˚â
“*ngâpbj˚â*—a variety of rice”

ཚོདམ།
tshöm
“curry”

ཤ།
sha
"meat"

སྒོང་རྟོག
gongdô
"egg"

ནོར་ཤ།
nôsha
"beef"

ཕག་ཤ།
phaksha
"pork"

བྱ་ཤ།
bj˚asha
"chicken"

ར་ཤ།
rasha
"mutton"

ལུག་ཤ།
lûsha
"lamb," "mutton"

གཡག་ཤ།
'yaksha
"yak meat"

ཉ།
nya
"fish"

ཉ་སྐམ།
nyakam
"dried fish"

བཤིལ་སྐམ།
sîkam
"dried pork"

ཤ་སྐམ།
shakam
"dried beef"

ཀོ་བ།
kou
"the skin of some animals that is cooked and eaten"

རྐང་ཙུང།
kangcû
"the knuckles of some animals, especially pig or cattle, that is cooked and eaten"

གློ་བ།
'lou
"the lungs of some animals that is cooked and eaten"

མཆིན་མ།
chîm
"the liver of some animals that is cooked and eaten"

གྲོད་པ།
göp
"the tripe of some animals that is cooked and eaten"

རྒྱུ་མ།
juma
"sausage," "the intestines of cattle or pig that is cooked and eaten"

དོན་ཧིང་།
d˚ûhing/d˚önhing
"the heart of some animals that is cooked and eaten"

ཕག་མགོ།
phanggo
"the meat from the head part of a pig that is cooked and eaten"

རྩིབས།
tsîm
"the ribs of some animals that is cooked and eaten"

རུ་ཏོ།
ruto
"the bones, or the meat with the bones, of some animals that is cooked by boiling and often taken as soup or as curry"

ཚི་ལུ།
tshilu
"the fats from the bodies of some animals that is used for cooking"

ལྷ་པ།
lhapa/hapa
"the boneless meat of some animals that is cooked and eaten"

ཇ་རྒྱུ།
j˚aju
"a mild vegetable curry often served with rice"

སྒྲེས་སྒྲེསཕ།
gêgêu
"a curry with more meat ingredient"

ཉ་རྡོ་སྲེགས།
nya dosêm
"roasted fish"

ཅི་ཏོང་ཀམ་པུ།
citong kampu
"shrimp"

སྦལཔ་ཀངཀུར།
bäp kangkur
"crab"

ཧོ་སྒྲེས།
hogê
"salad"

མངར་ཚོད།

’ngâtshö
“*’ngâtshö*—a curry of meat, vegetables etc. cooked with hot spices and often served with rice”

དར་ཚི་མར་བརྔོ།

d˚âtshi mâ’ngo
“fried cheese,” “fried cheese and egg”

ཕྱུར་གོ་མར་བརྔོ།

chûg˚o mâ’ngo
“fried dried-cheese”

ཐུགཔ།

thüp
“a popular Bhutanese food in the form of a thick soup prepared commonly by cooking rice into it or by cooking dough into it”

ཨེ་མ་དར་ཚི།

’ema d˚âtshi
“*’ema d˚âtshi*—a popular Bhutanese curry with thick gravy made of chilli and cheese which can be either extra hot, hot, or mild”

ཨེ་ཛས།

’edzä
“*’edzä*—a spicy chilli pickle”

ཨེ་ཛས་ཉེར་དགུམ།

’edzä nyergum
“*’edzä nyergum*—a spicy chilli pickle”

ཁུ་ལི།

khuli
“*khuli*—a type of small flat round bread made out of buckwheat”

ཀེབ་ཏ།

kepta
“chapatti”

མོ་མོ།

momo
“dumpling”

ཤ་མོ་མོ།

sha momo
“non-veg dumpling”

དར་ཚི་མོ་མོ།

d˚âtshi momo
“cheese dumpling”

ཤ་བག་ལེབ།

sha b°alep
“meat pastry”

སྐྱོམ།

coma
“flour mush”

ལྡར་ལྡུར།
dâdû
“flour mush”

ཧོན་ལྟོས།
höntö
“*höntö*—a type of dumpling”

བྱང་སྦྲ་ལི།
j°ang b°ali
“*j°ang b°ali*—a noodle similar to pasta”

དྲེན་གོང།
dr°engg°ô
“*dr°engg°ô*—a cooked flour food”

ཨ་ཁམ།
’akha
“*’akha*—a kneaded flour food”

དཀར་ཟས།
kâz°ä
“*kâz°ä*—same as *’akha*”

ལྟོ་པ།
topa
“*topa*—a type of noodle soup”

ཏག་ཐུག
takthû
“*takthû*—a type of noodle soup”

ཕུ་ཏ།
puta
“*puta*—a type of noodle”

དྲིལ་དྲིལ།
dr°îdr°î
“*dr°îdr°î*—same as *puta*”

ཆུ།
chu
“water”

མངར་ཆུ།
’ngâchu
“juice”

ཇ།
j°a
“tea”

ཇ་ཐང་།
j°athâ
“black tea”

ཁ་ཇ།
khaj°a
“*khaj°a*—a type of tea, with small amount of butter, which is not churned”

ཕི་ཀ།
phika
“black tea”

མངར་ཇ།
'ngâj°a
"tea"

སྦུ་ཇ།
suj°a
"*suj°a*—a churned butter tea"

ཨོ་ཇ།
'oj°a
"milk tea"

ཆང།
chang
"alcohol"

ཨ་རག།
'arâ
"*'arâ*—a brewed alcoholic beverage"

སྦངཆང།
bangchang
"*bangchang*—a home-made ale"

སིངཆང།
singchang
"*singchang* —a kind of draught beer"

ཨོམ།
'om
"milk"

དརཝ།
d°âu
"skimmed milk," "buttermilk"

དརཝདཀརཔོ།
d°âu kâp
"skimmed milk," "buttermilk"

ཞོ།
zh°o
"curd," "plain yogurt"

དར་ཆུ།
d°âchu
"skimmed buttermilk"

ཧུབ་ཆ།
hupcha
"a drink taken with meals"

མཛརཕ་ཟ་བར་ཤོག།

dzâu z°awâ shô
“Come and have breakfast.”

ངལྟོ་བཀྲེས་ཙི།

nga to kêci
“I am hungry.”

དྲོ་མཛར་ཟ་གེ།།

dr°omdzâ z°a-g°e
“Let’s have breakfast.”

ཆུམ་དམར་པོ་གི་ལྟོ་འདི་ར་དགའ་བས།

chum ’mâp g°i to di ra gâ wä
“I have a yen for red rice.”

ཆུམ་དམར་པོ་གི་ལྟོ་ཞིམ་པས།

chum ’mâp g°i to zhim mä
“The red rice is delicious.”

ཉིན་མའི་ལྟོ་ཟ།

nyîmai to z°a
“Have lunch.”

ཉིན་མའི་གསོལཕ་མ་ཚུད་ག

nyîmai söu matshü g°a (HON)
“Isn’t the luncheon ready?”

ཉིན་མའི་ལྟོ་ཚུད་སོ་ཡི།

nyîmai to tshüsi
“The lunch is ready.”

ཕྱི་རུའི་ལྟོ་ཟ་གེ།།

pchirui to z°a-g°e
“Let’s have dinner.”

ལྟོ་དཀརཔོ་མི་དགའ་བས།

to kâp mig˚â wä
"I don't have a yen for white rice."

ཉིན་མའི་ལྟོ་ཁ་རངབཟོ་ད།

nyîmai to kharang zo-d˚a
"Prepare *kharang* for lunch."

ཁ་རངཟ་དགོ་མ་མནོ།

kharang z°a-go ma'no
"I don't feel like eating *kharang*."

ཆུམ་དམརཔོ་དྲིམ་ཞིམ་ཏོང་ཏོ་འདུག

chum 'mâp dr°im zh°imtongto dû
"The red rice is aromatic."

ལྟོ་འབད་ཤེས་ག

to bä shê g°a
"Do you know how to cook?"

ངགིས་ལྟོ་གཡོ་ནི།

nga g˚î to 'yoni
"I will cook rice."

ལྟོ་ག་དེ་སྦེ་འབདཔ་སྨོ།

to g°ad°ebe bäu 'mo
"How do you cook food?"

དངཔ་ཆུམ་འཁྱུ་སྦེ་ཀ་ལའི་ནང་བླུགས། དེ་ལས་ཆུབླུགས་སྦེ་བཙོ་དགོ།

d˚angpa chum chu be kalai nâ 'lû d˚elä chu 'lû be tso-go
"Rinse the rice first, add water, and then leave it to simmer."

ངགིས་ཚོདམ་བཙོ་ནི།

nga g˚î tshöm tsoni
"I will prepare curry."

ཚོད་མ་ཆུ་ཁོག་ཁོ་མས།

tshöm chu khôkho mä
“The curry is thin and watery.”

ཚོད་མ་མར་ཁུ་ཆོབ་ཆོ་མས།

tshöm mâkhu chopcho mä
“The curry is oily.”

ཨེ་མ་དར་ཚི་འདི་ཁ་ཚཝ་མས།

’ema d°âtshi di khatshau mä
“The *’ema d°âtshi* is too hot.”

ངགིས་ཨེ་ཛས་སྦྱོར་ནི།

nga g°î ’ezä jôni
“I will prepare a spicy chilli pickle.”

ཨེ་ཛས་ག་དེ་སྦེ་སྦྱོརཝ་སྨོ།

’ezä g°ad°ebe jôu ’mo
“How do you prepare spicy chilli pickle?”

ཨེ་མ་ སྒོགཔ་ གླམ་བནད་ ཝོད་སི་ཚུ་གཏུབས་སྦེ་ ཚ་ ཐིང་ངེ་ དར་ཚི་ཚུ་བླུགས་སྦེ་སྦྱོར་དགོ།

’ema gôp ’lamb°änd°a ösi tshu tup be tsha thingnge d°âtshi tshu ’lû be jô-go
“Cut the chillis, onion, tomato and coriander, then add salt, sichuan pepper, cheese, and mix it well.”

ཨེ་ཕྱེའི་ཨེ་ཛས།

’eppchei ’ezä
“pickle made out of chilli powder”

བྲོ་ཕྱེའི་ཁུ་ལི་ཟ།

bj°ochî khuli z°a
“Have bitter buckwheat bread.”

ཀྲུ་རིད་ཀྱི་ཁུ་ལི།
gärê g˚i khuli
“sweet buckwheat bread”

ཀེབ་ཏ་ཞིམ་པས།
kepta zh˚im mä
“Chapatti is delicious.”

ཀེབ་ཏ་འཚིགས་སོ་ནུག
kepta tshî sonû
“The chapatti is burnt.”

བྱོ་ཕྱེ་གི་ཀེབ་ཏ་ཟ་དགོ་མནོ་ཡི།
bj˚opchi g°i kepta z°a-go ’noi
“I feel like having bitter buckwheat chapatti.”

མོ་མོ་ཟ་ནི།
momo z°ani
“I want to have dumpling.”

མོ་མོ་ག་དེ་སྦེ་བཟོཔ་སྨོ།
momo g°ad°ebe zou ’mo
“How do you prepare dumpling?”

མོ་མོའི་ནང་ག་ཅི་ར་བླུགཔ་སྨོ།
momo nâ g°aci ra ’lûp ’mo
“What ingredients do you add in dumpling?”

ཀོ་པི་ ཚྭ་ སྒོགཔ་ མར་ཁུ་ ཨེ་མ་ ཤ་ཚུ་བླུག་དགོ།
kopi tsha gôp mâkhu ’ema sha tshu ’lû-go
“We have to add cabbage, salt, onion, oil and meat.”

ཤ་བག་ལེབ་བཟོ།
sha b˚âlep zo
“Prepare meat pastry.”

ཤ་བག་ལེབ་བཟོ་ཕུད་ ཕྱེ་བསྣུད་ཞིནམ་ལས་ ཤ་ ཨེ་མ་ སྒོགཔ་ ཚྭ་ཚུ་ལྷུགས་སྦེ་བཟོ་དགོ།
sha bâlep zou d°a pchi ’nä zhim lä sha ’ema gôp tsha tshu ’lû be zo-go
“Knead the dough, mix sliced meat, chilli, onion, salt, etc. and make the meat pastry.”

ཆུ་འཐུངས།
chu thung
“Drink water.”

སྲུ་ཇ་བསྐོལ།
suj°a kö
“Prepare churned butter tea.”

སྲུ་ཇ་འདི་ ཇ་ཐང་ནང་ མར་དང་ཚྭ་ལྷུགས་ཞིནམ་ལས་ བསྲུ་སྦེ་བཟོ་དགོ།
suj°a di j°athang nâ mâ d°â tsha ’lû zhim lä su be zo-go
“Add butter and salt in a boiled tea-leaf water and churn well.”

ཆུ་འབག་ཤོག
chu bâ-shô
“Bring water.”

སྐྱོ་མ་འཐུང་གེ།
coma thung-ge
“Let’s drink flour mush.”

ཧོན་ཏོས་བཟོ་ག
höntö zo g°a
“Shall I prepare *höntö*?”

ཧོན་ཏོས་བརྔོ་སྟེ་བཟོ་དགོ།
höntö ’ngo te zo-go
“The *höntö* should be fried.”

སྡོད་གནས་འཚོལ་བའི་སྐབས།

Looking for accommodation

སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ།
kuzû zangpo
“Hello!”

བྱོན་པ་ལེགས་སོ་ཡོད།
j°ömb°a lêso yö
“Welcome!”

ངགིས་ནྭ་ལུ་ཆརོགས་ག་ཅིའབད་དགོ་ག
nga gî nâ lu charô g°aci bä-gô g°a
“How can I help you?”

ཁྱོད་ནངཁངམིག་སྟོངམ་ཡོད་ཡ།
chö nâ khangmî tôm yö ya
“Do you have a vacant room?”

ཡོད། ཡོད། ཁངམིག་ག་བཟུམ་ཅིག་དགོ་ནི་སྨོ་ལགས།
yö yö khangmî g°azum cî goni ’mo lâ
“What sort of room would you like?”

ཉལ་ཁྲི་གཅིག་དངགཉིས་འབད་མི་ཡོད།
nyä thri cî dâ ’nyî bämi yö
“We have got single rooms and double rooms.”

ཞག་གྲངས་ག་དེ་ཅིག་བཞུགས་ནི་སྨོ་ལགས།
zh°âdrang g°ad°ecî zhûni ’mo lâ
“How many nights would you like to stay?”

བདུནཕྲག་གཉིས་སྡོད་ནི་ཨིན།
dünthrâ ’nyî döni ’ing
“I am going to stay here for two weeks.”

ཉལ་ཁྲི་གཅིག་འབད་མི་ནང་སྡོད་ནི་སྦེ་ཨིན།

nyä thri cî bämi nâ döni be ’ing
“I needa single room.”

ཆབ་གསང་ཁང་མིག་ནང་ན་ཡོད་ཡ།

chapsâ khangmî nangna yö ya
“Does it have an en suite bathroom?”

ཉལ་ཁྲི་གཅིག་འབད་མི་ལུ་ག་དེམ་ཅིག་སྨོ།

nyä thri cî bämi lu g˚ad˚emcî ’mo
“What is the price for the single room?”

ཞག་གཅིག་ལུ་དངུལ་ཀྲམ་ ༩༥༠ ཨིན།

zhâ cî lu ngültram gupja ’ngapcu ’ing
“It is Nu. 950 per night.”

སྤའོ། གོང་མཐོ་ར་མཐོ་བས་མས།

paô g˚ong tho ra tho wä mä
“Goodness me, that’s a lot more than I wanted to pay.”

ཨ་ཙི་ཅིག་ཕབ་ནི་མེད་ག

’atsi cî phapni mê g˚a
“Can you offer me some discount?”

ཁང་མིག་ཚར་གཅིག་བལྟ་ཚོག་ག

khangmî tshâ cî ta-chô g˚a
“Could I see the room once?”

བཏུབ་པས། ང་སྡོད་གེ།

tû b˚ä nga dö-g˚e
“OK, I will take it.”

མཐུན་རྐྱེན་ག་ཅི་ར་ཡོད་ག

thünkän g˚aci ra yö g˚a
“What facilities does the hotel provide?”

ཆུ་རྩལ་ཁང་། རྒྱང་མཐོང་། འདྲེན་སྐས་ཚུ་ཡོད་ལགས།

chutsäkhang jangthong drenkä tshu yö lâ
“We have swiming pool, television, lift etc.”

ཆབ་གསང་ནང་ལུ་དྲོད་ཟོམ། ཟིམ་ཁྲུས། ཁྲུས་གཞོང་། འགྱིབ་རྡོབ། འཕྱག་ཤོག སྦབ་ཤོག སླང་ལེབ། སླང་ཆུ། ཨ་ཅོ་ལྟོ་ར་ཚུ་ཡོད།

chapsâ nâ lu dr˚özom z˚imthrü thrüzhong gipdop chakshô sapshô ’langle ’langchu acotora tshu yö
“In the en suite bathroom we have geyser, shower, bathtub, bucket, toilet paper, tissue paper, soap, shampoo, towel etc.”

བརྒྱུད་འཕྲིན་དང་རིན་མེད་ཡོངས་འབྲེལ་གྱི་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ཡང་ཡོད།

jüthrin d˚â rinmê yongdrel g˚i zh˚aptô tshu yâ yö
“We have telephone and free Wi-fi.”

བཟའ་འཐུང་གི་རིགས་ག་ཅི་ར་འཐོབ།

zathung g˚i rik g˚aci ra thop
“What food and drink can we get?”

ངབཅས་ཀྱི་ཟ་ཁང་འདི་དྲོ་པའི་ཆུ་ཚོད་ ༧:༣༠ ལས་ཕྱི་རུའི་ཆུ་ཚོད་ ༡༠:༣༠ ཚུན་སྒོ་ཕྱེས་ཏེ་བཞག་པ་ཨིན།

ngacä g˚i zakhang di dr˚ob˚a chutshö dün-d˚â-pche lä pchirui chutshö pche- d˚â-cucî tshün go pche d˚i zhâp ’ing
“Our restaurant is open from 7:30 a.m. through 10:30 p.m.”

བཞེས་སྒོ་ཚུ་ཉལ་ཁང་ནང་བསྐྱལ་ནིའི་ཞབས་ཏོག་ཡང་ཡོད།

zhägo tshu nyäkhang nâ kênî zh˚apto yâ yö
“We also deliver meals to the rooms.”

མ་སྒོ་འདི་ཕྱི་རུའི་ཆུ་ཚོད་ག་དེམ་ཅིག་ཁར་བསྡམས་པ་སྨོ།

magô di chirui chutshö g˚ad˚emcî khâ dam ’mo
“When do you close the main door?”

ང་ན་ལུ་བདུན་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་རིང་སྡོད་གེ།

nga nâ lu dünthrâ ’nyî g˚i ring dö-g˚e
“I will stay here for two weeks.”

ལགས་སོ། དེ་འབད་བ་ཅིན་ ནཱ་གི་མིང་དང་སྡོད་སའི་ཁ་བྱང་དེ་ལས་བརྒྱུད་འཕྲིན་ཨང་གྲངས་ཚུ་ཞུ་གེ་ལགས།
lâso d˚ebäwacin nâ g˚i ming d˚â dösai khaj˚ang d˚elä jüthrin
’angdr˚ang tshu zh˚u-g˚e lâ
“OK, could you provide your name, address, and contact
number?”

ལགས་སོ། བཀྲིན་ཆེ།

lâso kadr˚î che
“OK, thanks.”

ཨང་གྲངས།

Numbers

ལྷད་ཀོར།
'läkô
"zero"

གང་།
g˚ang
"one"

དོ།
d˚o
"two"

གཅིག
cî
"one"

གཉིས།
'nyî
"two"

གསུམ།
sum
"three"

བཞི།
zhi
"four"

ལྔ།
'nga
"five"

དྲུག
dr˚û
"six"

བདུན།
dün
"seven"

བརྒྱད།
gä
"eight"

དགུ།
gu
"nine"

བཅུ་ཐམ།
cutham
"ten"

བཅུ་གཅིག
cucî
"eleven"

བཅུ་གཉིས།
cu'nyî
"twelve"

བཅུ་གསུམ།
cusu
"thirteen"

བཅུ་བཞི།
cüzhi/cupzhi
"fourteen"

བཅོ་ལྔ།
cä'nga/co'nga
"fifteen"

བཅུ་དྲུག
cudr˚û
"sixteen"

བཅུ་བདུན།
cupdü
"seventeen"

བཅོ་བརྒྱད།
copgä
"eighteen"

བཅུ་དགུ།
cügu
"nineteen"

ཉི་ཤུ།
nyishu
"twenty"

ཁལ་གཅིག
khäci
"twenty"

ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག
nyishu tsacî
"twenty one"

རྩ་གཅིག
tsacî
"twenty one"

ཉེར་གཅིག
nyercî
"twenty one"

སུམ་ཅུ།
sumcu
"thirty"

ཁལ་ཕྱེད་དང་གཉིས།
khä pche-d˚â-'nyî
"thirty"

སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག
sumcu sôci
"thirty one"

སོ་གཅིག
sôci
"thirty one"

སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ།
sumcu so'nga
"thirty five"

སོ་ལྔ།
so'nga
"thirty five"

ཁལ་གཅིག་བཅོ་ལྔ།
khäcî cä'nga
"thirty five"

ཁལ་ཀོ་ཏ་གཉིས།
khä kota’nyî
“thirty five”

བཞི་བཅུ།
zhipcu
“forty”

ཁལ་གཉིས།
khänyî
“forty”

བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག
zhipcu zh˚ecî
“forty one”

ཞེ་གཅིག
zh˚ecî
“forty one”

ལྔ་བཅུ།
’ngapcu
“fifty”

ཁལ་ཕྱེད་དང་གསུམ།
khä pche-d˚â-sum
“fifty”

ལྔ་བཅུ་ངགཅིག
’ngapcu ngacî
“fifty one”

ངགཅིག
ngacî
“fifty one”

ལྔ་བཅུ་ངལྔ།
ngapcu nga’nga
“fifty five”

ཁལ་ཀོ་ཏ་གསུམ།
khä kota-sum
“fifty five”

དྲུག་ཅུ།
dr˚ukcu
“sixty”

ཁལ་གསུམ།
khäsum
“sixty”

དྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག
dr˚ukcu recî
“sixty one”

རེགཅིག
recî
“sixty one”

བདུན་ཅུ།
düncu
“seventy”

ཁལ་ཕྱེད་དང་བཞི།
khä pche-d˚â-zhi
“seventy”

བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག
düncu d˚öncî
“seventy one”

དོན་གཅིག
d°öncî
“seventy one”

བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ།
düncu d°ön’nga
“seventy five”

ཁལ་ཀོ་ཏ་བཞི།
khä kota-zhi
“seventy five”

བརྒྱད་ཅུ།
gäpcu
“eighty”

ཁལ་བཞི།
khäzhi
“eighty”

བརྒྱད་ཅུ་རྒྱ་གཅིག
gäpcu j°acî
“eighty one”

རྒྱ་གཅིག
j°acî
“eighty one”

དགུ་བཅུ།
gupcu
“ninety”

ཁལ་ཕྱེད་དང་ལྔ།
khä pche-d°â-’nga
“ninety”

དགུ་བཅུ་གོ་གཅིག
gupcu g°ocî
“ninety one”

གོ་གཅིག
g°ocî
“ninety one”

དགུ་བཅུ་གོ་ལྔ།
gupcu g°o’nga
“ninety five”

ཁལ་ཀོ་ཏ་ལྔ།
khä kota-’nga
“ninety five”

གཅིག་བརྒྱ།
cikja
“one hundred”

བརྒྱ་གཅིག
jacî
“one hundred”

བརྒྱ་ཐམ་པ།
jathamb°a
“one hundred”

ཁལ་ལྔ།
khä ’nga
“one hundred”

ཉིས་བརྒྱ།
nyîja
“two hundred”

ཁལ་བཅུ་ཐམ།
khä cutham
“two hundred”

སུམ་བརྒྱ།
sumja
“three hundred”

ཁལ་བཅོ་ལྔ།
khä cä’nga
“three hundred”

བཞི་བརྒྱ།
zhipja
“four hundred”

ཉི་ཤུ་གཅིག
nyishucî
“four hundred”

ལྔ་བརྒྱ།
’ngapja
“five hundred”

ཉི་ཤུ་གཅིག་དང་ཁལ་ལྔ།
nyishucî-d°â-khä’nga
“five hundred”

དྲུག་བརྒྱ།
dr°ukja
“six hundred”

ཉི་ཤུ་ཕྱེད་དང་གཉིས།
nyishu pche-d°â-’nyî
“six hundred”

བདུན་བརྒྱ།
dünja
“seven hundred”

བརྒྱད་བརྒྱ།
gäpja
“eight hundred”

ཉི་ཤུ་གཉིས།
nyishu ’nyî
“eight hundred”

དགུ་བརྒྱ།
gupja
“nine hundred”

ཉི་ཤུ་གཉིས་དང་ཁལ་ལྔ།
nyishu’nyî-d°â-khä’nga
“nine hundred”

སྟོང་ཕྲག་གཅིག
tongthrâ cî
“one thousand”

ཉི་ཤུ་ཕྱེད་དང་གསུམ།
’nyishu pche-d°â-sum
“one thousand”

གཅིག་སྟོང་།
ciktong
“one thousand”

སྟོང་གཅིག
tong cî
“one thousand”

ཁྲི་གཅིག
thri cî
“ten thousand”

གཅིག་ཁྲི།
cik thri
“ten thousand”

འབུམ་གཅིག
bum cî
“one hundred thousand”

གཅིག་འབུམ།
cik bum
“one hundred thousand”

སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད།
tongthra gä
“eight thousand”

ཁལ་ཆེན་གཅིག
khächen cî
“eight thousand”

བརྒྱད་སྟོང།
gäptong
“eight thousand”

དང་པ།
d˚angpa
“first”

གཉིས་པ།
nyîpa
“second”

གསུམ་པ།
sumpa
“third”

བཞི་པ།
zhipa
“fourth”

ལྔ་པ།
’ngapa
“fifth”

དྲུག་པ།
dr˚ukpa
“sixth”

བདུན་པ།
dünpa
“seventh”

བརྒྱད་པ།
gäpa
“eighth”

དགུ་པ།
gupa
“ninth”

བཅུ་པ།
cupa
“tenth”

ཆ་རོགས་ལས་ཏི་རུ་འབུམ་ལྔ་བསྐྱིས་ཡི།
charô lä tiru bum 'nga kîyi
“I borrowed Nu. five hundred thousand from my friend.”

ད་རིས་ཏི་རུ་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་དེ་ཅིག་དགོ་པས་ས།
d°arî tiru tongthra 'nga d°eci go bä sa
“Today I am in need of around Nu 5000.”

ལམ་ཁ་ལས་ཏི་རུ་ལྔ་བརྒྱ་ཐོབ་ཅི།
lamkha lä tiru 'ngapja thopci
“I found Nu 500 on the way.”

ངགིས་སློབ་ཁངནངལས་ཨངདངཔ་ཐོན་ཡི།
nga g°î 'lopkhang nâ lä 'ang d°angpa thönyi
“I secured the first position in the class.”

ཏི་རུ།
Currency

གཉིས་བརྩེགསམ།
’nyîtsêm
“a kind of coin”

ཤི་ཀི།
shiki
“a unit of currency equal to 25 *pchêtram*”

ཕྱེད་ཏྲམ།
pchêtram
“a unit of currency equal to one-hundredth of a *’ngültram*”

དངུལ།
’ngü
“money,” “currency”

ཏི་རུ།
tiru
“money,” “currency”

དངུལ་ཏྲམ།
’ngültram
“the unit of Bhutanese currency, represented by Nu, equal to one hundred *pchêtram*”

ཐ་ལ།
thala
“a fifty-*pchêtram* coin”

བོད་ཙཾ་དཀརཔོ།
b˚ätra kâp
“a kind of coin”

མ་ཏྲམ།
matram
“a kind of coin”

ཀྱངལོར།
canglô
“one-*’ngültram* currency note”

གཅིག་ལོར།
cîlô
“one-*’ngültram* currency note”

གཉིས་ལོར།
’nyîlô
“two-*’ngültram* currency note”

ལྔ་ལོར།
’ngalô
“five-*’ngültram* currency note”

བཅུ་ལོར།
culô
“ten-*’ngültram* currency note”

ཁལ་ལོར།
khälô
“twenty-*’ngültram* currency note”

ལྔ་བཅུ་ལོར།

’ngapculô
“fifty-*’ngültram* currency note”

བརྒྱ་ལོར།

jalô
“one hundred-*’ngültram* currency note”

ལྔ་བརྒྱ་ལོར།

’nyapjalô
“five hundred-*’ngültram* currency note”

སྟོང་ལོར།

tonglô
“one thousand-*’ngültram* currency note”

ཌྲོ་ལར།

drolar
“dollar”

རུ་པི།

rupi
“rupee,” “Indian Rupee” (INR)

ཚོས་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་མིང་ཚིག
Colour and related terms

དཀར་པོ།
kâp
"white"

དཀར་པོ་དཀར་རྐྱང་།
kâp kâcang
"pure white," "plain white"

སེར་པོ།
sêp
"yellow"

དམར་པོ།
'mâp
"red"

གནག་པོ།
'nâp
"black"

སྔོ་དཀར།
'ngokar
"sky blue"

སྔོ་ནག
'ngonak
"dark blue"

སྔོ་སྐྱ།
'ngoca
"light blue," "pale blue"

ལི་ཝང་།
liwang
"orange"

ལུང་དམར།
lung'mar
"reddish orange"

ལྗང་ཁ།
cangkha
"green"

ལྗང་སེར།
jangser
"greenish yellow"

ཤ་ཁ།
shakha
"pink"

ལྗང་ཁུ།
jangkhu
"green"

ལྗང་ནག
jangnak
"dark green"

སྔོན་མོ།
höm
"blue"

ལི་སྐྱ།
lica
“light orange”

མཐིང་ནག
thingnâ
“dark blue”

ལི་ཁྲི།
lithri
“saffron”

དམར་སྐྱ།
’marca
“light red”

སྤང་སྐྱ།
pangca
“light green”

རྒྱ་སྨུག
jamû
“brown”

མཐིང་སྐྱ།
thingca
“light blue”

ཤོག་ཀུ་དཀར་པོ་གུ་སྣག་ཙི་ནག་པོ་གིས་བྲིས་ནུག
shôg˚u kâp g˚u ’naktsi ’nâp g˚î dr˚înû
“It is written with black ink on white paper.”

ལག་རྒྱུན་འདི་སྐྱ་སི་སི་འདུག
lâgä di casisi dû
“The cuff is bright white.”

བླམ་གིས་ན་བཟའ་སེར་སངས་ཅིག་བཞེས་ནུག
’lam g˚î namzâ sêsangsa cî zhênû
“The lama is wearing a rich yellow robe.”

ང་མིའི་སྦུག་ནང་ངོ་ཚ་སྟེ་གདོང་དམར་ཚོག་ཚེ་ཡར་སོང་ཡི།
nga ’mî bûna ngotsa te dong ’mâtshêtshe yâsi
“I blushed with embarrassment in the crowd.”

དབང་མོ་གི་སྐྲ་གནག་པོ་འདུག
’wangmo g˚i ca ’nâp dû
“Wangmo has dark hair.”

བློན་པོའི་ན་བཟའ་ལི་ཝང་ཨིན།

'lönb˚oi namzâ liwang 'ing
"The minister's scarf is orange."

ཁེན་ཇ་ལྗང་ཁ་འདི་ཁོ་ལུ་སྤུས་ཙ་སྦེ་ཕོག་པས།

khenj˚a cangkha di kho lu pütsabe phô b˚ä
"The green shirt looks perfectly good on him."

ཨ་ལུ་ཚུ་གིས་གོ་ལའི་ཁ་དོག་ཞ་ཁ་ར་དགའཝ་མས།

'alu tshu g˚î g˚olai khad˚ô shakha ra gâu mä
"The children prefer pink dresses."

མེ་ཏོག་ཧོནམོ་ལྷ་གིས་མི་བཞེས།

metô höm lha g˚î mizhê
"The blue flowers are not suitable for offering to gods."

ཏ་ཕོ་ཏ་ནག་ཏིངདཀར་འདི་སྤུ་ཁ་ལེགས་པས།

tapho tanâ tingkar di pukha lê b˚ä
"The skewbald horses look magnificent."

ཏ་རྒྱ་སྨུག་འདི་གོངག་ཉི་བ་མཐོ་བས།

ta ja'mû di g˚ong g˚aniwa tho wä
"The chestnut horses are incredibly expensive."

བཟོ་རྣམ།

Shapes

གྲུ་བཞི།
drupzhi
“square”

གྲུ་བཞི་ཁ་གངས།
druzhi khag˚âm
“square”

གྲུ་བཞི་ནར་ན།
drupzhi narna
“oblong,” “rectangle”

ཐད་སྒོར་སྒོ།
thägôgo
“circular”

ཐད་རིལ་རི།
thäriri
“circular”

ཟླ་གམ།
d˚ag˚am
“half-circle shape”

སྒོར་སྒོརམ།
gôgôm
“circular”

གྲུ་གསུམ།
dr˚usum
“triangular”

ཟུར་བཞི་མ།
zû zhima
“four-cornered”

ཟུར་ལྔ་མ།
zû ’ngama
“pentagonal,” “five-cornered”

ཟུར་དྲུག་མ།
zû dr˚ûma
“hexagonal,” “six-cornered”

ཟུར་བརྒྱད་མ།
zû gäma
“octagonal,” “eight-cornered”

ཟུར་བཅུ་གཉིས་མ།
zû cu’nyîma
“dodecahedron,” “twelve-cornered”

ལེབ་ཏག་ཏ།
leptâta
“flat”

ལེབ་ཏེམ།
leptem
“flat”

རྒྱུ་རིལམ།
jurîm
“cylindrical”

གོངཏོ་རིལ་རི།
g˚ongtôrîri
"spherical"

གཡོ་གཡོལ།
'yo'you
"bent," "tilted"

གཡའ་ཁྲ་གཡོ་ཁྲ།
'yatra'yotra
"crooked," "twisted"

དཀྱུ་དཀྱུ་ནར་ན།
cucunarna
"elongated"

ཐྲངཏངཏ།
thrangtangta
"straight"

ཟླུམ་པོ།
d˚umpo
"spherical"

འབྲི་ཁྲི་གི་བཟོ་དབྱིབས་གྲུ་བཞི་འདུག
drithri g˚i zo'îp dr˚upzhi dû
"The table is square in shape."

ཞབས་བྲོ་སྒོར་སྒོརམ་སྦྲེ་རྐྱབ་གེ།
zh˚apdr˚o gorgômbe cap-g˚e
"Let's dance going round in a circle."

ས་གྲུ་གསུམ་ལྟས་ངན་ཨིན།
sa dr˚usum tängän 'ing
"A triangle-shaped land is terribly inauspicious."

ཁྱིམ་འདི་ཟུར་བཞི་འདུག
chim di zû zhi dû
"The house has four sides."

རྫོང་ལ་ལུ་ཅིག་ཟུར་བཅུ་གཉིས་ཡང་ཡོད།
dzong laluci zû cu'nyî yâ yö
"Some of the Dzongs even have twelve sides."

འགྲུལ་འཕྲིན་ལེབ་ཏག་ཏ་འདི་འབག་ངོབདེ་བས།
drülthrin leptâta di bâ-ngo de wä
"It is convenient to carry a flat cellphone."

རྡོ་གོངརྡོ་རིལ་རི་གིས་རྩིགཔ་རྒྱབ་མི་བཏུབ།

do g˚ongtorîri g˚î tsîp cap mitup
“We cannot erect walls with round stones.”

ཤིངགཡའ་ཀྲ་གཡོ་ཀྲ་བཞོག་པརམ་འདྲཕ་སྦྲེ་ར་ལཱ་ཁག་ཡོད།

shing ’yatra’yotra zhôb˚â madraube ra lâkha yö
“It is particularly tough to scrape off a crooked wood.”

ཚད་མཇལ་ཐངས།

Measurements

འདོམ།
dom
"*dom*—the distance across the body from one hand to the other when the arms are stretched"

ཁྲུ།
chu
"*chu*—the distance between the elbow and the tip of the middle finger when the fingers are extended"

བསྐུམ་ཁྲུ།
kumchu
"*kumchu*—the distance between the elbow and the tip of a clenched fist"

མཐོ།
tho
"*tho*—the distance between thumb and the tip of the middle finger when the fingers of the hand are extended"

ཁྱི།
g˚i
"*g˚i*—the distance between thumb and the tip of the bent index finger"

སྤྱ་མཐོ།
pcatho
"*pchatho*—the distance between thumb and the tip of the index finger when the fingers of the hand are extended"

ལག་གང་།

lâg˚ang
"Four-finger Width," "the measurement of the width of four fingers together when placed flat"

སོར་གཉིས།

sô'nyî
"Two-finger Width," "the measurement of the width of two fingers together when placed flat"

སོར་གསུམ།

sôsum
"Three-finger Width," "the measurement of the width of three fingers together when placed flat"

མཐེབ་སོར་གང་།

thepsô g˚ang
"Thumb Width," "the measurement of the width of the thumb"

མཐེབ་གང་།

thep g˚ang
"Thumb Width," "the measurement of the width of the thumb"

སྤར་གང་།

par g˚ang
"handful"

ཕྱོར་གང་།

chôri g˚ang
"handful"

བཅམ་གང་།

cam g˚ang
"Fist Height," "the distance between the lower tip and the upper tip of clenched fist"

གོམ་ཐེངས།

g˚omthê
“step,” “the distance covered by a single step”

གླང་དོར།

’langd˚ô
“*’langd˚ô* —an area of land that a pair of bullocks can plough in a day, somewhat equal to one quarter of an acre”

ཨེ་ཀར།

’ekar
“acre”

ཊྲིསི།

dris
“decimal”

མི་གཟུགས་གང་།

’mizû g˚ang
“life-size”

མདའ་རྒྱང་གང་།

dâjang g˚ang
“*dâjang g˚ang* —the distance covered by a shot arrow, somewhat equal to 145 metres”

མི་ཏར།

mitrar
“metre”

ཀི་ལོ་མི་ཏར།

kilomitrar
“kilometre”

ཕིཊི།

phiti
“feet”

ཨིནཅི།

’inci
“inch”

ཕུད་ཏ།

phüta
“*phüta*—a small measuring device round in shape and usually made of wood used for measuring out grains and the like”

བྱེ།

bj˚e
“*bj˚e*—a medium measuring device round in shape and usually made of wood used for measuring out grains and the like”

ཅངབྲེ།

cangdr˚e
“*cangdr˚e*—a measuring device, slightly larger than *bje*, round in shape and usually made of wood used for measuring out grains and the like”

སྦ་བྲེ།

badr˚e
“*badr˚e*—a large device used for measuring out things such as grain and one *badre* is about twenty *bj˚e*”

སྲང་།

sang
“*sang*—a type of beam balance, with a cross-arm and pans, used for measuring things”

ལི་ཊར།

litrar
“litre”

ཀེ་ཛི།

kej˚i

"kilogram"

དམ་སྦྱིས།

d˚amjî

"*d˚amjî*—a bottle used as a measuring device for measuring liquids; one *d˚amjî* is the amount that fits in this device"

ཀུཕ།

kû

"*kû*—a container used for measuring liquids; it is actually a dried gourd with it's flesh removed"

རྒྱུ་ཛི།

jadz˚i

"*jadz˚i*—a large round container, usually made of clay with straight sides and narrow neck used especially for storing ferment, the original mash of yeast used to brew liquor"

པ་ལང་།

palâ

"*palâ*—a container usually made of bamboo, with flat ends and curved sides, used for measuring liquids; one *palâ* is the amount that fits in this container"

ཨ་ལུ་གསར་སྐྱེས།

Baby shower

ཨ་ལུ་འདི་ནམ་སྐྱེས་སྐྱེསཔ་སྨོ།
’alu di nam kekeu ’mo
“When did you give birth?”

ག་ཏེ་ལུ་སྐྱེས་སྐྱེསཔ་སྨོ།
g°ate lu kekeu ’mo
“Where was the place of birth?”

བུ་སྨོ། བུམོ་སྨོ།
b˚u ’mo b˚um ’mo
“Is it a boy or a girl?”

གཟུགས་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་རང་འཕྱལ་ནུག་སྨོ།
zû lêzhimbe ra pchänû ’mo
“It was an easy delivery, wasn’t it?”

བཞེས་སྒོ་ཟ་ཚུགས་པས་ག
zhêgo z˚a-tshu bä g°a
“Are you able to eat well?”

ཨོམ་འཐོན་མས་ག
’om thöm mä g°a
“Are you able to breastfeed well?”

ཨ་ལུ་སྐྱིད་ཏོང་ཏོ་ཉལཝ་མས་ག
’alu kîtongto nyäu mä g°a
“Does the baby sleep peacefully?”

ཆངསྐོལ་འདི་ཞིམ་པས། ཨ་ལུའི་མི་ཚེ་འདི་ལེགས་ཤོམ་འོང་ནི་ཨིན་མས།
changkö di zh˚im b˚ä ’alui ’mitshe di lêzhim ongni ’immä
“The *changkö* (fermented mash) is tasty; so it is a sign that the baby will have a good life.”

ཀ྄་ལས། ཨ་ལུ་འདི།
kâlä ’alu di
“Where is the baby?”

ཨ་ལུ་ཀེ་ཇི་ག་དེམ་ཅིག་སྐྱེད་ཡི།
’alu kej˚i g°d˚emcî döyi
“How much did the baby weigh at the time of birth?”

ཕ྄། ཨ་ལུ་འདི་སྦོམ་འདུག་མས།
pâ ’alu di bôm dû mä
“Wow! The baby looks healthy.”

ཨ་ལུ་བུ་འདི་ཨ་པ་ཅོག་ར་འཐད་པས།
’alu b˚u di ’apa côra thä bä
“The baby boy closely resembles his dad.”

ཨ་ལུ་འདི་དོད་རིལ་རི་འཛའ་རིསམོ་ཅིག་མས།
’alu di d˚öriri jârim cî mä
“The baby is bonny and bouncing.”

ཨ་ལུ་འདི་སྐྱིད་ར་སྐྱིད་པས་མས།
’alu di kî ra kî bä mä
“The baby is deeply contented.”

ཚེ་རིངབཅུག
tshe ring-cû
“May the baby have a long life?”

ནད་ཉུངབཅུག
nä nyung-cû
“May the baby be free of sickness.”

དར་ཞིངརྒྱས་བཅུག
d˚âzh˚ing gä-cû
“May the baby enjoy peace and prosperity.”

ཕྱུག་པོ་ཐལ་བཙུག།
chûp thä-cû
“May the baby acquire a lot of wealth.”

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད།
trashi delê yö
“Congratulation!”

རྐྱེན་དང་བར་ཆད་འབྱུང་མ་བཙུག།
ken d°â b°ârchä jung macû
“May there be no misfortunes and obstacles.”

ཚེ་ལོ་བརྒྱ་ཐུབ་བཙུག།
tshe lô jâ thup-cû
“May the baby live for hundreds of years.”

བསམ་པ་བཟང་པོ་འོང་བཙུག།
samb°a zangb°o ong-cû
“May the baby always bear good thoughts.”

རིག་པ་ཅན་འོང་བཙུག།
rigpacän ong-cû
“May the baby be highly intelligent.”

ཕ་དང་མ་གཉིས་ལུ་དྲིན་ལན་འཇོར་བ་ཙུག།
pha d°âng ma ’nyî lu dr°inlän jô-cû
“May the baby be able to repay kindness to the parents.”

བུ་ནོར་དར་ཞིང་རྒྱས་བཙུག།
b°unor d°arzh°ing gä-cû
“May you be blessed with a wealth of numerous children.”

ཟས་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་བཙུག།
z°ä dâ longcö phünsum tshô-cû
“May you be blessed with abundant food and wealth.”

ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཏེ་གཡས་གྲལ་བུ་གིས་གཅད་བཅུག་གཡོན་གྲལ་བུ་མོ་གིས་གཅད་བཅུག

yünring d°u ’nä di ’yädr°ä b°u g°î cä-cû ’yöndr°ä b°um g°î cä-cû
“May you live long, sorrounded by sons on the right and daughters on the left.”

ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཏེ་དགའ་བའི་གླུ་ལེན། སྐྱིད་པའི་བྲོ་འཁྲབ།

yünring d°u ’nä di gâwi ’lu len kîb°i dr°o thrap
“May you live long and make merry with joyful songs and happy dances.”

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག

trashi delê phünsum tshokpar shô
“May you be blessed with good luck and prosperity.”

རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚུལ་ཙམ་ཅིག་ཨིན།

tendrê g°i tshü tsam cî ’ing
“This [gift] is merely a token of auspiousness.”

མེ་ཏོག་ཆུང་རྡུང་མཆོད་པའི་རྫས་ཟེར་ལྟབ་དོ་བཟུམ་སྦེ་ཁ་དར་ཕུལ་བ་ལགས་སོ།།

metô chungrû chöb°i dzä z°ê ’lapd°o zumbe khad°â phüwa lâsô
“As the saying goes, ‘However small a flower is, it is an offering substance;’ likewise, I am offering this scarf to you.”

སློབ་གྲྭ་ནང་།

In a school

སློབ་གྲྭ་འདི་གི་མིང་ག་ཅི་སླབ་སྨོ།

’lopdr°a di g°i ming g°aci ’lap ’mo
“What is the name of this school?”

དཔལ་ལྡན་འབྲིང་རིམ་སློབ་གྲྭ་བར་མ་ཟེར་སླབ་པ་ཨིན།

päldän dringrim ’lopdr°a b°arma z°ê ’lap ’ing
“It is called Palden Middle Secondary School.”

སློབ་གྲྭ་འདི་ནམ་གཞི་བཙུགས་འབད་འབདཝ་ཨིན་ན།

’lopdr°a di nam zhitsû bäbäu ’ĩna
“When was this school founded?”

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༨༠ ལུ་གཞི་བཙུགས་འབད་འབདཝ་ཨིན།

cilo ciktong gupja gäpcu lu zhitsû bäbäu ’ing
“It was founded in 1980.”

སློབ་གྲྭ་འདི་ནང་སློབ་དཔོན་ག་དེ་ཅིག་ཡོད།

’lopdr°a di nâ ’löbö g°ad°ecî yö
“How many teachers are there in this school?”

བསྡོམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་ ༥༥ ཡོད།

dôm g°î ’löbö ’ngapcu nga’nga yö
“In total, there are 55 teachers.”

སློབ་ཕྲུག་ཡོངས་བསྡོམས་ག་དེ་ཅིག་ཡོད།

’lopthrû yongdôm g°ad°ecî yö
“How many students are there in total?”

བུཚ་ ༨༤༠ དང་བུམོ་ ༧༠༠ བསྡོམས་ཏེ་ ༡༥༥༠ ཡོད།

b°utsh gäpja ’ngapcu d°â b°um dünja tsî te ciktong ’ngapja ’ngapcu yö
“There are 840 boys and 700 girls, and 1550 in all.”

གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་ཨིན་ན།

zhung g˚i ’lopdr˚a ’îna
“Is it a government school?”

མེན། སྒེར་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཨིན།

men ger g˚i ’lopdr˚a ’ing
“No, it is a private school.”

སློབ་གྲྭའི་ནངརསྡོད་མི་སློབ་ཕྲུག་ ༦༥༠ ཡོད།

’lopdr˚a nâ ra dömi ’lopthru dr˚ukja ’ngapcu yö
“There are 650 boarding students.”

སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་དོན་ལུ་མཐུན་རྐྱེན་ག་ཅི་ར་ཡོད་ག

’lopthrû tshu g˚i d˚önlu thünken g˚aci ra yö g˚a
“What facilities are there for the students?”

དཔེ་མཛོད་ཁངམ་གཅིག་དང་ཚན་རིག་བརྟག་དཔྱད་ཁང་གསུམ་ཡོད།

pezö khang cî d˚â tshänrik takchä khang sum yö
“There is one library and three science laboratories.”

སློབ་གྲྭའི་ཧོངས་ལས་སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་སྐྱེད་དོ་ག

’lopdrai honglä sanam g˚i lâ lu tsönshû ked˚o g˚a
“Does the school engage in agricultural works?”

སོ་ནམ་གྱི་ལཱ་ཚུ་ཡངའབད་ནི་ཡོད།

sanam g˚i lâ tshu yâ bäni yö
“Yes, the students engage in agricultural activities also.”

སློབ་གྲྭའི་ནངརསྡོད་མི་སློབ་ཕྲུག་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཚོད་བསྲེ་བརྒྱ་ཆ་ ༤༥ དེ་ཅིག་སློབ་གྲྭའི་ལྡུམ་ར་ནངལས་ར་འཐོན་དོ།

’lopdr˚a nâ ra dömi ’lopthrû tshu g˚i d˚önlu tshöse jacha zh˚ipcu zh˚e’nga d˚ecî ’lopdr˚ai dumra nâ lä ra thönd˚o
“About 45 percent of the vegetables for the boarding students was from the school garden only.”

སློབ་གྲྭའི་ནང་ལུ་ལས་རིམ་གཞན་ག་ཅི་ར་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཡོདཔ་སྨོ།
’lopdr˚a nâ lu lärim zhän g˚aci ra godren thapni yöp ’mo
“What are the extra-curricular activities in the school?”

སྐད་འཐེན་ནི། ཞབས་བྲོ་རྐྱབ་ནི། རྩོད་འགྲན་འབད་ནི་དང་དྲིས་ལན་འགྲན་བསྡུར་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཡོད།
kä thenni zh˚apdr˚o capni tsödren bäni d˚â dr˚îlän drändur tshu godren thapni yö
“There are several extra-curricular activities such as cultural programmes, debates, quizes and so forth.”

རྩེད་རིགས་ལས་འབད་བ་ཅིན་ ག་ཅི་ར་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཡོད།
tserik lä bäwacin g˚aci ra godren thapni yö
“What sports are played in the school?”

ཀང་རིལ་དང་ལག་རིལ། དྲ་རིལ། ཅོག་རིལ་དང་ཏའི་ཀོན་ཌོ་ཚུ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནི་ཡོད།
kangril d˚â lakril dr˚âril cokril d˚â taikondo tshu godren thapni yö
“The students can play football, volleyball, basketball, table tennis, taekwondo and so forth.”

ང་ནང་ན་འོང་ཆོག་ག་ལགས།
nga nangna ong chô g˚a lâ
“May I come in sir/madam?”

ནང་ན་ཤོག
nangna shô
“Sure, come in.”

ད་ ཝ་སྤུབ་ནི།
d˚a wa pupni
“Now I am going to take attendance.”

པདྨ།
päma
“Pema!”

ཡོད་ལགས།

yö lâ
“I am present.”

ད་ སློབ་ཚན་འགོ་བཙུགས་ནི།

d°a ’loptshän go tsûni
“Now, let’s begin the lesson.”

ཁྱོད་ཀྱིས་དཔེ་དེབ་བཏོན་ཏེ་ཤོག་གྲངས་ཉི་ཤུ་པ་འདི་ཁ་ཕྱེ།

chö g°î ped°ep tön te shokdr°ang nyishupa di kha pche
“Take out your book and turn to page number 20.”

ཁྱོད་ག་ར་གིས་ལག་བཀྲམ་ཐོབ་ཅིག

chö g°ara g°î laktram thopci g°a
“Did you all get the handout?”

ཧ་གོ་ཡི་ག

ha g°oi g°a
“Did you understand?”

དོགས་པ་ཡོད་ག

d°okpa yö g°a
“Do you have any doubt?”

ངགིས་ད་ལྟོ་སྟོན་མི་འདི་ཁྱོད་ག་ར་གིས་ཧ་གོ་ཡི་ག

nga g°î d°ato tömmi di chö g°ara g°î hag°oi g°a
“Did you all understand what I just taught?”

ཁྱེད་ཆ་ཁྱབ་དྲནམ་བཏོན་ཏེ་ཉན་དོ་ག

Chê chachap dr°äm tön te nyänd°o g°a
“Are you paying attention?”

སློབ་དཔོན། ངཆབ་གསང་འགྲོ་དགོ་པས་ལགས།

’löbö nga chapsâ jo-go b°ä lâ
“Can I go to the toilet?”

དྲི་བ་རེ་མེད་ག

dr˚iwa re mê g°a
“Don’t you have any questions?”

ད་རེས་ཀྱི་སློབ་ཚན་འདི་དེམ་ཅིག་སྦེ་བཞག་ནི།

d°arê g˚i ’loptshän di d°emcîbe zhâni
“Today’s lesson is over.”

ནངས་པ་གི་དོན་ལུ་ང་གིས་ཁྱིམ་ལཱ་ཅིག་བྱིན་གེ།

nâb˚a g°i d˚önlu nga g˚î chimlâ cî bj˚in-g˚e
“Let me give you this assignment to be handed in tomorrow.”

ནངས་པ་ག་ར་གིས་ཁྱིམ་ལཱ་ཚར་ཕ་སྦེ་བྲིས་ཏེ་འབག་ཤོག

nâb˚a g°ara g˚î chimlâ tshaûbe dr˚î te bâ-shô
“All of you, please complete your assignment by tomorrow.”

ནངས་པ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་ཕྱད་གེ།

nâb˚a lêzhimbe pchä-g°e
“See you all tomorrow.”

བསླབ་བྱ།

Giving advice

ཤོབ་མ་རྒྱབ།
shop macap
“Do not lie.”

ཨརཕ་མ་བརྐུ།
’aû maku
“Do not steal.”

ཆང་མ་འཐུངས།
chang mathung
“Do not drink *chang*.”

འཐབ་རྒྱག་མ་འབད།
thap jâ mabä
“Do not get into fights.”

ཁ་ཤགས་མ་རྒྱབ།
khashâ macap
“Do not get involved in a quarrel.”

རོགས་དང་འདྲན་འདྲ་མ་འབད།
rô d°â dranda mabä
“Do not respond to challenge posed by others.”

རོགས་ལུ་སྐྱོན་མ་བཏགས།
rô lu kön matâ
“Do not find fault in others.”

ཆ་རོགས་ངན་པ་དང་གཅིག་ཁར་མ་བསྡོམས།
charô ngämb˚a d˚â cîkhâ madôm
“Do not keep bad company.”

རྒྱལ་ཁབ་ལུ་ཞབས་ཏོག་ཞུ།

gäkhap lu zh°aptô zh°u
“Serve the country.”

དཔེ་ཆ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་བལྟ།

pecha lêzhimbe ta
“Study hard.”

ཕམ་ལུ་ཐ་དམ་ཚིག་བསྟེན།

pham lu thad°amtshî ten
“Have a close bond with your parents.”

མནོ་བསམ་ཟོག་པོ་མ་གཏང་།

’nosam z°ôp matang
“Do not bear ill will.”

སེམས་བཅོ་ཁ་རྐྱབ།

sem cokha cap
“Mend your thoughts.”

བསམ་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད།

samb°a zangb°o kê
“Adopt positive attitude.”

དགེ་བ་བསྒྲུབ།

gewa drup
“Accumulate virtue.”

སྡིག་པའི་ལཱ་མ་འབད།

dikpai la mabä
“Do not perform negative deeds.”

རོགས་ལུ་སེམས་ངན་པ་མ་མནོ།

rô lu sem ngänb°a ma’no
“Do not harbour evil thoughts against others.”

དཀོན་མཆོག་གསུམ་ངོ་ཤེསཔ་འབད་དགོ།
könchôsum ngo shep bä-go
"Venerate Könchosum (Buddha, Dharma, Sangha)."

ཕམ་དང་སློབ་དཔོན་ལུ་ངོ་རྒོལ་མ་འབད།
pham d˚â 'löbö lu ngogö mabä
"Do not go against the parents and teachers."

ཀུན་དང་མཐུན་ཏེ་སྡོད་དགོ།
kün d˚â thün di dö-go
"Live harmoniously with everyone."

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་སྒྲིག་ལམ་ལུ་གནས་དགོ།
päldän drûb˚i driklam lu 'nä-go
"You have to abide by the social etiquette of Päldän Drukpa (Kingdom of Bhutan)."

རོགས་ལུ་ངནཔ་གཅིག་འབད་བ་ཅིན་ རངལུ་ངནཔ་གཉིས་འཁོར་འོང་།
rô lu ngämb˚a cî bäwacin rang lu ngämb˚a 'nyî khô-ong
"If you do a bad thing to others, you have to face double the consequences."

བསམ་ངན་རོགས་ལུ་བཏངན། ལྟས་ངན་རངལུ་འཁོར་འོང་།
samngän rô lu tang na tängän rang lu khô-ong
"If you have bad intentions towards others, bad omens will befall you."

གོངམ་ལུ་གུས་ཞབས་འབད།
g˚ongma lu g˚üzh˚ap bä
"Respect the elders."

གོངམ་ལུ་ཞབས་ཏོག་ཞུ།
g˚ongma lu zh˚aptô zh˚u
"Attend to the elders."

གོངམ་ལུ་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ།

g˚ôm lu châchî zh˚u
“Attend to the elders.”

སྨྱོ་རྫས་ལག་ལེན་མ་འཐབ།

’nyodzä laklen mathap
“Do not abuse narcotic substance.”

ཕ་སྟག་དངམ་གཟིག་ལས་སྐྱེས་པའི་བུ་འདི་ བཀྲ་མ་ཤེསཔ་མ་འབད་བར་ ཕ་བཟང་གི་བུ་དང་ གྲི་བཟང་གི་ ཤུབས་འབད་དགོ།

pha tâ d˚â ma dzî lä kêb˚i b˚u di tramaship mabä wâ phazang g˚i b˚u d˚â g˚izang g˚i shup bä-go
“The prodigy of a great father and mother, similar to the great beasts tiger and leopard, should not engage in undesirable actions; instead, it should live up to its name—the prodigy of great parents and the sheath of a great dragger.”

གསེར་སྲང་བརྒྱ་ལས་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་དགའ། ཡོན་ཏན་འདི་བཙོང་ཡང་མི་བཏུབ། ཉོས་ཡང་མེད། ཆུ་གིས་ཡང་མི་འབག རུལ་ནི་ཡང་མེད། ཆག་ནི་ཡང་མེད།

ser sang ja lä yöntän ’na cî gâ yöntän di tsong yâ mitup nyosa yâ mê chu g˚î yâ mibâ rüni yâ mê châ ni yâ mê
“A knowledge on one particular subject is worth more than 100 kilos of gold. Knowledge can neither be exchanged for wealth, nor can it be swept away by rivers; it will neither rot, nor break.”

ཤེས་ཀྱང་མི་ལ་འདྲི། མགྱོགས་ཀྱང་རྟ་ལ་ཞོན།

shê cang ’mi la dri jok cang ta la zh˚ön
“Even if you are wise, ask other people; even if you are a fast walker, ride a horse.”

ཕ་སླབ་པའི་ཁ་ལུ་མ་ཉན་ན་ བུ་རུས་སྦལ་ཁ་ལས་ཤིང་ཤོར།

pha ’lab˚i kha lu manyän na b˚u rübä kha lä shing shô
“If you do not listen to your father’s advice, you will lose your mouth-grip on the stick like the tortoise (in a Bhutanese adage, a tortoise loses its mouth-grip on the stick and dies).”

བསམ་བློ་སྔོན་ལ་བཏང་ན་མཁས་པ་ཡིན། འགྱོད་པ་རྗེས་ལ་བསྐྱེད་ན་བླུན་པོའི་རྟགས།
sam'lo 'ngön la tang na khäpa yin göpa jê la kêna 'lünpoi tâ
“If you give a careful thought at the beginning, it is a sign of wisdom; if you regret at the end, it is a sign of stupidity.”

རང་གཤིས་དང་བྱ་སྤྱོད།

Personality traits and behaviour

ཉན་ཁུག་མེད་པ།
nyänkhû mêp
"stubborn"

ཉན་མ་བཏུབ་མི།
nyän matup mi
"stubborn"

ཤ་ཚ་ཏོག་ཏོ། (སྨ།)
shatshatôto
"empathetic"

སྙིང་རྗེ་ཅན།
'nyingjecän
"compassionate"

དྲན་པ་ཅན།
dr°änb°acän
1 "attentive" 2 "matured"

སེམས་ཁར་འབབ་ཏོག་ཏོ།
semkhâ baptôto
"likeable"

གུས་ཞབས་ཅན།
g°üzh°äpcän
"respectful"

གུས་བཀུར་ཅན།
g°ükurcän
"respectful"

བློ་གཏད་ཚུགས་པ།
'lotätshup
"trustworthy"

བང་ཅན།
b°angcän
"domineering," "bullying"

སེམས་ཕྲངཏངཏ།
sem thrangtata
"honest"

གཟིམ་འཕྲོས་འཕྲོས།
zimthröthrö
"attractive"

རེ་འདོད་ཅན།
redöcän
"ambitious"

འཁྲུག་སློང་ཅན།
thrû'longcän
"quarrelsome"

དཀྲུག་ཤིང་།
trûshing
"quarrelsome"

མཐོ་འདོད་ཅན།
thodöcän
"ambitious"

ཕུང་ཟེ།
phungze
“villain”

ཤེས་འདོད་ཅན།
shêdöcän
“inquisitive”

འཐོབ་འདོད་ཅན།
thopdöcan
“ambitious”

ཁ་ཤགས་རྒྱབ་ནི་ལུ་དགའ་མི།
khashâ capni lu gâmi
“quarrelsome”

ཕུངཐོད།
phungthö
“villain”

རྩོད་པ་རྒྱབ་ནི་ལུ་དགའ་མི།
tsöb˚a capni lu gâmi
“argumentative”

རྒོད་ཐོད་ཕུངཐོད། ༼ཧླ།༽
göthö phungthö
“villain”

རང་ར་ཨིན་ཟེར་མི།
rang ra ’ing z˚êmi
“arrogant”

ཕྲག་དོག་ཅན།
thrâd˚ôcän
“jealous”

ཁེངས་དྲེགས་ཅན།
khengdr˚ekcän
“haughty”

སེམས་ལེགས་ཞིམ།
sem lêzhim
“humane”

ང་རྒྱལ་ཅན།
ngagälcän
“haughty”

དཔྱལ་བཟེད་མེད་མི། ༼ཧླ།༽
pchäse mêmi
“timid”

སྙིད་ཐག་ཡངམི།
gîthâ yangmi
“energetic”

སྤོབས་མེད་མི།
pop mêmi
“bashful”

སར་སིར། ༼ཧླ།༽
sarsir
“lively”

བློ་རིག་མཁས་དྲགས།
’lorî khädr˚â
“creative”

དབུགས་གཏུམ།
’ûtum
“ill-tempered”

ཙིགཔ་ཟ་མི།
tsîpz°ami
"bad-tempered"

ཉི་འཁྲོ་ལས་ཙིགཔ་ཟ་མི།
nîthrolä tsîp z°ami
"short-tempered"

དབུགས་རྡུམ།
'ûdum
"bad-tempered"

རླུང་ཁམས་མཐོ་དྲགས།
'lungkham thodr°â
"short-tempered"

རླུང་ཁམས་ཅན།
'lungkhamcän
"short-tempered"

སྤོབས་ཟེ།
popz°e
"big-headed"

དཔའ་རྟགས་སྒྲུར་མི།
pâtâ jûmi
"pompous"

རང་བསྟོད་རྒྱབ་མི།
rangtö capmi
"boastful"

རངར་དྲགཔ་བཟོ་མི།
rangra dr°ap z°omi
"snobbish"

རངར་ཡིནམ་སྦེ་སྟོད་མི།
rangra 'îmbe dömi
"egotistical"

ཤ་ཚ་ཅན།
shatshacän
"sympathetic"

ཉེ་རིངམེད་མི།
nyerî mêmi
"impartial"

ཕྱོགས་ལྷུང་ཅན།
choklhungcän
"discriminatory"

ཆགས་སྡང་ཅན།
chakdangcän
"discriminatory"

ཕྱོགས་གཟུངམི།
chok zungmi
"biased"

ཕྱོགས་རིས་ཅན།
chokricän
"biased"

དྲན་པ་མེད་མི།
dr°änpa mêmi
"nonsensical"

སྣངམེད་ཅན།
'nangmêcän
"careless"

དྲནམ་མ་བརྟོན་མི།
dr˚äm matönmi
“unmindful”

རིགཔ་སྒྲིམ་མི།
rîp gimmi
“meticulous”

རིགཔ་མ་སྒྲིམ་མི།
rîp magimmi
“careless”

རངར་ཨིནམ་བཟོ་མི།
rang ra ’im zomi
“haughty”

སེམས་ལེགས་དྲགས།
sem lêdr˚â
“kind-hearted”

དམ་ཚིག་ཅན།
d˚amtshîcän
“faithful,” “devoted,” “loyal”

ཐ་དམ་ཚིག་ཅན།
thad˚amtshîcän
“faithful,” “devoted,” “loyal”

ཙིགཔ་ཟ་སི་སི།
tsîpz˚asisi
“annoying,” “irritating”

བངཆེ་མི།
b˚angchemi
“domineering”

གཟེར་རྒྱབ་མི།
zê capmi
“envious”

འདྲོག་ཟེ།
drôze
“faint-hearted”

རྗེད་དད་ཅན།
jäd˚äcän
“absent-minded”

བསམ་པ་ངན་པ།
samb˚a ngänb˚a
“hard-hearted”

མི་ཐབ་ཐོབ།
’mi thapthop
“vagabond”

དཀར་ནག་ཅེ་ཙུ། ༼ཧླ།༽
kânâcecu
“temperamental”

མི་ཁྲངཏངཏ་ཅིག
’mi thrangtangta cî
“a person who is straightforward”

ཁྲངཏོམ། ༼ཧླ།༽
thrangtom
“straightforward,” “frank,” “candid”

ཕྲང་པོ། ༼ཧླ།༽
thrangpo
“straightforward,” “frank,”
“candid”

མི་ཕུང་ཆེ། ༼ཧླ།༽
’mi phungche
“troublemaker”

གཡོ་སྒྱུ་ཅན།
’yojucän
“deceitful,” “devious,”
“crooked”

ཤ་ཚ་ཧིང་ཚ་མེད་མི།
shatsha hingtsha mêmi
“unsympathetic,” “heartless”

མིག་སེར་ཚ་དྲགས།
’mîksê tshadr˚â
“possessive,” “jealous”

ལྐུགས་ཁྲོ། ༼ཧླ།༽
kûtro
“dumb boy”

ལྐུགས་ཁྲོམོ། ༼ཧླ།༽
kûtrom
“dumb girl”

ཡ་མེད།
yamê
“irresponsible”

ཉ་མེད་དཔེ་མེད། ༼ཧླ།༽
nyamê pemê
“nonchalant”

མགུ་བདེ་དྲགས།
gu dedr˚â
1 “artful” 2 “crafty,” “shrewed”

ངམ་ཏོག་ཏོ།
’ngamtôto
“terrible,” “lousy,” “shabby”

ཧ་ལས་སི་སི།
haläsisi
“terrific,” “amazing”

སྡི་ཆེ་སི་སི།
dichesisi
“pathetic” “pitiful”

ཁོ་ར་གཅིག་ཀུ་སྡོད་མི། ༼ཧླ།༽
khora cîku dömi
“loner”

གནས་སྐབས་ཅན།
näkapcän
“ingenious”

སྦྱང་དྲགས།
cangdr˚â
“clever,” “smart”

སྒྲིད་སྡུག
gîdû
“lazy” “slothful”

སྒྲིད་ངན་ཅན།
gînyäncän
“lazy” “slothful”

ལེ་ལོ་ཅན།
lälocän
"lazy" "slothful"

ལཱ་རྩ་འགེངས་འབད་མི།
lâ tsagen bämi
"workhorse," "one who keeps his/her nose to the grindstone"

སྡུག་བསྔལ་ཆེ་དྲགས་ཅན།
dûnyä chedr˚âcän
"nervous," "easily worried"

སེམས་སྡུག་ཆེ་དྲགས།
semdû chedr˚â
"nervous," "easily worried"

རེ་སྡོད་མི།
re dömi
"dependant"

ཧམ་པ་ཅན།
hampacän
"egotistical"

ཧམ་བཤད་ཅན། ༼སླ།༽
hamshäcän
"egotistical"

ཁམས་ཟེ།
khamz˚e
"hauteur"

རང་མགོ་འཐོན་མི།
rang go thönmi
"independent," "self-reliant"

མི་གནས་སྐབས་ཚ་དྲགས།
'mi 'näkap tshadr˚â
"too smart," "quick-witted"

འཁྲུལ་སྐོར་ཅན།
thrükôcän
"coquettish," "minx"

འཁྲུལ་དཔྱད།
thrücä
"coquettish," "minx"

མིང་གཏམ་ཅན།
mingtamcän
"renowned," "famous"

ཡིད་ཁར་འོང་ཆི་ཆི།
yîkhâ ongchichi
"appealing," "adorable"

ངརྒྱལ་ཚ་དྲགས།
ngagä tshadr˚â
"egoistic"

མནོ་མ་ཤེས་མི།
'no mashêmi
"blockhead"

བསོད་བདེ་བསོད་ནམས་མེད་མི།
söde sönam mêmi
"unfortunate," "unlucky," "lacking merit"

བསོད་བདེ་མེད་མི།
söde mêmi
“unfortunate,” “unlucky,”
“lacking merit”

རྒྱོ་འདོད་ཅན།
jodöcän
“sex maniac”

བྱོ་རོ་སི་སི།
j°orosisi
“scruffy,” “shabby”

ཁམས་ལོག་སི་སི།
khamlôsisi
“dirty,” “filthy”

མི་སྒྲིད་ཐག་ཅིག ༼ཧླ།༽
’mi gîthâ cî
“an active person”

བྱམས་བརྩེ་ཅན།
j°amtsecän
“kind and loving”

བྱམས་སྙིང་ཅན།
bj°am’nyingcän
“loving and compassionate”

གཟབ་ཏོག་ཏོ།
zaptôto
“well-behaved”

བརྩི་མཐོང་ཡོད་མི།
tsithong yömi
“kind and thoughtful”

བརྩི་མཐོང་མེད་མི།
tsithong mêmi
“unkind and unfeeling”

འབད་གཞག་གཟབ་ཏོག་ཏོ།
bäshâ zaptokto
“pleasing manner”

མི་གཏམ་འདོད་ཅན།
’mi tamdöcän
“one who craves for name and fame”

གཏམ་འདོད་སྒྲུར་མི།
tamdö jûmi
“one who works to earn name and fame”

མཚན་ཉིད་ལུ་དགའ་མི།
tshenyî lu gâmi
“argumentative,” “one who loves debating”

བུཚ་སྤྲོ་ཏོག་ཏོ།
b°utsh trotôto
“a cheerful boy”

མི་མཐུན་ལམ་ཅན།
’mi thünlamcän
“someone who is sociable”

ཆ་རོགས་འཆམ་ཏོག་ཏོ།
charô chamtôto
“a close friend”

བུམོ་ཡིད་ཁར་འོང་ཏོག་ཏོ་ཅིག

bum yîkhâ ongtôto cî
"a charming girl"

མི་བཀྲ་ཉེས་ཅན།

'mi tranyêcän
"a mischievous person"

མི་སངས་རྒྱས་དཀར་པོ།

'mi sanggä kâp
"a person with a heart of gold (Lit. 'A white Buddha')"

གོ་ཐོས་མེད་པའི་མི།

g°othö mêb°i 'mi
"a stubborn person"

མི་མགུ་ན་པ་ཏྲ་ཅིག

'mi gunapatra cî
"a stubborn person," "one who is pig-headed"

མི་ཁོགཔ་གདུག་དྲགས་ཅིག ༼ཧླ།༽

'mi khôp dûkdr°a cî
"a person with venomous mind"

མི་དགོད་བྲ་སི་སི་ཅིག

'mi gödr°asisi cî
"a ridiculous person"

ཨང་རྒྱས་ལེགས་ཞིམ་ཅིག

'anggä lêzhim cî
"a gentle grandmother"

ཨ་ལུ་ལྟས་ངན་ཅིག

'alu tängä cî
"a naughty child"

བུཚ་བཀྲ་མ་ཤིསཔ་ཅིག

b°utsh tramashîp cî
"a mischievous boy"

མི་ངནཔ་ཅིག

'mi ngänb°a cî
"an evil person"

མི་བཟང་པོ་ཅིག

'mi z°angpo cî
"a good human being"

མི་བསམ་པ་བཟང་དྲགས།

'mi samb°a zangdr°â
"a kind-hearted person"

མི་འཇམ་པ། ༼ཧླ།༽

'mi jamb°a
"a person of calm disposition"

བུ་སེམས་ཁར་འབབ་ཏོག་ཏོ་ཅིག

b°u semkhâ baptôto cî
"a winsome lass"

ཨ་ལུ་ཧིང་ཚ་སི་སི་ཅིག

'alu hing tshasisi cî
"a cute child"

བུམོ་ཧིང་ཚ་ཁག་ཁ་ཅིག

b°um hing tshakhâkha cî
"a cute girl," "a captivating girl"

ཨམ་འཇའ་ཆི་ཆི་ཅིག།

’am jâchichi cî
“an elegant woman,” “a fine lady”

མི་ཕན་ཐོགས་ཅན་ཅིག།

’mi phänthôcän cî
“a helpful person”

མི་དྲང་པོ་ཅིག།

’mi dr°angpo cî
“an honest person”

མི་ཕྲངཏོམ་ཅིག།

’mi thrangtom cî
“a straightforward person”

མི་ཁ་སངས་ཧིངགསལ་ཅིག།

’mi khasang hingsä cî
“a frank person”

མི་ཁ་རི་ཁ་ཐུག་ཅིག། ༼སྣ།༽

’mi kharikhathû cî
“a frank person”

མི་དགོད་བྲ་ཅན་ཅིག།

’mi gödr°acän cî
“a funny person”

མི་བརྩེ་གདུངཅན་ཅིག།

’mi tsêdungcän cî
“an affectionate person”

མི་ཐིབ་ཐིབ་ཅིག།

’mi thipthip cî
“a well-behaved person”

བུམོ་མཛེས་ཏོག་ཏོ་ཅིག།

b°um zêtôto cî
“an attractive girl”

མི་ལགཔ་ཡངས་དྲགས་ཅིག།

’mi lap yangdr°â cî
“a generous person”

མི་གཏོངཕོད་ཅན་ཅིག།

’mi tôngphöcän cî
“a generous person”

བུཚ་ཞི་ཞིངའཇམཔ་ཅིག།

b°utsh zh°izh°ingjamb°a cî
“a gentle boy”

མི་གྲེམ་ཟེ་ཅིག།

’mi tremz°e cî
“a cunning person”

མི་དབངབཙོངཅན་ཅིག།

’mi ’wangtsongcän cî
“a domineering person”

མི་དྲག་གྲོལ་ཅན་ཅིག།

’mi dr°âgöcän cî
“an aggressive person”

མི་འདོད་པ་ཆེདྲགས་ཅིག།

’mi döp chedr°â cî
“a greedy person”

ཕོ་སྐྱེས་ཁམས་ཅན་ཅིག།

phogä khamcän cî
“an arrogant man”

མི་བག་མེད་ཅིག
'mi b°âmê cî
"a careless person"

བུམོ་ཤེས་རབ་ཡོད་མི།
b°um shêrap yömi
"an intelligent girl"

བུམོ་ཤེས་རབ་ཅན།
b°um shêrapcän
"an intelligent girl"

ཚགས་ཁར་ཚུད་མིའི་མི་ཅིག
tshâkhâ tshümî 'mi cî
"a capable person"

མི་དྲག་ཤོས་ཅིག
'mi dr°ashö cî
"an exceptionally good person,"
"a highly competent person"

མི་གཟེར་ཕྲ་ཅན་ཅིག
'mi zêthracän cî
"a jealous person"

མི་མགུ་སྐོར་རྐྱབ་མི་ཅིག
'mi gukor capmi cî
"someone who deceives"

མགུ་སྐོར་གཏིངཕྱུགཔོ་ཅིག ༼ཧླ།༽
gukô tingchûp cî
"a bitterly devious person"

ཉན་བཏུབ་མིའི་མི་ཅིག
nyäntupmî 'mi cî
"a docile person"

བངབཙོངམི།
b°ang tsongmi
"one who bullies"

དཀར་ནག་ཅན།
kânâcän
"moody," "temperamental"

མི་སྟབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་ཅིག
'mi tap detôto cî
"a reasonable person"

མི་ལྷབ་ལེགས་དྲགས་ཅིག
'mi lhap lêdr°â cî
"a good-natured person"

བསྟུན་གྲོས་མེད་པའི་མི།
tündr°ö mêb°i 'mi
"a person who does not seek advice," "one who does not enter into discussion"

བསྟུན་ཆ་མེད་པའི་མི།
tüncha mêb°i 'mi
"a person who does not seek advice," "one who does not enter into discussion"

ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཡོད་མིའི་མི་ཅིག
lä judrä yömî 'mi cî
"a person with good morals"

ལས་རྒྱུ་འབྲས་བརྩི་ཤེས་པའི་མི།
lä judrä tsi shê b°i 'mi
"one who knows how to abide by the moral principles"

རྒྱུ་འབྲས་མེད་མི།
judrä mêmi
"a person with loose moral"

འབྱུང་ཁུངས་མེད་པའི་མི།
jungkhû mêb˚i 'mi
"stupid," "banana-head"

ཏན་ཏན་མེད་པའི་མི།
täntä mêb˚i 'mi
"an unreliable person"

དགོད་བྲ་སྒྱུར་མི།
gödr˚o jûmi
"a person who cracks jokes"

ཨ་ཙ་ར་སྒྱུར་མི། ༼ཧླ།༽
'atsara jûmi
"a person who makes jokes"

མི་དང་འདོད་ཅན།
'mi d˚angdöcän
"an enthusiastic person"

མི་སེམས་ལེགས་མི།
'mi sem lêmi
"a person with a heart of gold"

མི་སེམས་བཟང་དྲགས་ཅིག
'mi sem zangdr˚â cî
"a kind-hearted person"

མི་ཧ་རུམ་ཅིག ༼ཧླ།༽
'mi harum cî
"an impulsive person"

མི་ཁ་གདུག་ཕུང་ཟེ་ཅིག
'mi khad˚û phungz˚e cî
"a troublemaker"

བུ་ཚ་དགོད་བྲ་ཅན་ཅིག
b˚utsh gödr˚acän cî
"a humorous boy"

མི་ཁ་ཆེ་དྲགས་ཅིག
'mi kha chedr˚â cî
"a mouthy person"

ཨ་ལུ་ཚག་ཚིག་ཅིག
'alu tshâtshî cî
"a hyperactive child"

ཐབ་ཐོབ་བཏང་འབད་མིའི་མི།
thapthop tang bämî 'mi
"someone who does things haphazardly"

མི་མགོ་སྐོར་ཅན།
'mi gokôcän
"one who deceives," "one who fools"

ཞུན་དག་ཏོག་ཏོ་འབད་མིའི་མི།
zh˚ün d˚â tôto bämî 'mi
"a perfectionist"

ཞིབ་ཞིབ་སྦེ་འབད་མི།
zh˚ipzh˚ipbe bämi
"one who does things 'to a T'"

མི་ཁ་འཇམ་དྲགས་ཅིག

'mi kha jamdr˚â cî
"a polite person"

མི་ཁ་སྨད་ཅིག ༼སྨྲ༽

'mi kha'mä cî
"a nagging person"

གཏམ་ངན་སླབ་མི།

tam ngän 'lapmi
"one who badmouths"

ལྷ་ཚབ་ཚུབ་བཏང་འབད་མི།

lâ tshaptshup tang bämi
"one who does things hurriedly"

ལྷ་ཧར་ཧུར་བཏང་འབད་མི།

lâ harhur tang bämi
"one who does things frantically"

བློ་ངན་བསམ་ངན།

'lo-ngän samngän
"ill-willed and bad-mouthed"

མི་ན་འཐན་ཏོག་ཏོ་ཅིག

'mi nathäntôto cî
"a trustworthy person"

མི་སེམས་ཆུང་།

'mi semchû
"a faint-hearted person"

མི་བྱང་ཉེས།

'mi j˚ânyê
"a worthless person," "a good-for-nothing guy"

བུ་ཚ་བཀྲ་ཉེས་ཅིག

b˚utsh tranyê cî
"a mischievous lad," "a bad egg"

སྐྱིན་མ་འཇལ་མི།

kîma jämi
"a vengeful person," "a person who settles an old score'"

དགོ་འདོད་ཆེ་མིའི་མི།

godö chemi 'mi
"a greedy person"

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་མི།

bj˚am d˚â 'nyingje mêb˚i 'mi
"someone without love and compassion"

མི་གདུག་རྩུབ་ཅན་ཅིག

'mi dûktsupcän cî
"a ruthless person"

སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་མི།

'nyingje mêb˚i 'mi
"someone who has no compassion"

མི་རང་མཐོ་ཅན་ཅིག

'mi rangthocän cî
"a big-headed person," "a person with his 'nose in the air'"

དཔའན་མདོག་སྐྱུར་མིའི་མི།
pândô jûmî ’mi
“one who is on an ego trip”

མི་མཉོ་གཅིགས།
’mi ’nocîm
“a bull-headed person”

ཉན་ཁུག་མེད་པའི་མི།
nyänkhû mêb˚i ’mi
“an adamant person,” “someone who turns a deaf ear”

མ་ཉན་གུ་རུ།
manyän g˚uru
“an adamant person,”
“someone who turns a deaf ear”

ཉན་མ་བཏུབ་པའི་མི།
nyän matûb˚i ’mi
“an adamant person,”
“someone who turns a deaf ear”

མི་ཁ་ཇི་པེ་ཏ། (ཧླ།)
’mi khaj˚ipeta
“a talkative person,” “someone who is loud-mouthed”

མི་གཏི་བུབ། (ཧླ།)
’mi tib˚up
“a quiet and dull person”

བདུད་མོ་ཁོག་གདུག་ཅིག (ཧླ།)
düm khôdû cî
“a malevolent demon”

དཔའ་མདོག་ཤིག་ཤི།
pâdôshîshi
“on an ego trip”

མི་ཡ་བཅད་ཅིག (ཧླ།)
’mi yacä cî
“a careless person”

བུ་མོ་འབད་གཞག་ངམ་སི་སི་ཅིག
b˚um bäzhâ ’ngamsisi cî
“a girl with an abrasive manner”

མི་ཀ་ཀུ་དཀར་ནག (ཧླ།)
’mi kakukânâ
“a moody person”

མི་གནག་ལོག་ལོ།
’mi ’nâlôlo
“a reserved person,” “a serious guy”

ཁོག་ཀུ་གདུག་དྲགས།
khôku d˚ûkdr˚â
“a hard-hearted person”

དོན་ཧིང་མེད་པའི་མི།
d˚uhing mêb˚i ’mi
“a coward,” “a person with chicken heart”

བུ་མོ་སྐད་ཀོམ་རྐྱབ་མི། (ཧླ།)
b˚um käkom capmi
“a loud-mouthed girl”

མི་ལཱ་འབད་ནུམ་མི།

’mi lâ bä-numi
“a hard-working person,” “one who is industrious”

བུམོ་བསོད་བདེ་ཅན་ཅིག

b˚um södecän cî
“a fortunate girl”

སླབ་ཐངས་ཟེར་ཐངས་ཡོད་པའི་མི།

’lapthang z˚êthang yöb˚i ’mi
“one who is cogent”

དྲག་སྤྱོད་ཚ་དྲགས་འབད་མི་ཅིག

dr˚âcö tshadr˚â bämi cî
“an aggressive person”

མི་ངོ་ཆུང་ཅིག

’mi ngochung cî
“a shy person,” “an introvert”

མི་དབང་ཅན་ཅིག

’mi ’wangcän cî
1 “a powerful person” 2 “a charismatic figure”

མི་ཡོངས་གྲགས་ཅན་ཅིག

’mi yongdr˚âcän cî
“a renowned person,” “a famous person”

མི་སྲ་ཁྲག་ཅིག

’mi satrâ cî
“a person who is hard to deal with”

མི་བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་བཟང་མི་ཅིག

’mi samb˚a semkê zangmi cî
“a person with a heart of gold”

མི་བསམ་པ་བཟང་དྲགས་ཅིག

’mi samb˚a zangdr˚â cî
“an incredibly nice person,” “someone with exceptionally warm heart”

ཁོ་འདི་མི་ཁྲངམ་ཅིག་ཨིན།

kho di ’mi thrâm cî ’ing
“He is an honest guy.”

མི་འབྱིད་སྐོར་ཚ་དྲགས་ཅིག

’mi bjîkô tshadr˚â cî
“a deceitful person”

མི་མགུ་སྐོར་ཚ་དྲགས་ཅིག

’mi gukô tshadr˚â cî
“a deceitful person”

མི་ཧམ་བཤད་སྟོངམ་བཤད་ཅིག

’mi hamshä tômshä cî
“a person full of vanities”

མི་ཁོག་ཀུ་ལེགས་དྲགས་ཅིག ༼སྔ༽

’mi khôku lêdr˚ä cî
“a kind-hearted person”

མོ་གཙངམ་ཆེ་དྲགས་ཅིག་ཨིན།

mo tsangdr˚â chedr˚â cî ’ing
“She is very hygienic.”

སྦྱིན་འབྲས་མེད་མི།
jindrä mêmi
“ungrateful,” “lacking gratitude for kindness shown”

བུ་ཚ་སྐྱིད་དྲགས། ༼ཧླ།༽
b˚utsha kidr˚â
“a contented child who seldom cries”

བུ་ཚ་སྐྱིད་པ་བཟོ། ༼ཧླ།༽
b˚utsha cîpzo
“a contented child who seldom cries”

བུམོ་གཞངབཙོངམ་ཅིག
b˚um zhangtsôm cî
“a sexually promiscuous woman”

སྨད་འཚོངམ།
’mätshongma
“a woman of loose moral”

ལུས་འཚོངམ།
lütshongma
“a woman of loose moral”

འཆལ་ཧྲོམ།
chätom
“a woman who is a sex maniac”

འཆལ་ཧྲོ་ལ།
chätola
“a man who is a sex maniac”

རྒྱོ་ཟེ།
joz˚e
“a man with high sex drive,” “lecher”

རྒྱོ་ཟེ་མོ།
joz˚em
“a woman with high sex drive”

མི་བྱངཉེས་ཅིག
’mi j˚angnyê cî
“a good-for-nothing guy”

སྐྱོ་སྐྱོཡ།
cocou
“worthless,” “good-for-nothing”

མཚམས་ཚོད་མེད་མི།
tshamtshö mêmi
“unrealistic,” “unreasonable,” “irrational”

ཆོག་ཤེས་ཅན།
chokshêcän
“to know when to be contented,” “to know when to be enough”

ཁོ་འདི་ཧམ་མདོག་ཅན་ཅིག་ཡིན་མས།
kho di ’ngamdôcän cî ’immä
“He is too macho.”

ཨ་ལུ་སྡི་ཆེ་སི་སི་ཅིག་འདུག

’alu dichesisi cî dû
“The child is pitiful.”

བསོད་ནམས་འདི་དྲནམ་བརྟོན་ཏེ་ལཱ་འབད་མི་ཅིག་ཨིན།

sönâm di dr˚ämtön te lâ bämi cî ’ing
“Sonam is someone who does things with attention to detail.”

ཆོས་སྐྱིད་འདི་མནོ་བསམ་ལེགས་ཤོམ་གཏང་ཤེས་མི་ཅིག་ཨིན།

chöki di ’nosam lêzhim tang shêmi cî ’ing
“Choki is someone who can think prudently.”

རྒྱ་མཚོ་འདི་ཤིང་བཟོ་བོ་མཁས་དྲགས་ཅིག་ཨིན་མས།

jamtsho di shingzo khädr˚â cî ’immä
“Jamtsho is a skilful carpenter.”

ཁོ་གུས་ཞབས་མེད་པའི་མི་ཅིག་ཨིན།

kho g˚üzh˚ap mêb˚i ’mi cî ’ing
“He is a disrespectful person.”

ངབཅས་ཀྱི་ཨ་རྒས་འདི་དྲན་པ་མེད་པའི་མི་ཅིག་ལུ་གྱུར་སོ་ཡི།

ngacä g˚î ’agä di dr˚änb˚a mêb˚i ’mi cî lu jû soi
“Our grandfather has become childish.”

སློབ་ཕྲུག་འདི་གཞན་དང་མ་འདྲཝ་སྦེ་ར་ལེགས་ཤོམ་ཅིག་འདུག་མས།

’lopthrû di zh˚än d˚â madraube ra lêzhim cî dû mä
“This student is exceptionally good.”

བཀྲ་ཤིས་འདི་ངེའི་ཆ་རོགས་མཐུན་ཏོག་ཏོ་ཅིག་ཨིན།

trashî di ngei charô thüntôto cî ’ing
“Tashi is a true friend of mine.”

མོ་མི་གཞན་མཐོང་ཅན་ཅིག་འོང་འོང་ར་འདྲ་བས།

mo ’mi zhänthongcän cî ong ong ra dra wä
“She seems to be quite considerate.”

ཁོ་མི་ལྷོད་ལྷོད་ཅིག་ཨིན་ཨིན་ར་འདྲ་བས།

kho ’mi lhölhö cî ’ing ’ing ra dra wä
“He appears to be quite cool.”

ཁོ་འདི་མི་ཞི་ཏོག་ཏོ་ཅིག་འདུག

kho di ’mi zh°itokto cî dû
“He is cool, calm, and collected.”

ཁོ་འདི་འབདན་མི་ལཱ་ཁག་ཅིག་ཡོད་མས།

kho di bän ’mi lâkhâ cî yö mä
“He is someone who is hard to deal with.”

མོ་འདི་མི་ཤ་ཚ་ཧིང་ཚ་ཅན་ཅིག་ཨིན་མས།

mo di ’mi shatsha hingtsha cän cî ’immä
“She is an empathetic woman.”

སྤྲོ། ཁྱོད་འབདན་གཟབ་གཟབ་འདུག་མས།

pao chö bän zapzap dû mä
“Wow! You are awfully careful.”

མི་འདི་ག་ཉི་བ་ཚགས་ཁར་ཚུད་མཁས་མས། ༼ཧླ༽

’mi d°i g°aniwa tshâkhâ tshükhä mä
“This person is highly capable.”

ཁོ་སྔོན་སྦྱངས་ཡོད་མི་ཅིག་ཨིན།

kho ’ngönjang yömi cî ’ing
“He is a person with innate talent.”

ངབཅས་ཀྱི་འགོ་དཔོན་འདི་མ་པ་ལས་ཆགས་སྣང་ཕྱོགས་རིས་མེད་མི་ཅིག་ཨིན།

ngacä g°i gopön di mapalä châdâ chôri mêmi cî ’ing
“Our boss is someone who is not at all prejudiced.”

བསོད་ནམས་འདི་གཞན་ལུ་ཆ་རོགས་འབད་དགོ་མནོ་མི་ཅིག་ཨིན།

sönâm di zhän lu charô bägo ’nômi cî ’ing
“Sonam is someone who offers help to others with no strings attached.”

ཁོ་ཆ་རོགས་དགའ།

kho charô gâ
“He is a nice person to be friend with.”

ཁོ་འདི་དབང་ཆེ་ཞ་བཟོ་མི་མི་ཅིག་ཡིན།

kho di ’wangcheu zomi ’mi cî ’ing
“He is someone who exerts power.”

ངེའི་ཨའི་འདི་ཁ་ཧན་ཏོང་ཏོ་སླབ་མི་ཅིག་ཡིན།

ngei ’ai di kha häntongto ’lapmi cî ’ing
“My mother is someone who speaks politely.”

མོ་འདི་ཉི་འཁྲོ་ལས་གནམ་མེད་ས་མེད་ཕྲག་དོག་སྐྱེད་མི་ཅིག་ཡིན།

mo di nîthrolä ’nâmê sâmê thrâd˚ô kêmi cî ’ing
“She is someone who instantly gets furiously jealous.”

ཚོར་སྣང་།
Emotions

དགའ་བ།
gâwa
"happiness," "joy"

དགའ་ཏོག་ཏོ།
gâtôto
"happy," "cheerful"

སྐྱོ་བ།
cowa
"sadness"

སྐྱོ་སི་སི།
cosisi
"sad," "heart-rending"

སྐྱོ་ལྷང་ལྷང་།
colhanglha
"sad," "unhappy," "miserable"

སྐྱོ་མདོག་ཤིག་ཤི།
comdôshîshi
"doleful," "woebegone"

སྐྱིད་ཏོང་ཏོ།
kîtongto
"restful," "peaceful"

སྡུག་བསྔལ་ཕོག
dûngä phô
"to feel distress," "to suffer"

རྣམ་རྟོག་ལངས།
'namto lang
"to be surprised by something," "to have discursive thought"

རྣམ་རྟོག་ལངས་སི་སི།
'namto langsisi
"surprising," "shocking"

ཧ་ལས།
halä
"to be astonished," "to be amazed," "to be taken aback"

ཧ་ལས་སི་སི།
haläsisi
"astonishing," "amazing"

འདྲོག་ནི།
drôni
"to fear," "to be scared," "to be frightened"

འདྲོག་སི་སི།
drôsisi
"scary," "nervous," "frightening"

འདྲོག་བྲེལ་འཐབ།
drôbj˚ê thap
"to be nervous," "to be fearful"

ཙིགཔ་ཟ།

tsîpz˚a
"to be annoyed," "to get angry"

ཙིག་སྨུག་ལངསི་སི།

tsîmû langsisi
"annoying," "irritating,"
"provoking"

ཙིགཔ་ཟ་སི་སི།

tsîpz˚asisi
"annoying," "irritating,"
"provoking"

དབུགས་འགམ།

'ûgam
"to be upset," "to irk," "to feel
frustrated"

དབུགས་འགམ་སི་སི།

'ûgamsisi
"irksome," "frustrating,"
"upseting"

བུངའགམ།

b˚unggam
"to be upset," "to irk," "to feel
frustrated"

བུངའགམ་སི་སི།

b˚ung gamsisi
"irksome," "frustrating,"
"upseting"

ཚ་གྲུང་།

tshag˚ä
"worry," "concern," "anxiety"

སེམས་འཁྲུལ།

sem thrü
"to be sad," "to be melancholic"

སེམས་ཤི།

sem shi
"to be disheartened," "to be
disappointed," "to feel sad"

སེམས་ཕམ་སི་སི།

sem phamsisi
"regretful," "upsetting,"
"disheartening"

བློ་ཕམ་སི་སི།

'lo phamsisi
"regretful," "upsetting,"
"disheartening"

འཁྲུལ་སྣངལང་།

thrünâ lang
"to be sentimental," "to be
melancholic"

འཁྲུལ་སི་སི།

thrüsisi
"sentimental," "melancholic"

འཁྲུལ་ལྷངལྷང་།

thrülhanglha
"sentimental," "melancholic"

འཁྲུལ་སྣངལངསི་སི།

thrünâ langsisi
"sentimental," "melancholic"

ངོ་ཚ་སི་སི།

ngotshasisi
“embarrassing,” “shameful”

ངོ་ཚ་རིལ་རི།

ngotsharîri
“embarrassing,” “shameful”

པམ་ལེ་ལེ།

pamlele
“intimidated,” “terrified”

སྐྱི་གཡའ་སི་སི།

ke’yäsisi
“creepy,” “eerie,” “scary”

གཡང་ཟ།

’yangz˚a
1 “hesitate” 2 “to be scared”

གཡང་ཟ་སི་སི།

’yangz˚asisi
1 “hesitant” 2 “scary”

གཉིད་སྡུག་རྐྱབ་སི་སི།

’nyîdû capsisi
“drowsy,” “sleepy”

བློ་བཙོངས་སི་སི།

’lotsongsisi
“embarrassing”

བློ་འཁོལ་སི་སི།

’lokhösisi
“regretful,” “upsetting,”
“disheartening”

ཧམ་ཐལ་ཐལ།

hamthäthä
“speechless,” “dumbfounded”

སེམས་སྟོང་ཧང་ཧ།

sem tonghaha
“lonely,” “empty”

སེམས་ཚབ་ཚུབ།

sem tshaptshup
“anxious,” “restless,”
“impatient”

སེམས་ཙའུ་ཙིའུ།

sem tsautsiu
“restless,” “excited”

སྤྲོ་ཏོག་ཏོ།

trotôto
“joyful,” “sunny”

བློ་བདེ་ཏོག་ཏོ།

’lodetôto
“secure,” “relieved”

བློ་བདེ་པག་པ།

’lodepâpa
“secure,” “relieved”

སྤྲོ་བ་ཆེ་ཏོག་ཏོ།

trowachetôto
“joyful,” “sunny”

མ་དགའ་སི་སི།

magâsisi
“dull and not interesting”

སྒྲིད་ཐག་བསྐྱུར།
gîthâ cû
“to be demotivated”

སྒྲིད་ཐག་སྐྱུར་སི་སི།
gîthâcûsisi
“demotivating”

དཔའ་ཞུམ།
pâ zhum
“to feel intimidated”

བློ་འགྱོད་ནི།
’lo göni
“to regret,” “to repent”

བང་ཆགས་ཏོག་ཏོ།
b˚angchâtôto
“homely”

དགའ་མཐུན་གྱི་གླེང་།
Lovers' talk

ཨ་རོགས་དགའ་རོགས།

'arô gârô
"sweetheart" (girlfriend, boyfriend)

གཅེས་གཅེས།

cêcê
"*cêcê*—used as an affectionate form of address to a beloved person similar to English 'dear'"

རྩ་རྒས།

tsagä
"*tsagä*—literally meaning 'stupid,' used as an affectionate form of address to a beloved person (male)"

རྩ་རྒས་མོ།

tsagäm
"*tsagäm*—literally meaning 'stupid,' used as an affectionate form of address to a beloved person (female)"

ཞན་ཁོགས་མ།

zh˚ängkhôm
"*zhängkhôm*—literally meaning 'weak or feeble,' used as an affectionate form of address to a beloved person (female)"

གླེན་གོ།

'lengg˚o
"*'lengg˚o*—literally meaning 'dumb,' used as an affectionate form of address to a beloved person (male)"

གླེན་གོམ།

ʼlengg˚om
“*ʼlengg˚om*—literally meaning ‘dumb,’ used as an affectionate form of address to a beloved person (female)”

དགའ་ཤོམས།

gâshôm
“*gâshôm*—literally meaning ‘best,’ used to refer to a favourite person similar to English ‘honey’”

ཨམ་སྲུ།

ʼamsu
“wife,” “women”

རྨག་པ།

ʼmâp
“husband,” “hubby”

ཕོ་རྒྱ།

phoja
“male”

གཉེན་གྲོགས།

ʼnyendr˚ô
“spouse”

ཁྱོད་ཀྱི་འགྲུལ་འཕྲིན་གྱི་ཨང་གྲངས་འདི་ང་ལུ་གནང་མས།

chö g˚i drülthrin g˚i ʼangdr˚ang di nga lu ʼnang mä
“May I have your mobile number?”

ང་ཁྱོད་ལུ་ འགྲུལ་འཕྲིན་བཏང་བ་ཅིན་ ཁྱད་མེད་ག

nga chö lu drülthrin tangb˚acin khä mê g˚a
“Is it okay if I gave you a buzz?”

ང་ཁྱོད་ལུ་ འགྲུལ་འཕྲིན་བཏང་པ་ཅིན་ཙིགཔ་མི་ཟ་ག

nga chö lu drülthrin tangb˚acin tsîp miz˚a g˚a
“Would you mind if I called you?”

ང་ཁྱོད་ལུ་ འགྲུལ་འཕྲིན་ཨང་གྲངས་གནང་ཟེར་སླབ་མི་འདི་ཁྱོད་ལུ་དགའ་ནི་འདི་གིས་ཨིན།

nga chö lu drülthrin ’angdr˚ang ’nang si lapmi di chö lu gâni di g˚î ’ing
“The reason why I am asking for your phone number is because I have fallen for you.”

ད་རིས་ངབཅས་གཉིས་ལྟོ་ཅིག་གཅིག་ཁར་ཟ་བར་འགྱོ་གེ།

d˚arî ngacä ’nyî to cî cîkhâ z˚awâ jô-g˚e
“Let’s go to have a meal together.”

ཁྱོད་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་སྡོད་མས།

chö lêzhimbe dö mä
“Take care of yourself.”

ཁྱོད་གཞན་དངམ་འདྲཝ་ཅིག་སྦེ་ར་འཇའ་རིསམོ་འདུག

chö zhän d˚â madrau cî be ra jârîm dû
“You are exceptionally beautiful/handsome.”

ཁྱོད་གསར་རིསམོ་འདུག

chö sârîm dû
“You are beautiful/handsome.”

ཁྱོད་ཀྱི་མིག་ཏོ་ག་དེམ་ཅིག་ལེགས་པས།

chö g˚i ’mîto g˚d˚emcî lê b˚ä
“Your eyes are so sparkling.”

ཁྱོད་འཇའ་ཆི་ཆི་འདུག

chö jâchichi dû
“You are so cute.”

ངགིས་ཁྱོད་ལུ་དགའ།

nga g˚î chö lu gâ
“I love you,” “I adore you.”

ངགིས་ཁྱོད་ལུ་གནམ་མེད་ས་མེད་དགའ་བས།

nga g˚î chö lu ’nâmê samê gâ wä
“I love you deeply,” “I adore you so much”

ངཁྱོད་ལུ་སེམས་ཤོར་སོ་ཡི།

nga chö lu sem shôsi
“I have fallen for you.”

ངཁྱོད་ལུ་སེམས་ཆགས་ཆི་ཡི།

nga chö lu sem chachî
“I am in love with you.”

ཁྱོད་ངལུ་དགའ་བས་ག

chö nga lu gâ wä g˚a
“Do you love me?” “Do you like me?”

ཁྱོད་འདི་ངེ་གི་ཡོད་ན་མེད་ན་ཅིག་ཨིན།

chö di nge g˚i yöna mêna cî ’ing
“You are an ideal person for me.”

ཁྱོད་དང་ང་ མི་ཚེ་གཅིག་ གཅིག་ཁར་སྡོད་གེ།

chö d˚â nga ’mitshe cî cîkhâ dö-g˚e
“lets spend our life together forever.”

ངགིས་ཁྱོད་འདི་ཕངས་ར་ཕངས།

nga g˚î chö di phang ra phang
“I truly care for you.”

ཁྱོད་ཀྱིས་ངམི་ཕངས་མས་ག

chö g˚î nga miphang mä g˚a
“Do you not care for me?”

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དོན་ལས་ར་ཕངས་ཡ།

chö g˚î nga d˚önlä ra phang ya
“Do you genuinely care for me?”

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་དོན་ཧིང་ན་བཅུག་པ་མས་སྨེ།

chö g˚î nga d˚unghing na-cûp mä ’me
“You are breaking my heart.”

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་འཁྲུལ་བཅུག་པ་མས་སྨེ།

chö g˚î nga sem thru-cûp mä ’me
“You are hurting me,” “You are making me sad.”

ཁྱོད་ཀྱིས་ང་སེམས་དགའ་བཅུག་པ་མས།

chö g˚î nga sem gâ-cûp mä
“You make me feel over the moon.”

ཁྱོད་དངངགཅིག་ཁར་བསྡོམ་གེ་མེན་ན།

chö d˚â nga cîkhâ dom-g˚e mêna
“Shall we tie the knot?”

ངབཅས་གཉིས་གཉེན་རྒྱབ་གེ།

nga cä ’nyî ’nyen cap-g˚e
“Let’s get married.”

ཁྱོད་དངངབཟའ་ཚངགཅིག་ཁར་བསྡོམ་གེ་མེན་ན།

chö d˚â nga zatshang cîkhâ dom-g˚e mêna
“Do you consent to be my wife/husband?”

ཁོ་ངེ་གི་སྙིང་གྲོགས་ཨིན།

kho nge g˚i ’ngyingdr˚ô ’ing
“He is my soulmate.”

མོ་ངེ་གི་སྙིང་གྲོགས་ཨིན།

mo nge g˚i ’ngyingdr˚ô ’ing
“She is my soulmate.”

མོ་འདི་ཧིང་ཚ་ཁག་ཁ་ཅིག་འདུག

mo di hingtshakhâkha cî dû
"She is captivating."

ཁྱོད་འདི་ངེ་གི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་གཉེན་གྲོགས་ཨིན།

chö di nge g˚i 'mitshe cî g˚i 'nyendr˚ô 'ing
"You are the love of my life."

ང་ཁྱོད་དྲན་ཆེ་ཡི།

nga chö dr˚änchî
"I am yearning for you;" "I miss you."

ང་ཁྱོད་ཕྱད་དགོ་མནོ་ཡི།

nga chö chä-go 'noyi
"I'm longing to see you."

ཁྱོད་ངེ་གི་ཨ་རོགས་དགའ་རོགས་འབད་ན་ན།

chö nge g˚i 'arôgârô bän na
"Would you like to be my sweetheart?"

ངེ་གི་སེམས་ཁར་ཁྱོད་ར་དྲན་མས།

nge g˚i semkhâ chö ra dr˚än mä
"My heart calls out for you."

ངེ་གི་སེམས་ཁར་ཁྱོད་ར་མནོ་བསམ་གཏང་མས།

nge g˚i semkhâ chö ra 'nosâm tang mä
"I always think of you."

ཁྱོད་ང་ལུ་འུ་ཅིག་བཀལ་གནང་།

chö nga lu u cî kä-'nang
"Give me a kiss."

ཁྱོད་ང་ལུ་ཕངམ་བཏབ་གནང་།

chö nga lu phâmtap-'nang
"Give me a hug;" "Hold me."

ཁྱོད་འདི་ངེ་གི་དོན་སྙིང་ཡིན།

chö di nge g˚i d˚unghî ’ing
“You are my heart.”

ངཁྱོད་མེད་པར་རྩ་ལས་སྡོད་མི་ཚུགས་པས།

nga chö mêb˚â tsalä dö mitshû bä
“I can’t live without you.”

ངཁྱོད་མེད་པར་ཆགས་ར་མི་ཆགས།

nga chö mêb˚â châ ra michâ
“I can’t bear to be apart from you.”

ཁྱོད་དངངད་རིས་བཤལ་འགྲོ་གེ།

chö d˚â nga d˚arî shä jô-g˚e
“Let’s go for a romantic walk.”

ཁྱོད་ཀྱིས་ངརྐྱངམ་གཅིག་བཀོ་བཞག་མ་ད།

chö g˚î nga câmcî kô-zhâ m˚ad˚a
“Please don’t leave me all alone.”

ངབཅས་གཉིས་མ་ཤི་ཚེ་གངལྷོད་ལྷོད་སྡོད་ནི་ཡོད་བཅུག་ཅིག (སྨྲ་རོ།)

ngacä ’nyî mashi tsheg˚ang lhölhö döni yö-cû cî
“May our relationship last forever.”

ངགིས་ཁྱོད་བཀོ་མི་བཞག

nga g˚î chö ko mizh˚â
“I won’t leave you.”

ངཁྱོད་ལུ་སེམས་སྙིངལས་ར་དགའཔ་མས།

nga chö lu sem hing lä ra gau mä
“I love you deeply.”

ངཁྱོད་ལུ་སེམས་ཀྱི་གདིངལས་ར་དགའཔ་ཡིན།

nga chö lu sem g˚i ding lä ra gau ’ing
“I love you from the bottom of my heart.”

ངཁྱོད་ཀྱི་ཨིན། ཁྱོད་ངེ་གི་ཨིན།
nga chö gi ’ing chö nge g˚i ’ing
“I am yours and you are mine.”

ངབཅས་གཉིས་ཆ་སྒྲིག་ར་སྒྲིག་པས།
ngacä ’nyî cha drî ra drî bä
“We are a perfect match.”

ངགིས་ཁྱོད་ལུ་དགའ་བའི་སེམས་ཡོད།
nga g˚î chö lu gâwi sem yö
“I have deep feelings for you.”

ངཁྱོད་ལུ་སེམས་ཆགས་ཆགས་ར་འདྲཝ་ཅིག་འདུག
nga chö lu sem châchâ ra drau cî dû
“I think I am in love with you.”

ངེ་གི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་གཉེན་གྲོགས་ཁྱོད་ར་བབ་བབཔ་འདྲཝ་ཅིག་འདུག
nge g˚i ’mitshe cî g˚i ’ngyendr˚ô chö ra b˚apb˚ap drau cî dû
“I think you are the one for me.”

ངབཅས་གཉིས་གཅིག་ཁར་བསྡོམས་ཆིཔ་ཅིན་ ངསེམས་དགའ་ནི་མས།
ngacä ’nyî cîkhâ dômchibacin nga sem gâni mä
“I would like for us to get together.”

ངེ་གི་གམ་འབད་རུང་ཁྱོད་ཨིན། ༼སྤྲ་རོ།༽
nge g˚i g˚am bä rû chö ’ing
“You are my everything.”

ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་འདི་ངལུ་འདུག་པ། དེ་འབདཝ་ད་ ངནི་ཧེ་མ་ལས་གཉེན་རྒྱབ་ཅི།
chö gi sem di nga lu dû ba d˚e bau d˚a ngan hema lä ’nyen cap ci
“I know you have a soft corner for me, but I am sorry to say that I am already married.”

ཁྱོད་ཀྱིས་ངལུ་ག་ཅི་ཅིག་འབད་ནུག་ས།   ངཉིནམ་གཅིག་བཉིནམ་གཅིག་ཁྱོད་ལུ་དགའ་བས།
chö g˚î nga lu g˚aci cî bä nû sa nga nyîmcî wa nyîmcî chö lu g˚a wä
“You have put a spell on me because I love you more and more every day.”

ངེ་གི་སེམས་སྤར་རི་གངམ་འདི་ཁྱོད་ལུ་བྱིནམ་ཨིན།
nge g˚i sem pârig˚âm di chö lu j˚îm ’ing
“I am offering this tender heart of mine to you.”

ངམོ་ལུ་གནམ་མེད་ས་མེད་དགའཔ་མས།   ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་བ་ཅིན་ག་ཅི་འབདཔ་དྲག་ག
nga mo lu ’nâmê sâmê gâu mä chö g˚î bäwacin g˚aci bäu dr˚a g˚a
“I am madly in love with her; so what do you think I should do?”

སྐྱེས་པའི་ཁ་ཚིག   ཟ་མའི་དམ་ཚིག
käb˚i khatshî z˚amai d˚amtshî
“For man it’s the promise, for woman it’s the loyalty”

ངགིས་འབད་མི་འདི་ངབཅས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལུ་ཨིན།
nga g˚î bämi di ngacä ’nyî gi d˚önlu ’ing
“Whatever I do is for our sake.”

གཉེན་སྟོན་བརྩི་སར།

At a wedding ceremony

འོ་ལགས་སོ། དེ་རིང་ནཱ་ལུ་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་ཤོམ་བསྒྲིག་སར་བཞུགས་མིའི་བླམ་དང་སློབ་དཔོན།
o lâso d˚arî nâ lu tendrê lêzhim drîsâ zhûmî ’lam d˚â ’löbö
“Lama and the guests, who are here today, where we make an auspicious connection of ……May I have your attention please.”

མཆེད་གྲོགས་ཆོས་མཛད།
chödr˚ô chödzä
“friends and comrades”

གྲོང་ཡུལ་གྱི་མི་རབས་རྒན་རྒས།
dr˚ongyü g˚i ’mirap gängä
“the village elders”

ནང་མི་ཕ་འདྲ་དང་ཨམ།
nangmi phadr˚a d˚â ’am
“the relatives who are like father and mother”

སྨན་ཆུང་བུམོ་དང་སྟག་ཤར་གཞོནམ།
’mänchû b˚ûm d˚â tâshâ zhöm
“the gorgeous young girls and healthy youthful boys”

ཆོས་རྗེ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་ཞལ་ལས། ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་སྒྲིགས།། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་རང་གིས་བྱས་པས་ཆོག། ཟེར་གསུངས་དོ་བཟུམ།
chöje drowai gönpo tsangpa jarä g˚i zh˚ä lä lêb˚i chôsu tendrê zangpo drî phünsum tshokpa rang g˚î j˚äpä chô z˚ê sungd˚o zum
“As the Dharma Lord Tsangpa Gyare, the Guardian of Beings, said: ‘Plan auspicious events in favour of good things; then achieve perfection by oneself.’”

དྲིན་ཅན་རྩ་བའི་བླ་མ། ཡི་དམ་དཔའ་བོ་མཁའ་འགྲོ། སྲུང་མ་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོ།
dr˚incän tsawi ’lama yid˚am pawo khandro sungma d˚amcän jamtsho
“the Gracious Root Guru, the personal deities—Viras and Dakinis (heroes and heroines), the Samaya-bound Protectors”

འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་མགོན་དམ་པ།
drowa lha d˚â cäb˚i câpgön d˚ampa
“the Supreme Protector of all, including gods and human beings”

མཆོད་ཁྲི་པདྨའི་སྟེང་།
chöthri pämi teng
“on top of the offering seat Lotus”

དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བཀྲག་མ་བསྒྲིབས།
kilkhor g˚i câ madrîp
“The brilliance of the mandala is not obscured.”

མར་མེའི་མདངས་མ་ཉམས།
marmei dâng manyam
“The radiance of the butter lamp has not degenerated.”

སྤོས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡལ།
pö g˚i dr˚i mayä
“The fragrance of the incense has not disappeared.”

ཁྲ་ཆེམ་ཆེ་སྦེ་བཞུགས་པའི་སྐུ་མདུན་ལུ།
thrachemchebe zhûb˚i kudün lu
“In the presence of all who remain in full technicolour.”

དམ་ཚིག་གསེར་གྱི་བརྒྱུད་པ་འདི་ གཡའ་ཡི་དྲི་མས་མ་གོས།
d˚amtshi ser g˚i jüpa di ’ya yi dr˚imä mag˚ö
“The lineage of the Golden Samaya should not be covered with stains of rust.”

བླ་སློབ་དང་ རྒན་རབས་གོ་ཤེས་ཉན་ཤེས།
’la’lop d˚â gänrâp g˚oshê nyänshê
“the gurus and the deciples, the elders who are all erudite”

གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཏོག་ཏོ། བསོད་བདེ་ཅན། ཚིག་ལུ་གནོན་ཡོད་མི།
zijî chetôto södecän tshî lu ’nön yömi
“those with charismatic personality, those who are fortunate, and those who are eloquent”

ན་ཚོད་རན་མི། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ག་ཉི་ལུ་ཡང་སྦྱང་བ་ཐོབ་ཐོབཔ།
natshö ränmi jikten g˚i j˚awa g˚ani lu yâ j˚angwa thopthop
“those who are matured to adulthood, the ones who have acquired a wealth of experience in worldly affairs”

སོ་ནམ་དང་བཟོ་རིག་བཅུ་གསུམ་གྱི་ལཱ་ལུ་ངོམ་ཉི་མེད་པར་སྙིང་རུས་སྐྱེད་མི།
sonam d˚â zorîk cusû g˚i lâ lu ngomni mêb˚â ’nyingrü kêmi
“one who has insatiable desire for agricultural works and the thirteen arts and crafts and one who puts in a great deal of effort in them”

སྐལ་ལྡན་ཕོ་མོ་ཚུ་གིས་གཡས་གྲལ་བཅད།
käldän pho mo tshu g˚î ’yädr˚ä chä
“the right row is formed by the fortunate men and women”

འཇིག་རྟེན་འདོད་དགུའི་གཏམ་ལུ་ཡེངས།
jikten dögui tam lu yeng
“who are happily engrossed in conversation on worldly desires”

ལང་ཚོ་དར་ལ་བབ།
langtsho d˚ar la b˚ap
“who is in the prime of youth”

མཛེས་འདོད་སྒེག་ཆས་ཅན། མིག་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཁ་སླབ་ཐངས་ཡང་སྐྱེངས་མི།
dzêdö gekchäcän ’mî g˚i ’namjur d˚â kha ’lapthang yâ kêngmi
“charming and elegant, with innocent look and painfully shy in talking”

རིགས་རུས་ཡོན་ཏན། སྟོབས་མངའ་ཐང་གིས་དྲེགས་ཏེ་སྡོད་མི།
rikrü yöntä top ’ngathang g˚î dr˚ek d˚i dömi
“who is haughty with one’s own family lineage, knowledge, strength, and power”

ཕོ་གསར་མོ་གསར་ཚུ་གིས་གཡོན་གྲལ་བཅད།
phosar mosar tshu g˚î ’yöndr˚ä cä
“the left row is formed by the young boys and girls”

ལུས་ལུ་ན་ཚ་མེད། སེམས་ལུ་སྡུག་བསྔལ་མེད།

lü lu natsha mê sem lu dûngä mê
“May the body be free of illness and mind free of worries.”

འོག་ཁངཕྱུགས་ཀྱིས་གང་།

ôkhang chû g˚î g˚ang
“May the ground floor be filled with cattle.”

བར་ཐོག་འབྲུ་གིས་གང་།

b˚arthô ju g˚ î g˚ang
“May the middle floor be filled with grains.”

སྟེངཐོག་མི་གིས་གང་།

tengthô ’mi g˚î g˚ang
“May the top floor be filled with human beings.”

མི་རྒྱུད་ཆུ་ལས་རིང་།

’mijü chu lä ring
“May your family line be longer than river.”

མི་ཚེ་ཉི་ཟླ་དངམཉམ།

’mitshe nyind˚a d˚â ’nyam
“May your life-span be equal to the sun and moon.”

ཕྱག་མཛོད་རྣམ་ཐོས་སྲས་དངམཉམ།

changdzö ’namthösä d˚â ’nyam
“May your treasure be equal to that of Vaishravana.”

སྣངབ་གུ་ཡངས།

’nangwa g˚uyang
“May your mind be very spacious.”

དགའ་བ་དངསྐྱིད་པ་སྦེ་འཛོམས་ཏེ་ཡོད་པའི་སྐབས།

gâwa d˚â kîb˚abe dzom di yö b˚i kap
“when we are merrily gathered here today”

རྟེན་འབྲེལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཟུར་ཙམ་ཅིག་ཞུ་བ་ལགས་སོ།།
tendrê phünsum tshôb˚i lojû z˚ûtsam cî zh˚u wa lâ so
“I would like to make a small auspicious announcement.”

ཕོ་བཟང་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྤྲུལ་པ།
phozang g˚esâ gäboi trüpa
“the male prodigy who is an emanation of King Gesar”

མོ་བཟང་སེང་ལྕམ་འབྲུག་མོའི་སྤྲུལ་པ།
mozang sengcam drukmoi trüpa
“the female prodigy who is an emanation of Brugmo, the Lion Consort”

ཁྱེད་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་ལམ།
chê ’nyî g˚i thünlam
“the romance between the two of you”

རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད། བུ་རྒྱུད། བྱ་བ་ལམ་འགྲོ།
junor longcö b˚ujü j˚awa lamdro
“the wealth and prosperity, the family decendants, the good fortune”

ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ག་ནི་ར་བཙམས་རུང་། གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཞུ་བ་ལགས་སོ།།
chö d˚â jikten g˚i j˚awa g˚ani ra tsam rû g˚ong nä g˚ong d˚u phêwi thap d˚â tendrê zh˚u wa lâ so
“Whatever temporal and spiritual business you set up, may they flourish ever and ever.”

ལེགས་པས་གོ།
lêb˚ä g˚o
“May good prevail!”

ཉོ་ཚོང་སྐབས།

Going out shopping

བཀབ་གོ་ལ།

Articles of clothing

གྱོན་ཆས།

g˚önchä
"garments," "articles of clothing"

ཀྲེབ་ཀྲེམ།

treptrem
"sandal"

དཀྱིར།

kira
"kira —the general name for an ankle-length dress worn by Bhutanese women"

བཀབ་ནེ།

kapne
"*kapne*—men's scarf"

སྐེད་རགས།

kerâ
"*kerâ*—a kind of hand-woven sash fastened around the waist"

ཁེན་ཛ།

khenj˚a
"shirt"

གོ།

g˚o
"*g˚o*—the name of a clothing outfit worn by Bhutanese men"

ཁྲོམ་གོ།

thromg˚o
"glad rags," "a dress for special occasion"

བཟང་གོ།

zangg˚o
"glad rags," "a dress for special occasion"

གོང།

g˚ong
"collar"

སྟོད་གོ།

tög˚o
1 "*tög˚o*—a long-sleeved short jacket-like garment worn by Bhutanese women over a *kira*"
2 "*tög˚o*—inner white shirt worn by men from inside the *g˚o* and folded up the sleeves"

གོས་ཆེན་སྟོད་གོ།

g˚öchen tög˚o
"*göchen tög˚o*—a women's *tög˚o* woven from silk which includes both brocade and satin"

འོན་ཇུ།

onj˚u
"*onj˚u*—a long-sleeved blouse worn on the upper part of the body, under the *kira* by Bhutanese women"

གྲུ་ཙི་འོན་ཇུ།

dr˚utsi onj˚u
"*dr˚utsi onj˚u*—*onj˚u* made of silk"

མགུ་བཙུགསམ།

gutsûm
"women's gown"

སྤྲིག་གོ།

drîg˚o
1 "uniform" 2 "ordinary dress"

བཅིངདོརམ།

cingd˚ôm
"trousers," "pants"

དོརམ།

d˚ôm
"trousers," "pants"

ཆར་བཀབ།

charkap
"raincoat," "trench coat"

ཆར་ལེབ།

charlep
"raincoat," "trench coat"

ཆུ་ལྷམ།

chulham
"wellington," "gumboot"

ཆོས་གོ།

chög˚o
"dharma robe," "religious garment"

འཆམ་གོ།

chamg˚o
"outfits for mask dance"

ཉི་གདུགས།

nyindû
"umbrella," "parasol"

ཐུབ་ཅི།

thupci
"button"

མཐེབ་ཅུ།

thepcu
"button"

གདོང་ཁེབས།

dongkhep
"apron"

ནང་དོརམ།
nangd˚ôm
"underwear"

ནང་ཤབ།
nangshap
"the inner lining of *g˚o, tög˚o* etc."

སྣམ་བུ།
'namb˚u
"*'namb˚u*—a heavy woollen cloth," "serge"

ཕུ་དུང་།
phud˚ung
"sleeve"

ཆ་རི།
chari
"*chari*—a coarse blanket woven from yak hair"

ཕྱི་ཤབ།
chishap
"outer layer of *g˚o*"

དམག་གོ།
'mâg˚o
"military dress"

དཔེ་གསར།
pesar
"*pesar*—a *g˚o* or *kira* of new design"

ཐགས་རས།
thârä
1 "the general name for an ankle-length dress worn by Bhutanese women"
2 "a horizontal striped *kira* with white as the dominate colour"

སྐྱིད་ཤུད་ཐགས་ར།
küshu thâra
"*küshu thâra*—a *kira*, usually with a white background, for women with intricate patterns and designs"

འཇའ་འགྲིགས་མ།
jâdrîm
"*jadrîm*—a striped cloth with rainbow-coloured patterns"

གཡུས་ཐགས་མ།
'yüthâm
"*'yüthâm*— a striped cloth with rainbow-coloured patterns"

སྤང་རྩེ།
pangtse
"*pangtse*—a white cloth usually marked with a pattern of black and red stripes"

དམར་ཁྲ།

’mâthra
“a variegated red cloth,” “a plaid weave having a predominantly red or maroon colour with other colours present”

སྨན་ཙི་དམར་ཁྲ།

’mäntsi ’mâthra
“*’mäntsi ’mâthra*—a cloth with alternate yellow warp bands, having sophisticated designs, on plain weave red ground”

ལུངསེརམ།

lungsêm
“*lungsêm*—a cloth with alternate green red, having sophisticated designs, on yellow ground”

སེར་ཁྲ།

sêthra
“a variegated yellow cloth,” “a plaid weave having a predominantly yellow, orange, or red colour with other colours present”

སྒྲོམ་ཅུང་ཅན།

dromcûcäm
“*dromcûcäm*—a cloth (literally ‘with little boxes’) having intricate patterns and designs”

མོན་ཐགས།

mönthâ
“*mönthâ*— a cloth with narrow white warp bands on black ground, worn solely by women”

སྔོ་ཤམ།

’ngosham
“*’ngosham* — a *kira*, usually with a black or blue background, for women with intricate patterns and designs”

ཤིང་ལོ་ཅན།

shinglocäm
“*shinglocäm*—name of any cloth (literally ‘with tree leaves’) containing intricate patterns and designs”

ཨ་དངདམར་ཁྲ།

’adang ’mâthra
“*’adang ’mâthra* — a striped cloth with regular patterns having predominantly red or yellow colour with other colours present”

སྨད་དཀྱིས།

’mäkî
“wrapper,” “lower garment”

སྨད་གཡོགས།

’mäyô
“petticoat,” “underskirt”

ཞྭམ།
zh˚âm
"cap," "hat"

ཡ་ཐྲ།
yathra
"*yathra*—a coarse woolen cloth with different colours and designs"

རགས་ཅུང་།
râcû
"*râcû*—a piece of mantle, usually having variegated designs, worn by Bhutanese women over the shoulders on formal occassions"

ལག་རྒྱན།
lâgä
"*lâgä*—a pair of white cuffs neatly folded over the sleeves of *g˚o*"

ལག་ཤུབས།
lakshup
"gloves"

ལྷབ་ཕྱིས།
hapchî
"handkerchief"

ལྷམ།
lham
"shoes"

ཨང་དར།
'angd˚ar
"underwear," "underpants"

ཨང་དོར།
'angd˚or
"underwear," "underpants"

ཨ་ཅོ་ཏོ་ར།
'acotora
"towel"

ཨོ་ཤུབས།
'oshûp
"brassiere," "bra"

ཨོམ་སོ།
'omso
"sock," "stocking"

སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་ཚོང་དཔོན།

kuzû zangpo tshongpö
“Hello (shopkeeper)”

ཨཔ་ཚོང་དཔོན།

’ap tshongpö
“Hello (salesman/women)”

ཨམ་ཚོང་དཔོན།

’am tshongpö
“Hello (saleswoman)”

ཨ་མ།

kuzû zangpo ’ama
“Ma’am”

སྦྱིན་བདག

“j˚indâ”
“sir/ma’am (owner)”

ཨའུ།

’au
“Mac,” “brother”

ངགོ་དངསྟོད་གོ་ཅིག་བལྟ་དགོ་པས་ཚོང་དཔོན།

nga g˚o d˚â tög˚o cî ta-go bä tsongpö
“I am looking for a *g˚o* and *tög˚o*”

ག་གི་དོན་ལུ་སྨོ།

g˚a g˚i d˚ön lu ’mo
“For who?”

ངརའི་དོན་ལུ་ཨིན།

ngarai d˚ön lu ’ing
“It’s for me.”

གོ་ག་བཟུམ་བཞེས་ནི་སྨོ།

g˚o g˚azum zhêni ’mo
“What type of *g˚o* are you looking for?”

དམར་ཁྲ། སེར་ཁྲ། སྤང་རྩེ་ཚུ་བལྟ་གེ།

’mâthra sêthra pangtse tshu ta-g˚e
“Can I have a look at *mathra, sêthra* and *pangtse”*

ཨ་ནཱ་ཡོད་གཟིགས་ཤིག

’anâ yö zîsh
“Here they are, you can have a look.”

གོ་ག་བཟུམ་བཞེས་དགོ་རུང་ཡོད།

g˚o g˚azum zhê g˚o rû yö
“We have any type you may want.”

གོ་ནང་ཤབ་ཡོད་མི་དང་མེད་མི་གཉིས་ཆར་ཡོད།

g˚ô nangshap yö mi d˚â mêmi ’nyîcha ra yö
“We have both the types of *g˚o*—with and without lining”

གོང་གི་ཁྱད་པར་ག་དེ་སྦེ་ར་ཡོད་ག་སྨོ།

g˚ong g˚i khäb˚â g˚ad˚ebe ra yö g˚a ’mo
“Is there any price difference?”

ཨ་ནཱི་ལུ་ག་དེམ་ཅིག་སྨོ།

’anî lu g˚ad˚emcî ’mo
“How much is this?”

འདི་བ་ཨ་ཙི་ཆུང་ཀུ་ཅིག་མེད་ག

di wa ’atsi chungku cî mê g˚a
“Is there a bit smaller one?”

ཡོད་ཡོད། ཨ་ནཱི་གྱོན་བལྟ་ཤིག

yö yö ’anî g˚ön tash
“Yes, we have it; please try it on.”

ཨ་ནྲི་ཁྲིག་ཁྲི་འདུག

’anî trîtri dû
“This is my size.”

ཨ་ནྲི་ལེགས་ཞོམ་མཐོང་མས།

’anî lêzhim thöm mä
“This looks better.”

འདི་ཁྱོད་ལུ་ཕོག་པས།

di chö lu phô b˚ä
“This looks good on you.”

ཨིན་ན། དེསན་འབག་ཆེ་གེ།

’îna d˚ên bâ-che-g˚e
“Really? I will take it then.”

གོང་ཨ་ཙི་ཕབ་ནི་མེད་ག་སྨོ།

g˚ong ’atsi phapni mê g˚a ’mo
“Is there any discount?”

ཁེབ་ས་ར་མེད་ ༼སྟེ།༽ གོང་ཉུང་ཤོས་ར་འ་ནེམ་ཅིག་ནང་བཙོང་མ་ཨིན།

khepsa ra mê te g˚ong nyungsho ra anem cî nâ tsôm ’ing
“I don’t make much profit out of this; this is the last price on offer.”

ཁྱོད་འབག་པ་ཅིན་ཨ་ཙི་ཕབ་བྱིན་འོང་།

chö bâwacin ’atsi phap bj˚î-ong
“If you are really buying, I can discount a bit.”

བསྡོམས་ཀྱིས་ག་དེམ་ཅིག་ཡར་སོང་ཡི་ག

dôm g˚î g˚ad˚emcî yâsi g˚a
“How much do I have to pay you in all?”

སྟོང་ཕྲག་ལྔ་ར་ཨིན་མས།

tongthrâ ’nga ra ’immä
“It is five thousand only.”

བཟའ་ཆས་ཚོང་ཁང་ནང་།

At a grocery store

ནཱ་ལས་བཟའ་ཆས་ཀྱི་རིགས་ག་ཅི་ར་འཐོབ་ག་སྨོ་ལགས།
nâ lä zâchä g˚i rik g˚aci ra thop g˚a ’mo lâ
“What type of grocery items do we get from here?”

ངེའི་ནཱ་ལུ་ག་ར་ཚང་མ་སྦེ་ཡོད།
ngei nâ lu g˚ara tshâmbe yö
“I have all the grocery items.”

ག་ཅི་བཞེས་རུང་འཐོབ་ལགས།
g˚aci zhê rû thop lâ
“You name it, I have got it”

ག་ཅི་དགོ་ནི་སྨོ།
g˚aci goni ’mo
“What is it that you are looking for?”

ཆུམ་དང་མར་ཁུ་དགོ་ནི་སྦེ་ཨིན་ས།
chum d˚â mâkhu goni be ’ing sa
“I need some rice and cooking oil.”

ཅ་ལ་ཕྱམ་ཕྱིམ་གཞན་ཚུ་ཡང་ནཱ་ལས་འབག་ནི་སྦེ་ཨིན།
cala pcham pchim zhän tshu yâ nâ lä bâni be ’ing
“I would also like to buy a few odds and ends from here.”

སྟེ། ཆུམ་ལེགས་ཧེང་ག་བཟུམ་ར་ཡོདཔ་སྨོ།
tê chum lêheng g˚azum ra yöp ’mo
“What qaulity of rice do we get from here?”

ཆུམ་མ་འདྲཝ་ལེཿཤ་ཡོད།
chum ma drau lesha yö
“We have rich varieties of rice here.”

ཀེ་ཛི་ཁལ་གཅིག་ལྔ་དངལྔ་བཅུའབད་མི་ཡོད།

kej˚i khäcî ’nga d˚â ’ngapcu bämi yö
“We have in the pack of 25 kilos and 50 kilos.”

གོངཡངལེགས་ཧེངདངའཁྲིལ་ཏེ་ཡོད།

g˚ong yâ lêheng d˚â thrî te yö
“The price varies with quality.”

ཀེ་ཛི་ལྔ་བཅུའབད་མི་ལུ་ག་དེ་རེ་གསུངདོ།

kej˚i ’ngapcu bämi lu g˚ad˚ere sungd˚o
“What is the price for a 50-kilo pack?”

དངུལ་ཀྲམ་གཅིག་སྟོངསུམ་བརྒྱ་ར་ཨིན།

’ngültram ciktong sumja ra ’ing
“It’s Nu. 1300 only.”

གོངཨ་ཙི་རེ་མར་བཅག་ནི་མེད་ག་སྨོ།

g˚ong ’atsire mâ châni mê g˚a ’mo
“Isn’t there any discount?”

ལེ་ཤ་བཞེས་པ་ཅིན་ཨ་ཙི་རེ་མར་ཕབ་བྱིན་འོང་།

lesha zhêb˚acin ’atsire mâ phap bj˚î-ong
“I will allow you some discount if you buy in a fair quantity.”

རེམ་གཉིསམ་འབད་བ་ཅིན་མར་ཕབ་ནི་མེད།

rem ’nyîm bäwacin mâ phapni mê
“I cannot allow you any discount if you just buy in modest quantity.”

སྐྱ་ནམ་གྱི་གོངཚད་ཚུ་མར་ལས་ར་སེང་ནུག

canam g˚i g˚ongtshä tshu mâ lä ra sengnû
“The prices for these comodities have been pushed up by the wholesaler down there.”

ཤུལ་ལས་ཡངངགིས་ནཱ་ལས་ར་འབག་འོང།

shülä yâ nga g˚î nâ lä ra bâ-ong
“I will be your regular customer from now on.”

ཨ་ཙི་ཕབ་གནངསྦྱིན་བདག

’atsi phap-’nang jindâ
“So, please give me some discount.”

དེ་འབད་བ་ཅིན་ཨ་ཙི་རེ་མརཕབ་ཕུལ་ནི་ར་མམ།

de bäwacin ’atsi mâ phap phüni ra ’mam
“I should give you some discount then.”

ཅི་ནི་དངཨོ་ཕྱེ་ཀེ་ཇི་རེ་རེ་གནངད།

cini d˚â opche kej˚i re re ’nang-d˚a
“Can I have a kilo of sugar and a milk powder each?”

དེ་ལས་ ཁ་ལག་འཁྲུ་ནིའི་གླངལེབ་དྲུག་དངགོ་ལ་འཁྲུ་ནིའི་གླངལེབ་བཅུ་ཐམ་གནངད།

d˚elä khalâ chunî ’langlep dr˚ü d˚â g˚ola chunî ’langlep cutham ’nang-d˚a
“Then please give me 6 numbers of face soap and 10 numbers of laundry soap.”

ད་རིས་ཏི་རུ་ཨ་ཙི་མི་ལངནི་མས་ས་ལགས། ནངས་པ་སྤྲོདཔ་ད་མི་བཏུབ་ག

d˚arî tiru ’atsi milangni mä sa lâ nâb˚a tröpd˚a ’mitup g˚a
“I dont have enough cash today, so is it okay if I paid you the balance tomorrow?”

གཞན་ག་ནི་ཡངམི་བཞེས་ག

zhän g˚ani yâ mizhê g˚a
“Would you like bo buy anything more?”

མེད། དགོཔ་རེ་ཐོནཔ་ཅིན་ཤུལ་ལས་འབག་ནི།

mê gop re thönb˚acin shülä bâni
“Nothing more. I will come next time if there is a need.”

ག་དེ་ཅིག་ཡར་སོང་ཡི་ག

gˆadˆecî yasi gˆa
“What is the total amount?”

ག་དེ་ཅིག་གནས་ཡི་ག

gˆadˆecî ’näyi gˆa
“What is the total amount?”

ཉིས་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ར་ཨིན་མས།

nyîtong sumja sumcu ra ’immä
“It’s Nu. 2330 only.”

ལགས་སོ། བཀའ་དྲིན་ཆེ།

lâso kâdrˆîche
“All right. Thank you.”

ཚོད་བསྲེ་ཁྲོམ་ཁར།

At the vegetable market

ཨེ་མ་ཀེ་ཇི་ལུ་ག་དེ་རེ་གསུང་དོ།

’ema kej˚i lu g˚ad˚ere sungd˚o
“How much do you charge for a kilo of pepper?”

ལྔ་བཅུ་རེ་སྦེ་བཏངཡི།

’ngapcu re be tangyi
“I am selling it for Nu. 50 per kilo.”

ཨ་ནཱི་འདི་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔ་སྦེ་བཏངཡི།

’anî di sumcu so’nga be tangyi
“This one, I am selling it for Nu. 35 per kilo.”

ག་ཏེ་གི་ཨེ་མ་སྨོ།

g˚ate g˚i ’ema ’mo
“Where are these peppers grown?”
རུས་སྦྲིས་ས་གི་ཨིན། ཨེ་མ་ལེགས་ཞིམ་ཡོད། བཞེས་ས།

rubîsa g˚i ’ing ’ema lêzhim yö zhê-sa
“The peppers are fresh produce from Rubesa. Would you like to buy?”

སྟེ། ཨ་མ་གི་ཚོད་བསྲེ་ཚུ་ག་ར་ནཱ་ལས་ཐོན་ཐོནམ་ཙང་ཙ་ར་ཨིནམས་སྨོ།

te ’ama g˚i tshöse tshu g˚ara nâ lä thönthöm tsangtsa ra ’immä ’mo
“So, Ma’am, all your vegetables are produced locally, right?”

ཨིན་ལགས། འདི་ཚུ་ག་ར་ངརའི་ཞིངནང་ལས་ཐོན་ཐོནམ་ཨིན། ལེགས་ཞིམ་ཡོད།

’ing lâ di tshu g˚ara ngarai zh˚ing nâ lä thönthöm ’ing lêzhim yö
“Yes, all of these vegetables are directly from my farm.”

འདི་ཟཔད་ལུ་འཇམ་ཏོང་ཏོ་ཡོད་པའི་ཁར་པགས་ཀྱི་ཡང་མི་འཐོན།

di z˚au d˚a lu jamtongto yöb˚i khâ pâko yâ mithön
“It is so tender and you can eat the whole thing without any waste.”

ཨ་ནྲི་ཤ་མུ་གི་མིང་ག་ཅི་སྨོ།

’anî shamu g˚i ming g˚aci ’mo
“What do you call this mushroom?”

སངས་རྒྱས་ཤ་མུ་ཟེར་སླབ་ཨིན།

sanggä shamu z˚ê ’lap ’ing
“It is called *Sanggä Shamu* (Matsutake).”

ཤ་མུ་གཞན་ཡང་མེད་ག

shamu zhän yâ mê g˚a
“Do you have any other types of mushroom?”

ཡོད། བྱི་ལི་རྣམ་ཅོ་དང་སི་སི་ཤ་མུ་ཡོད།

yö bj˚ili ’namco d˚â sisi shamu yö
“Yes. I have *Bj˚ili ’Namco* (Wood Ear) and S*isi Shamu* (Yellow Chanterelle).”

ཚོད་བསྲེ་གཞན་ག་ཅི་ར་ཡོད་ག་སྨོ།

tshöse zhän g˚aci ra yö g˚a ’mo
“What other vegetables do you sell?”

སླམ་བནད། ཀེ་བ། སྒོགཔ། སྐྱ་སྒོགཔ། དུང་སྒོགཔ། སྲན་མ་ཅུམ། ལ་ཕུག་དམར་པོ། ལ་ཕུག ཀ་ཀུ་རུ། ཀི་ཅུ་རམ། འོད་སི་ཚུ་ཡོད།

’lamb˚änd˚a kewa gôp cagôp d˚unggôp sämcum laphû mâp laphû kakur kicuram yösi tshu yö
“I have tomato, potato, onion, garlic, spring onion, beans, carrot, raddish, pumpkin, chives and corriander.”

གོ་གནས་ཡར་སེང་།

Getting promotion

ངལས་བཀྲིས་བདེ་ལེགས་ཡོད་མས།

nga lä trashî delê yö mä
“I wish to offer my congratulation to you.”

ད་རིས་གཟའ་སྐར་དགེ་བའི་ཉིནམ་ལུ་ གོ་གནས་བཞེས་པར་ལེགས་སོ་ཡོད།

d˚ari zâkâ gewi nyîm lu g˚o’nä zhêb˚â lêso yö
“I congratulate you on your well-deserved promotion on this virtuous day (auspicious meeting of planets and stars).”

ད་རིས་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཉིནམ་ལུ་ གོ་གནས་བཞེས་པར་ལེགས་སོ་ཡོད།

d˚arî trashib˚i nyîm lu g˚o’nä zhêb˚â lêso yö
“I really appreciate your promotion on this auspicious day.”

ད་ལས་ཕར་ཡང་ ཁྱོད་ཀྱི་གོ་གནས་ཚུ་ གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག

d˚aläphâ yâ chö g˚i g˚o’nä tshu g˚ongnä g˚ongd˚u phêwâ shô
“Hereafter too, may you gain rapid promotions (rise higher and higher)!”

སྟག་གསད་པར་རིགས།། དོམ་གསད་པར་དཔའ་རྟགས།། ཟེར་སླབ་དོ་བཟུམ་སྦེ་ འོས་འབབ་དང་ལྡན་པའི་
གོ་གནས་བཞེས་མི་འདི་ལུ་ ངེའི་ཁ་ཐུག་ལས་དགའ་ཚོར་སྦོམ་ཡོད།

tâ säb˚â rik d˚om säb˚a pâtâ z˚ê d˚o zum be öbap d˚â dänb˚i g˚o’nä zhêmi di lu nge g˚i khathû lä gâtshô bôm yö
“As the saying goes ‘A man of noble breed to kill a tiger and a sharp sword to kill a bear,’ I have a deep appreciation for your well-deserved promotion.”

ད་ལས་ཕར་ཡང་ གོ་ས་ཡར་ངོའི་ཟླཝ་བཟུམ་སྦེ་འཕེལ་བཅུག

d˚aläphâ yâ g˚osa yarngoi d˚au zumbe phê-cû
“Hereafter too, may you rise higher and higher like a waxing moon!”

ངབཅས་ར་ འཇིག་རྟེན་པའི་དཔྱེ་གཏམ་ལས་ཡང་། ཨ་མའི་བུ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན།། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ལ་ བདག་པོ་མེད།། ཟེར་དོ་བཟུམ་སྦེ་ ཁྱོད་རའི་ཡོན་ཏན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་གོ་གནས་འཐོབ་མི་འདི་ལུ་ རྗེས་སུ་ཡི་རངས་སྒོམ་ཡོད།

ngacä ra jikten b˚i pcetam lä yâ ’amai b˚u la yöntän yö na gâdän thri la dakpo mê zê d˚o zumbe chörai yöntän d˚â thrî te g˚o’nä thopmi di lu jêsu yirang bôm yö
“As the old saying goes ‘If a mother’s son is capable, there is no claimant to the Gâdän Thri (Joyous Throne),’ I feel deeply happy for you for getting this well-deserved promotion.”

ད་ལས་ཕར་འབད་རུང་རང་གཞུང་ལུ་ཕྱག་ཕྱིད་ལེགས་ཞིམ་སྦེ་ཞུ་མས།
d˚aläphâ bä rû ra zhung lu châchî lêzhimbe zh˚u mä
“From here on also, serve the nation loyally.”

དྲག་དྲག་ཚགས་ཁར་ཚུད་ནུག ངལ་རངས་ཡོད། དེ་ཅིག་ར་ཨིན།
dr˚â dr˚â tshâkhâ tshü nû ngärang yö d˚e cî ra ’ing
“Wonderful! You have hit a home run. Hats off to you! You couldn’t do better.”

སྐུ་ཚེ་ཉི་ཟླ་དང་མཉམ། མཛད་ཕྲིན་དར་ཞིང་རྒྱས། དགའ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་གྱི་དཔལ་ལུ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག
kutshe nyind˚a d˚â ’nyam dzäthrin d˚âzh˚ing gä gâkî dzokdän g˚i pä lu cö jû cî
“May you live long equal to the sun and moon; may your activities flourish; and may you enjoy complete peace and happiness.”

ངལ་རངས་ཀྱི་ཚིག
Words of appreciation

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད།

trashî delê yö

“Congratulation!”

ལེགས་སོ་ཡོད།

lekso yö

“Congratulation!”

ངལ་རངས་ཡི།

ngä rangyi

“I really appreciate.”

དྲག་དྲག དེ་ར་ཨིན།

dr˚â dr˚â d˚e ra ’ing

“Well done! You did it.”

དེ་སྦེ་ར་འབད་དགོ།

d˚ebe ra bä-go

“You must do such a great job. Keep it up.”

ནེ་སྦེ་ར་འབད་དགོ།

nebe ra bä-go

“You must do such a great job. Keep it up.”

དེ་སྦེ་ར་མཛད་དགོ།

d˚ebe ra dzä-go (HON)

“You must do such a great job. Keep it up.”

ནེ་སྦེ་ར་མཛད་དགོ།

nebe ra dzä-go (HON)

“You must do such a great job, keep it up.”

ནེ་ར་ཨིན།

ne ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

ནེ་ཅིག་ར་ཨིན།

necî ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

དེ་ར་ཨིན།

d̊e ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

དེ་ཅིག་ར་ཨིན།

d̊ecî ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

འ་ནེ་སྦེ་ར་ཨིན།

anebe ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

ཨ་ནེ་སྦེ་ར་ཨིན།

'anebe ra ’ing
“This is a great accomplishment. Keep it up!”

ཚགས་ཁར་ཚུད་ནུག

tsâkhâ tshünû
“You have hit the bull’s eye.”

ཚགས་ཁར་ཚུད་ཅི་སྨ་རེ།

tsâkhâ tshüci ’ma re
“You have hit the bull’s eye.”

གྲིག་གྲི་ར་བཏངཡི།

trîtri ra tangyi
“This is quite an accomplishment.”

ལེགས་ཞོམ་ཡར་སོ་ནུག

lêzhim yâsonû
“Good job!”

འཐོབ་པས།

tho b˚ä
“Serves you right.”

ཁྱོད་དྲག་པས།

chö dr˚â b˚ä
“You are the tops.”

སེམས་དགའ་ཡི།

sem gâyi
“I am happy for you.”

སེམས་ཀྱི་གདིང་ལས་ར་དགའ་ཚོར་སྦྱོམ་ཡོད།

sem g˚i ding lä ra gâtshô bôm yö
“I really appreciate you from the bottom of my heart.”

བསམ་པ་རྫོགས་ཅི།

samb˚a dzôci
“I couldn’t be more happy.”

གནས་དང་ལྷ་ཁང་མཇལཝ་ད།
Going on a pilgrimage

སྐུ་གཟུགས་བཟངཔོ་སློབ་དཔོན་དཀོན་གཉེར།
kuzû zangpo ’löbö könyê
“Hello Shrinekeeper (title of a person who takes care of a monastery).”

སློབ་དཔོན་ན་གི་དཀོན་གཉེར་ཨིན་ན་ལགས།
’löbö nâ g˚i könyê ’îna lâ
“Are you the Shrinekeeper of this monastery?”

ཨིན་ལགས། ངཨིན།
’ing lâ nga ’ing
“Yes, I am the Shrinekeeper.”

ངབཅས་ཨ་ནི་ལྷ་ཁངམཇལ་བར་འགོ་དངཔ་འོངམ་ཨིན་ས།
ngacä ’anî lhakhâ jäwâ go d˚angpa ôm ’ing sa
“We are visiting this monastery for the first time.”

ཨིན་ན། ག་ལས་འབྱོནམ་སྨོ།
’îna g˚a lä jöm ’mo
“Is it? where are you coming from?”

ངབཅས་ཐིམ་ཕུག་ལས་འོངམ་ཨིན།
ngacä thimphû lä ôm ’ing
“We are coming from Thimphu.”

དཀར་མེ་ཕུལ་བར་འོངས་ཡི།
kâme phü wâ ongyi
“We have come here to offer butter-lamps.”

དགོན་པ་འདི་གི་མིང་ག་ཅི་ཨིན་ན།
gönb˚a di gi ming g˚aci ’îna
“What is the name of this monastery?”

ཏ་ཉལ་དགོན་པ་ཟེར་སླབ་པ་ཨིན། ཡོངས་གྲགས་ལུ་དར་རྒྱས་དགོན་པ་ཟེརཝ་ཨིན།

tanyä gönb˚a z˚e ’lap ’ing yongdr˚â lu d˚âgä gönb˚a z˚eu ’ing
“This is known as Tanyä Gönb˚a, also popularly known as D˚âgä Gönb˚a.”

ནཱ་ལུ་དགེ་སློང་ག་དེམ་ཅིག་གི་རྩིས་ཡོད་ག་སྨོ།

nâ lu gelô g˚ad˚emcî g˚i tsî yö g˚a ’mo
“How many monks are here?”

བླམ་དང་སློབ་དཔོན་བརྩིས་ཏེ་ དགེ་སློང་ཞལ་གྲངས་བཅོ་ལྔ་ཡོད།

’lam d˚â ’löbö tsî di gelô zh˚ädr˚ang cä’nga yö
“There are fifteen monks including the lama and the teachers.”

ག་གི་གདན་ས་ཨིན་ན་སྨོ།

g˚a g˚i dänsa ’îna ’mo
“Whose monastic seat is it?”

ཆོས་རྗེ་ངག་དབང་གྲགས་པ་གི་གདན་ས་ཨིན།

chöje ngawang dr˚akpa g˚i dänsa ’ing
“This is the monastic seat of Ngawang Drakpa, the Dharma Lord.”

གདན་ས་ནམ་བཙུགས་ཡི་ག

dänsa nam câyi g˚a
“When was this monastic seat founded?”

དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་ནང་ལུ་བཙུགས་གནང་ནུག

d˚ürap cudr˚ûb˚i nâ lu câ ’nangnû
“It was founded in the 16th century.”

ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་ག་ཅི་ཨིན་ན།

nangtê tsowo g˚aci ’îna
“What is the main inner sacred object of veneration of this temple?”

རྣམ་འདྲེན་བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན།

’namdren zhipa sanggä shaca thub˚a ’ing
“It is the statue of Buddha Shakyamuni, the Fourth Universal Guide.”

རྟེན་གཙོ་བོ་འདི་མི་དམངས་ལུ་ མཇལ་ཁ་ཡོད་ག་མོ།

ten tsowo di mi’mang lu jäkha yö g˚a ’mo
“Is the main sacred object of veneration allowed for public viewing?”

རྟེན་གཞན་ག་ཅི་ར་ཡོད་ག

ten zhän g˚aci ra yö g˚a
“What are the other inner sacred objects of veneration?”

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ལེ་ཤ་ར་ མཇལ་ནི་ཡོད་ལགས།

ku sung thukten lêsha ra jäni yö lâ
“There are several other inner sacred objects symbolising body, speech and mind of the Buddha.”

ཞབས་ལྷམ་ཕུད་དེ་འབྱོན་གནང་།

zh˚aplham phü d˚e jön-’nang (HON)
“Please take off your shoes and enter.”

པར་བཏབ་མི་ཆོག

pâ tap michô
“You are not allowed to take photographs.”

ལྡེབས་རིས་འདི་ ག་ཅི་གི་ཨིན་ན།

dêprî di g˚aci g˚i ’îna
“What does this mural painting symbolise?”

ལྟུང་བཤགས་ཀྱི་ལྷ་ཚོགས་ཨིན།

tungshâ g˚i lhatshô ’ing
“It symbolises an assemblage of the Gods of Confession.”

སྐྱབས་སུ་མཆིའོ།
câp su cheo
“I go for refuge in the Three Jewels.”

ཕྱག་འཚལ་ལོ།
châ tshê lo
“I pay my homage.”

སློབ་དཔོན་ཁྲུས་ཆུ་ཅིག་ཞུ་གེ།
’löbö thrüchu cî zh˚u-g˚e (HON)
“Can I have a little bit of Cleansing Water please.”

སྲུངསྐུད་རེ་མེད་ག་སྨོ།
sungkä re me g˚a ’mo
“Is there any Protection Thread?”

སྨོན་ལམ་ལེགས་ཤོམ་བཏབ།
’mölam lêzhim tap
“Make good aspirational prayer.”

སྨོན་ལམ་གངབཏབ་ཨིན།
’mölam g˚ang tap ’ing
“You will be blessed with whatever aspirational prayers you make.”

བྱིན་རླབས་འཇུག་འོང་།
bj˚inlap jû-ong
“You will be blessed.”

སྐུ་གསུངབྱོནམ་ཨིན།
ku sungj˚öm ’ing
“This is a Talking Statue.”

ཤོ་ཅིག་ཞུ་གེ་ལགས།
sho cî zh˚u-g˚e lâ
“Can I throw the Dice of Divination?”

ནཱ་གི་ཤོ་སྐལ་ག་ཅི་ཨིན་ན།
nâ g˚i shokä g˚aci ’îna
“What is the best combination of the dice spots here?”

ཤོ་སྐལ་བཅུ་གཅིག་ཨིན།
shokä cûcî ’ing
“It is the eleven dice spots.”

ཨ་ནི་སྒྲུབ་ཆུ་འདི་ བླམ་ག་གིས་བཏོན་གནང་གནང་ཨིན་ན།
’ani drubchu di ’lam g˚a g˚î tön ’nang’nâm ’îna
“Which lama revealed this Blessed Water Source?”

སྒྲིབས་བཤུད་ས་ཡོད་ག
drîp shüsa yö g˚a
“Is there a place to ascertain positive and negative karma?”

སློབ་དཔོན་དང་མཇལ་སྟེ་སེམས་དགའ་ཡི། བཀྲིན་ཆེ་ལགས།
’löbö d˚â jäbe sem gayi kâdr˚îche lâ
“Nice meeting you, Shrinekeeper! Thank you.”

ལོག་ཤུལ་ལས་མཇལ་འོང།
lok shülä jä-ong
“See you next time.”

ལགས་སོ། བཀྲིན་ཆེ།
lâso kâdr˚îche
“Okay. Thank you.”

དྲུང་འཚོ་འབད་སར།
At the doctor's

ཐོ་བཀོད་འབད་ས་ག་ཏེ་སྨོ།

thokö bäsa g˚ate ’mo
“Where can I register?”

སྐུ་གཟུགས་བཟང་པོ་དྲུང་འཚོ།

kuzû zangpo dr˚ungtsho
“Good morning Doctor!”

ག་ཅི་ནཝ་སྨོ།

g˚aci nau ’mo
“What seems to be the trouble?”

མགུ་ཏོ་ཤུགས་སྦེ་ན་སྡེ་ཨིན།

guto shûbe na di ’ing
“I am suffering from a splitting headache.”

གྱང་ཤུགས་ཡང་རྐྱབ་མས་ག།

j˚angshû yâ câp mä g˚a
“Do you also suffer from fever?”

ཀང་ཚིགས་ལག་ཚིགས་ཚུ་ཡང་ནཝ་མས།

kangtshî laktshî tshu yâ nau mä
“I am also suffering from rheumatic pains.”

ག་ཏེ་ལུ་ནཝ་སྨོ།

g˚ate lu nau ’mo
“Where does it hurt?”

འཕྲལ་འཕྲལ་དྲོད་འབར་ཡང་རྐྱབ་མས།

thräthrä dr˚öbâ yâ câp mä
“I am suffering from recurrent bouts of fever.”

སྐོད་མ་ཡང་ཚཝ་མས།

köm yâ tshau mä
“I also have sore throat.”

ཁྱོད་ཀྱི་ཁྲག་ཤུགས་བརྟག་དཔྱད་འབད་གེ།

chö g˚i thrashû takcä bä-g˚e
“Let me measure your blood pressure.”

ལག་པའི་རྩ་ཡང་བལྟ་གེ།

lâb˚i tsa yâ ta-g˚e
“Let me also feel your pulse.”

ཁྱོད་ཚ་རིམས་ཤུགས་སྲི་ར་ཕོག་ཆི་ནུག

chö tshadr˚im shûbe ra phôchinû
“You have caught a nasty cold.”

ཕོཝ་ཚ་མི་འདི་ཨ་ཙི་དྲག་པས།

phou tshami di ’atsi dr˚â bä
“My stomach ache has somewhat eased.”

ཁ་ལས་བསྐྱུག་ནི་བཟུམ་འབད་དེ་· མགུ་ཡུ་འཁོརཝ་འཁོར་སར་བདུན་ཕྲག་གཅིག་དེ་ཅིག་ཡར་སོ་ཡི།

kha lä cûni zum bä d˚e guyu khôu khôsâ dünthrâ cî d˚ecî yâsi
“I have been experiencing from nausea and giddiness for the last one week.”

ཁྲག་རླུང་གི་ནད་གཞི་ཨིན་མས།

thrâ’lung g˚i näzhi ’immä
“You have high blood pressure.”

གཟུགས་ཆ་མཉམ་སྦོ་རོ་ཐོན་ཏེ་གཡའཝ་མས།

zû cha’nyam poro thön te ’yau mä
“I have rashes all over my body and it itches.”

པགས་སྲིན་གྱི་ནད་གཞི་ཨིན་མས།

pâsin g˚i näzhi ’immä
“You have a skin infection.”

རྐངམ་ན་སྟེ་བརྐྱངབསྐུམ་ར་འབད་མི་བཏུབ་པས།
kâm na te cang kum ra bä mitup bä
“I have leg pain and have trouble managing its movement.”

ཁྱོད་ན་མི་འདི་འབམ་གྲུམ་ཨིན་མས།
chö nami di bamdr°um ’immä
“You are suffering from rheumatism.”

འ་ནི་སྨན་རིལ་འདི་གིས་རྐངཚིགས་ལག་ཚིགས་ན་མི་ལུ་ཕན།
anî ’mänril di g°î kangtshî lâtshî nami lu phän
“These pills will help to relieve your rheumatism.”

ཕོ་ཅུངམ་ན་སྟེ་འབད་རམ་ཚུགས།
phocûm na te bä ra matshû
“I am having a severe tummy upset.”

ཡམ་འདི་གིས་ལྷ་པ་གཡའ་སྟེ་བསུབ་འོང་།
yam di g°î hapa ’ya te sup-ong
“The sinusitis will cause itchiness and painful swelling in the sinus.”

དར་ཚི་རུལ་རུལ་ཝ་དང་ གཡག་ཤ་ ལ་ཕུག་ཚུ་ཟཝ་ད་ཡམ་ནད་ལུ་ ཧེང་སྐལ་གནོད་འོང་།
d°âtshi ririu d°â ’yaksha laphû tshu z°aud°a yamnä lu hengkä ’nö-ong
“The rotten cheese, yak, radish, etc., will further aggravate the sinusitis.”

མཛེ་ནད་ཐོབ་ཐོབ་པ་བཟུམ་ཅིག་འདུག
dzenä thopthôp zum cî dû
“It seems that you have contracted leprosy.”

ཆུ་ཚན་འདི་ནད་རིགས་ལུ་ཕན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྨན་ཅིག་ཨིན།
chutshä di närik lu phänb°i rangzhin g°i ’män cî ’ing
“Drinking warm water is a natural remedy for all kinds of diseases.”

ཁྱོད་མཁྲིས་རྡོའི་གཤག་བཅོས་འབད་དགོ་པས།
chö thrîdoi shakcö bä-go b°ä
"You have to undergo an operation to remove gallstone."

རྐེད་པ་ན་བ་ཅིན་ཧླངས་དུགས་རྒྱབ་དགོ།
kêp nawacin 'langdû cap-go
"You have to take in medicinal steam if you suffer from lower backache."

ཨ་ནཱི་སྨན་ཟཕད་ཆང་དང་དམར་ཤ་ཁ་སྲུང་འབད་དགོ།
'anî 'män z°aud°a chang d°â 'mâsha khasung bä-go
"You have to abstain from alcohol and red meat while taking this medicine."

ཁྱོད་ཀྱི་རྐངམ་གཡས་པའི་རུ་ཏོ་འདི་བཅག་བཅགཔ་བཟུམ་འདུག གློག་པར་བཏབ་དགོ་པས།
chö g°i kâm 'yäb°i ruto di câcâp zum dû 'lokpâ tap-go bä
"We will have to take an X-ray because it appears that you have sustained fracture of your right foot."

ལག་པ་གི་རྨ་འདི་འབདན་ཨ་ཙི་བཙེམ་དགོ་པས།
lâp g°i 'ma di bän 'atsi tsem-go bä
"It seems that the cut on your hand will need a few stitches."

སྨན་བཅོས་འདི་གིས་མ་དྲག་པ་ཅིན་ བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རྒྱབ་ལས་གསེར་ཁབ་རྒྱབ་གེ།
'mäncö di g°î madr°âb°acin dünthrâ cî g°i japlä sêkhap cap-g°e
"If you don't respond to this treatment, you will have to undergo a course of acupuncture after a week."

ཁྱོད་ཀྱི་ནད་གཞི་འདི་རྩ་མེད་ཡར་སོ་ནུག ཚ་གྱང་འབད་མི་དགོ།
chö g°i näzhi di tsamê yâsonû tshagä bä migo
"You have fully recovered from this illness. Dont worry. Enjoy life!"

སེམས་གསོའི་སྐྱོ།

Expressing condolences

མི་ན་སར་འགྲོལ་ད།

Visiting a patient

ཁྱོད་ན་ཡི་ཟེར་ཁ་ཙ་ལས་བཀལ་མ་ཤེས།

chö nayi z˚ê khatsa lä gä mashê
“I learned only yesterday that you have fallen ill.”

འབྱུང་བ་བཞི་ལས་གྲུབ་གྲུབ་པའི་ལུས་འདི་མ་ན་མ་ཚ་བར་སྡོད་མི་ག་ཡང་མེད།

jungwa zhi lä dr˚updr˚ub˚i lü di mana matshawa dömi g°a yâ mê
“There is no one whose body, made of flesh and blood (four elements), will not be taken ill.”

ཨིན་རུང་ ན་ལོང་ཡོད་ཤི་ལོང་མེད་ཟེར་དོ་བཟུམ་ མ་ཤི་བར་སྡོད་ནིའི་དོན་ལུ་སྨན་བཅོས་རིམ་གྲོ་ཚུ་འབད་དགོཔ་ཁག་ཆེ།

’ing rû na-long yö shi-long mê z˚ê d°o zum ’mashi wâ dönî d˚ön lu ’mäncö rimdr˚o tshu bä-gop khâche
“As it is said, ‘We have time to fall ill, but we have no time to die,’ so it is important that we received treatment and performed obstacle-clearing puja to counteract death.”

སེམས་མ་ཤི་མས། མོ་བཏབ་རྩིས་བཏབ་འབད་དེ་རིམ་གྲོ་དང་སྨན་བཅོས་འབད་བ་ཅིན་ཁྱོད་མགྱོགས་པར་དྲག་འོང་།

sem mashi mä motap tsitap bäd˚e rimdr˚o d˚â ’mäncö bäwacin chö jôb˚a ra dr˚â-ong
“Don’t be downhearted! If you received treatment and performed obstacle-clearing puja, through divination and astrological prognosis, you will recover.”

ཁྱོད་ནཝ་ཅིག་ར་ཤི་འོང་ཟེར་བའི་ཚ་རྒྱུང་འབག་སྡེ་སྡུག་བསྔལ་འབད་ནི་མི་འོང་།

chö nau cî ra shi-ong z˚êwi tshagä bâ di dûngä bäni miong
“Don’t have the feeling that you are going to die just by becoming sick.”

ན་མི་བརྒྱ་ཡི་སྦུག་ལས་ ཤི་མི་གཅིག་དང་གཉིས་ལས་མི་འཐོན། འདི་རང་སོའི་ཚེ་སྔ་མའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་མ་
མ་གཏོགས་ མི་ན་ཚད་ཅིག་པོ་ཤི་བ་ཅིན་ འཛམ་གླིང་ནང་མི་ཡང་རྫོགས་འོང་།
nami ja yi bû lä shimi cî d˚â nyî lä mithön di rangsoi tshe
’ngamai kän lä jûm matô ’mi natshä cip shiwacin dzamling nâ
’mi yâ dzô-ong
“Only a few die out of hundreds of sick people. Those who die early are as a result of their previous life’s karma. If all the sick people were to die as soon as they become sick, then there won’t be any person left in this world.”

འཛམ་གླིང་ནང་ མ་ན་མ་ཚ་བར་སྡོད་མི་ག་ཡང་མེད།
dzamling nâ mana matshawâ dömi g˚a yâ mê
“There is none in the world who does not become ill.”

ཁྱོད་ར་མགྱོགས་པར་དྲག་ནིའི་དོན་ལུ་ བཞེས་སྒོ་ཚུ་རྩ་འགེངས་ཏེ་ཟ་དགོ་མས།
chö ra jôb˚â dr˚ânî d˚önlu zhêgo tshu tsageng di z˚a-go ’mä
“You should eat well to recover soon.”

གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མི་དང་ཕྲད་པ་ད།

Meeting a divorcée

བསྐོས་པའི་ལས་ལས་བྲོག་མི་ཐལ། ཟེར་དོ་བཟུམ་ རོགས་མི་ཡང་ཤིའུ་མས་ཟེར་ན་ ཁྱོད་འདི་ནི་འདི་གི་དོ་ མེན་པས།

köbˌilä lä bjˌô mithä zˌêd°o zum rô ’mi yâ shiu mä zˌen chö din di g°i d°o mem bˌä

“As the saying goes, ‘We cannot escape fate,’ the pain that you are going through is nothing compared to the one who really dies.”

རོགས་ཀྱིས་བཀོ་བཞག་ཡི་ཟེར་ སེམས་ཤི་སྡེ་སྡོད་ནི་མེན་པར་ ཨའེ་ ངབཅས་ཚེ་སྔ་མའི་ལས་འབྲས་ རྫོགས་སོངམ་འོངནི་མས། ཨིན་རུང་ཁྱད་མེད་ རངགི་བུ་གཞི་ཕམ་ཅིག་ཨིན་ཟེར་མནོ་སྡེ་སྡོད་དགོ།

ro gˌî kô zhâyi zˌê sem shi di döni menbˌa ’ae ngacä tshe ’ngami lädrä zô sop ongni mä ’ingrû khä mê rang g°i bˌuzhi pham cî ’ing zˌê ’no di dö-go

“Instead of feeling low thinking that someone has left you, you should be strong and accept that your karmic connection has come to an end. You should think that he/she is one of the parents of your children.”

ད་འབདན་ངགིས་ཁོ་མེདཔ་གཏངནི་ཟེར་བའི་ ལྷ་འབད་ནི་མི་འོང།

d°abän nga gˌî kho mêp tangni zˌêwi lâ bäni miong

“You should not in any way think of ruining his life.”

གཉེན་ཡ་བྲལ་འགྲོ་མི་འདི་ ཁྱོད་རྐྱངམ་གཅིག་མེན། ག་ར་ཨིན་རུང་རངགི་ཚེ་སྔ་མིའི་ལས་དང་འཁྲིལ་དགོ།

’nyen yadrˌä jomi di chö câmcî men g°ara ’ingrû rang g°i tshe ’ngami lä d°â thri-go

“It is not only you, who is getting a divorce, in fact, it all depends on our previous life’s karma.”

སེམས་ཤི་སྡེ་སྡོད་ནི་མེན་པར་ རང་གི་བུ་གཞི་ཚུ་ལུ་ ཆོས་ཡོན་ཏན་ལེགས་ཤོམ་བྱིན་ནི་ལུ་བ་རྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།
semshi di döni memb°a rang g°i b°uzhi tshu lu chö yöntä lêzhim j°inni lu tsönshû kä-go
“Instead of feeling depressed, you should shoulder the responsibility of supporting your children’s education.”

མི་ཤི་སར་འགྲོ་བའི་སྐབས།

Visiting a deceased family

ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་སྦེ་སེམས་སྐྱོ་སྡི་ སྡུག་བསྔལ་འབག་སྡོད་ནི་མི་འོང་།
chö g°î d°ebe semco di dûngä bâ döni miong
"Please do not grieve so much."

བསྐོས་པའི་ལས་ལས་བྱོག་མི་ཐལ། ཟེར་སློབ་སྲོལ་ཡོད་དོ་བཟུམ་ ངབཅས་ར་མི་རངརངསོ་སོའི་ལས་དང་
རྣམ་སྨིན་འདི་མྱོང་དགོ།
köb°ilä lä bj°ô mithä z°ê 'lap söl yöd°o zum ngachä ra 'mi rang rang sosoi lä d°â 'namin di nyong-go
"As the saying goes, 'We cannot escape fate,' each and every one of us has to face our karma and its consequences."

སྡུག་བསྔལ་འདི་མི་རངརྐྱངམ་གཅིག་ལུ་ཕོགཔ་མེན་ ངབཅས་ག་ར་ལམ་འདི་ནངལས་ར་བཙར་དགོ།
dûngä di 'mi rang câmcî lu phôp men ngacä g°ara lam di nâ lä ra tsâ-go
"Suffering comes not only to single individual, but each and every one of us will experience it sooner or later."

འདི་ཡངདུས་ཚོད་ཧ་ཕྱི་ཅིག་མ་གཏོགས་ རངཡངལམ་འདི་ནངལས་ར་བཙར་དགོ།
di yâ dütshö hapchi cî matô rang yâ lam di nâ lä ra tsâ-go
"It is just a matter of time when one has to face death."

ངབཅས་ག་ར་ཨིན་རུངསྐྱེས་ཞི་ནམ་ལས་ ཤི་ནི་འདི་རངབཞིན་ཅིག་ཨིན།
ngacä g°a ra 'ing rû kê zhîm lä shini di rangzhin cî 'ing
"It is only natural that all of us, once born, must die."

རངགི་སེམས་འདི་རངགིས་བདག་འཛིན་འབད་དེ་ དགེ་བ་དཀརཕྱོགས་བསྒྲུབ་ནི་མ་གཏོགས་ སྡུ་རལ་སྦེ་
སྡོད་ནི་མི་འོང་།
rang g°i sem di rang g°î d°âzî bäd°e gewa kâchô drupni matô 'ngu rä be döni miong
"One must control one's emotions; and perform positive deeds and not remain in grieving state."

ཁྱོད་ཀྱིས་སྨུ་རལ་སྦེ་སྡོད་པ་ཅིན་   གཤིན་པོ་འདི་ཧེང་སྐལ་ར་འཁོར་བ་འཁྱམས་ཏེ་ལུས་འོང་།

chö g˚î ’ngu rä be döb˚acin shinpo di hengkä ra khorwa cham di lü-ong

“If you keep on grieving, the deceased will only wander in the samsara.”

ངག་དེ་སྦེ་འབད་ནི་ཨིན་ན་   ཡར་བལྟ་ན་གནམ་དང་མར་བལྟ་ན་ས་ཨིན་མས་ཟེར་བའི་   ཚ་གྱང་སྡུག་བསྔལ་འབག་སྟེ་སྡོད་པ་ཅིན་   རང་ལུ་གནོད་ནི་མ་གཏོགས་ཕན་པ་ག་ནི་ཡང་མེད།

nga g°ad°ebe bäni ’îna yâ tan ’nam d˚â mâ tan sa ’immä z˚êwi tshaj˚ang dûngä bâ di döb˚acin rang lu ’nöni matô phämb˚a g°a ni yâ mê

“If you remain in anxiety and emotional state thinking, ‘Alas, what am I supposed to do? I am helpless, it is only sky if I look up and it is only earth if I look down,’ it will not make situation any better; instead it will only make things worse.”

ད་རིས་ཁྱོད་ལུ་ཕོག་པའི་སྡུག་བསྔལ་འདི་   བཟོད་མ་ཚུགས་པ་ཅིག་ཨིནམ་ངགིས་ཤེས།   ཨིན་རུང་ ཁྱོད་ སེམས་མ་ཕམ།   དེ་བ་འདི་   གཤིན་པོ་ལུ་དགེ་བ་དང་ མི་རྟག་ལམ་འཇུག་ཚུ་ལེགས་ཤོམ་སྦེ་   གཏང་དགོཔ་ཁག་ཆེའོ།།

d°arî chö lu phôb˚i dûngä di zö matshup cî ’îm nga g°î shê ’ingrû chö sem mapham d˚ewadi shinpo lu gewa d˚â ’mitâ lamjû tshu lêzhimbe tang-gop khâ cheo

“I can understand the kind of unbearable pain that you are going through today; but don’t be disheartened! Instead, it is important that you perform the after-death rituals and other charitable deeds.”

མཛུག་བྱང་།

ངག་གི་ངག་གཤིས་ལམ་དུ་ཁྲ་ལམ་ལམ།།
ཚོགས་ཚིག་ཚོགས་པའི་ཚིག་ཚོགས་ཅི་མཆིས་པ།།
བསྒྲོམས་ཤིང་བསྒྲོམས་ནས་ལྷན་དུ་སྤྲུངས་པ་ལ།།
རྡུག་ཅིང་རྡུག་ཅིང་རྡུབས་ནས་བསྒྲིགས་པ་འོ།།

སྨུན་ཁང་ནང་གི་ལ་ཕྱང་ཇི་བཞིན་དུ།།
མིང་དང་ཚིག་ལ་རྫོངས་པའི་སྨུན་པ་ཉིད།།
སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཟླ་གཞོན་ཚོགས་ཚིག་འདི།།
སྒྲོན་མེད་ངག་གི་ལམ་སྟོན་གསར་བུར་ངེས།།

ཚོགས་ཚིག་ཚོགས་པའི་དཔེ་དེབ་རྒྱལ་སྤྱིད་ང།།
མཐུན་པར་འདུག་ན་ཐུགས་ལྷན་དགྱེས་པར་མཛོད།།
ཚོགས་ཚིག་ངག་གི་གཤིས་དང་མི་མཐུན་ན།།
ཐ་སྙད་རྒྱན་རབས་ཀུན་ལ་སྙིང་ནས་འཆགས།།

ཚོགས་ཚིག་ཕྱོགས་སུ་བསྒྲིགས་པའི་ཕན་རླབས་ཉིད།།
གང་མཆིས་བློ་གསར་ཡོངས་ཀྱི་རྫོངས་པའི་སྨག།
རྨེག་མེད་རྡུད་རྡུད་ཉིད་དུ་རབ་ཟད་དེ།།
ཚིག་ལ་མཁས་པའི་གོ་འཕང་འཐོབ་པར་སྨོན།།